

Свідоцтво про державну реєстрацію
серія КВ № 6255 від 21.06.2002 р.
Засновник і видавець — ТОВ «ОВС»
Передплатний індекс 74667
ISSN 1993-7989 (print)
ISSN 1993-7997 (online)

Головний редактор

Худолій О.М., доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор

Редакційна колегія:

Ахметов Р.Ф., д-р наук з фізичного виховання і спорту, професор, м. Житомир, Україна

Бізін В.П., д-р пед. наук, професор,

м. Кременчуг, Україна

Єрмаков С.С., д-р пед. наук, професор,

м. Харків, Україна

Дмитренко Т.О., д-р пед. наук, професор,

м. Харків, Україна

Іващенко О.В., канд. пед. наук, доцент,

м. Харків, Україна (відповід. секретар)

Золотухіна С.Т., д-р пед. наук, професор,

м. Харків, Україна

Камаєв О.І., д-р пед. наук, професор,

м. Харків, Україна

Куц О.С., д-р пед. наук, професор,

м. Вінниця, Україна

Микитюк О.М., д-р пед. наук, професор,

м. Харків, Україна

Петров П.К., д-р пед. наук, професор,

м. Іжевськ, Росія

Прусик Кристоф, д-р пед. наук, професор,

м. Гданськ, Польща

Коректор *Бланк Є.Б.*

Журнал зареєстровано в міжнародних каталогах періодичних видань та базах даних:

Ulrichsweb Global Serials Directory;
Google Scholar;
Index Copernicus;
Open Academic Journals Index;
Bielefeld Academic search Engine.

Адреса редакції:

Україна, 61174 Харків, а/с 8692.

Тел.: (057) 756-73-38

e-mail: tmfv@tmfv.com.ua

<http://www.tmfv.com.ua>

Підписано до друку 25.06.2014.

Формат 60×84¹/₄. Папір офсетний. Гарнітура Таймс.

Друк офсетний. Ум. друк. арк. 6,989. Обл.-вид. арк. 7,25.

Вид. № 02-2014.

Зам. № 159. Тираж 300 прим. Ціна договірною.

ТОВ «ОВС» Україна, 61003 Харків,

пл. Конституції, 18, к. 11.

Свідоцтво Держкомінформу України

Серія ДК № 331 від 08.02.2001 р.

Друкарня ТзОВ «Цифра прінт».

61166, м. Харків, вул. Культури, 20-В

© «ОВС» ТОВ, оформлення, 2014

© «Теорія та методика фізичного виховання», 2014

Зміст

ФІЗКУЛЬТУРНА ОСВІТА 3

Марченко С. І. Критерії оцінювання знань у процесі вивчення дисципліни «Організація і методика оздоровчої фізичної культури» 3

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА В ШКОЛІ..... 15

Худолій О.М., Іващенко О.В. Особливості функціональної, координаційної і силової підготовленості дівчат 7—8 класів 15

Іващенко О.В., Шепеленко Г.П. Порівняльна характеристика координаційної і силової підготовленості учнів середніх класів 22

Іващенко О.В., Пашкевич С.А., Крїнін Ю.В. Порівняльна характеристика функціональної, координаційної і силової підготовленості хлопців 8—9 класів 31

Кравчук Т. М., Сорока О. С. Особливості фізичної підготовленості учнів старших класів державних та приватних освітніх закладів 40

Козина Ж.Л., Пугунець А. Применение современных информационных технологий для активизации образного восприятия занимающимися элементов техники и тактики в спортивных играх..... 46

Contents

PHYSICAL EDUCATION	3
<i>Marchenko S. I.</i> Criteria for evaluation of knowledge in the process of studying the discipline «Organization and methods of improving physical culture»	3
PHYSICAL EDUCATION IN SCHOOLS	15
<i>Khudolii O. M., Ivashchenco O. V.</i> Features functional coordination force preparedness and girls grades 7—8.....	15
<i>Ivashchenco O. V., Schepelenko G. P.</i> Comparative characteristics of Coordination fitness and power of middle class	22
<i>Ivashchenco O. V., Pashkevich S. A., Krinin Y. V.</i> Comparative characteristics of functional coordination and force readiness boys 8—9 grades.....	31
<i>Kravhuk T. M., Soroka O. S.</i> Features of physical fitness of high school students of public and private educational institutions	40
<i>Kozina ZH.L., Puhunets A.</i> The use of modern information technology to enhance the perception of figurative elements involved techniques and tactics in sports games.....	46

ФІЗКУЛЬТУРНА ОСВІТА

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ОЗДОРОВЧОЇ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ»

Марченко С. І.

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

DOI: 10.17309/tmfv.2014.2.1094

Анотація. Мета дослідження — обґрунтувати критерії оцінки знань студентів у процесі вивчення навчального курсу «Організація і методика оздоровчої фізичної культури» для освітньо-кваліфікаційного рівня 6.01020101 — бакалавр. **Методи дослідження** — вивчення літературних джерел і програмно-нормативних документів, теоретичний аналіз і узагальнення літературних даних, системний підхід.

Основні результати дослідження. Концепція курсу «Організація і методика оздоровчої фізичної культури» полягає у системному викладі матеріалу, який дозволяє сформуванню у студентів знання, уміння і практичні навички необхідні вчителю фізичної культури для організації та проведення різних форм фізкультурно-оздоровчих занять.

Ключові слова: оздоровча фізична культура; фізичне виховання; програма; бакалавр.

Постановка проблеми. Проблема зміцнення здоров'я населення в умовах сучасного суспільства з притаманними йому особливостями соціально-економічного, науково-технічного розвитку має першорядне значення. За останні 15—20 років особливо гостро постала проблема розробки і оптимізації професійної підготовки спеціалістів з масових форм оздоровчої фізичної культури.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В останній час інтенсивно здійснюється науково-методичне забезпечення навчального процесу студентів спеціальності «фізичне виховання» (Іващенко О. В., 2005; Ротерс Т. Т., 2007; Іващенко О. В., Худолій О. М., 2010). Підготовлені навчальні програми з курсів «Педагогіка фізичного виховання» (Худолій О. М., Іващенко О. В., 2012), «Вступ до спеціальностей галузі «Фізичне виховання і спорт» (Марченко С. І., 2011), комплекс методичних матеріалів до вивчення дисципліни «Загальні основи теорії і методики фізичного виховання» (Іващенко О. В., Худолій О. М., 2011, 2012; Худолій О. М., Іващенко О. В., 2008), робочі навчальні програми з курсу «Теорія та методика дитячого і юнацького спорту» (Худолій О. М., Іващенко О. В., 2012), «Методи наукових досліджень у фізичній культурі» (Сергієнко Л. П., 2009) та інші. Розроблені семінарські заняття з дисциплін «Теорія та методика дитячого і юнацького спорту» (Худолій О. М., Іващенко О. В., 2012), «Основи наукових досліджень» (Худолій О. М., Іващенко О. В., 2012).

Тому завданням даної роботи стало обґрунтування критеріїв оцінки знань студентів у процесі вивчення навчального курсу «Організація і методика оздоровчої фізичної культури».

Навчальна дисципліна «Організація і методика оздоровчої фізичної культури» включена до навчального плану підготовки фахівців за спеціальністю «Фізичне виховання». Дисципліна має за мету підвищити фаховість майбутнього спеціаліста в області оздоровлення та відновлення людини за допомогою як сучасних засобів фізичного виховання, так і нетрадиційних систем оздоровлення.

«Організація і методика оздоровчої фізичної культури», як навчальна дисципліна, логічно пов'язана з іншими дисциплінами, що вивчаються студентами вузів: організацією і методикою масової фізичної культури, гімнастикою в оздоровчих групах, сучасними технологіями рекреаційно-оздоровчої роботи, нетрадиційними методиками відновлення у фізичному вихованні і спорті та ін. (Виноградов Г. П., 2009; Зубар Н. М., 2010; Кристин Александр, 2012; Менхин Ю. В., 2002; Фурманов А. Г., 2003; Філь С. М., 2003; Худолій О. М., 2008).

Зв'язок з науковими програмами. Робота виконана згідно плану НДР Харківського національного університету ім. Г. С. Сковороди за темою «Теоретико-методичні основи моделювання процесу підготовки вчителя фізичної культури» (2012—2016 р.р.) (№ державної реєстрації 0112U002011).

Матеріал і методи.

Мета дослідження — розробити програму курсу «Організація і методика оздоровчої фізич-

ної культури» для освітньо-кваліфікаційного рівня 6.01020101 — бакалавр. Підвищити фаховість майбутнього спеціаліста в області оздоровлення та відновлення людини за допомогою як сучасних засобів фізичного виховання, так і нетрадиційних систем оздоровлення.

Методи дослідження — вивчення літературних джерел і програмно-нормативних документів, теоретичний аналіз і узагальнення літературних даних, системний підхід.

Основні результати дослідження.

На основі розробленої програми були розроблені критерії оцінювання знань студентів (С.І. Марченко, 2013).

Рейтинг успішності студента — це загальний бал, який отримав студент під час виконання завдань, передбачених програмою дисципліни. Максимальний рейтинг за дисципліну — 100 балів. Складові семестрового рейтингу з дисципліни «Організація і методика оздоровчої фізичної культури» наведені в таблиці 1.

Першою складовою є виступи на семінарських заняттях з доповіддю за кожною темою. По закінченню виступу проводиться співбесіда за темою семінарського заняття, можуть задаватися також питання на повторення пройденого матеріалу. Результати оцінюються максимальною кількістю 2 бали. При цьому враховується:

- глибина та повнота відповіді;
- усвідомлення та послідовність висвітлення матеріалу;
- вміння самостійно використовувати теорію в практичних ситуаціях;
- логіка викладу матеріалу, включаючи висновки та узагальнення;
- розуміння змісту понятійного апарату;

— знання матеріалу, літератури, періодичних видань.

2 бали виставляється за повну, точну відповідь на поставлене запитання, включаючи точні визначення та вміння розкривати їх зміст. Відповідь повинна бути викладена логічно, без суттєвих помилок, з необхідними доказами, узагальненнями та висновками.

1 бал виставляється тоді, коли у відповіді є незначні помилки, матеріал поданий недостатньо систематизовано і непослідовно, висновки обґрунтовані, але мають неточності.

Передбачається 17 виступів, що може скласти максимальну суму 34 балів за доповіді та співбесіду.

Другою складовою є проведення модульного тестування. Для оцінки тестових завдань використовувалась шкала запропонована В.П.Беспалько. 100-90% вірних відповідей оцінюються як високий рівень знань, 89-70% — допустимий, 69-50% — критичний рівень, 49% і нижче — недопустимий рівень.

Тестування розраховане на 10-15 хв і оцінюється в балах. Із дванадцяти тестових завдань відповіді на 11-12 питань оцінюються 5 балами, 9-10 — 4 балами, 6-8 — 3 балами, 0-5 — 0 балами. Модульне тестування протягом семестру проводиться 3 рази.

Крім того, наприкінці вивчення курсу проводиться підсумкове тестування, яке включає в себе усі питання за вивченими модулями і складає 30 тестових завдань. Тестування розраховане на 30-45 хв. Із 30 тестових завдань вірна відповідь на 27-30 запитань оцінюється 5 балами, 21-26 — 4 балами, 15-20 — 3 балами, 0-14 — 0 балами. Максимальна сума, яку може отримати студент за семестр — 54 балів.

Третьою складовою є виконання індивідуального навчально-дослідного завдання. Максимальна оцінка за захищене в групі ІНДЗ 6 балів.

Таблиця 1

Розподіл балів які отримують студенти

Поточне тестування												
Змістовний модуль 1				Змістовний модуль 2								
Тема 1	Тема 2	Тема 3	МТ	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	МТ
2	2	2	5	2	2	2	2	2	2	2	2	5

Продовження таблиці 1

Поточне тестування							Підсумкова контрольна	ІНДЗ	Поточна оцінка	Екзаменаційна оцінка
Змістовний модуль 3										
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	МТ				
2	2	2	2	2	2	5	5	6	60	40

Підсумкова шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	Для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом	не зараховано з обов'язковим повторним курсом

Четвертою складовою є відповідь на іспиті, яка оцінюється від 0 до 40 балів.

Підсумковий контроль здійснюється за шкалою ECTS (див. табл. 2).

ОРІЄНТОВНЕ ДИДАКТИЧНЕ ТЕСТУВАННЯ

Змістовий модуль I Стародавні оздоровчі системи

- Дихальна гімнастика, яка забезпечує управління життєвою енергією йога (ритмічний контроль дихання):
 - Яма
 - Ніяма
 - Асана
 - Пратъяхара
 - Дхарана
 - Дх'яна
 - Самадхі
 - Пранаяма
- Укажіть систему основою якої стали сутри Патанджалі:
 - Крія-йога
 - Хатха-йога
 - Раджа-йога
 - Бхакті-йога
 - Аштанга-йога
 - Карма-йога
 - Джнани-йога
 - Тантра-йога
- Виберіть засоби, що використовувалися в області фізичного виховання у Стародавній Греції:
 - Рухливі ігри
 - Комплекс психофізичних вправ
 - Палестрики
 - Гімнастичні вправи
 - Орхестрики
 - Дихальні вправи
 - Оздоровчі вправи і мистецтво пластики
- Як називаються технічні комплекси вправ в Ушу?
 - Ян
 - Чень
 - Чжао
 - Таолу
 - Цянь
 - Сунь
 - Гень
 - Нань
- Укажіть засоби, що використовує цигун:
 - Гімнастичні вправи
 - Дихальні вправи
 - Правильне харчування
 - Дозоване голодування
 - Масаж
 - Загартування
 - Акупунктура
 - Самонавіювання
- Виберіть засоби, що використовуються в Йозі:
 - Дихальні вправи
 - Орхестрики
 - Комплекс психофізичних вправ
 - Палестрики
 - Рухливі ігри
 - Гідротерапевтичні вправи
 - Різні очищувальні процедури
 - Фізичні вправи
- Кодекс особистої поведінки, який передбачає внутрішнє самовдосконалення на основі очищення фізичного і духовного (очищення за допомогою дисципліни):
 - Яма
 - Ніяма

Змістовий модуль II
Сучасні оздоровчі системи

- В. Асана
Г. Пратгяхара
Д. Дхарана
Е. Дх'яна
Є. Самадхі
Ж. Пранаяма
8. Укажіть основні вправи «Тайцзи-цюань»:
А. Дихальні вправи
Б. Рухливі ігри
В. Комплекс психофізичних вправ
Г. Базові форми
Д. Гімнастичні вправи
Е. Орхестрики
Є. Вправи зі зброєю
Ж. Релаксація
9. Укажіть основні форми (комплекси) тайцзицюань:
А. «24»
Б. «8»
В. «20»
Г. «48»
Д. «100»
Е. «10»
Є. «60»
Ж. «108»
10. Укажіть філософську систему основою якої є вчення про гармонію людини з Всесвітом. Завжди каже жити за природними законами та шукає формулу безсмертя:
А. Конфуціанство
Б. Аюрведизм
В. Даосизм
Г. Джайнізм
Д. Індуїзм
Е. Буддизм
Є. Еллінізм
Ж. Моїзм
11. Виберіть засоби, що використовуються в Ушу:
А. Дихальні вправи
Б. Рухливі ігри
В. Комплекс психофізичних вправ
Г. Палестрики
Д. Гімнастичні вправи
Е. Орхестрики
Є. Вправи зі зброєю
Ж. Оздоровчі вправи і мистецтво пластики
12. Перечисліть засоби орхестрики, що використовувались у Стародавній Греції:
А. Загально-розвиваючі вправи
Б. Спеціалізовані вправи
В. Циклічні вправи
Г. Ациклічні вправи
Д. Обрядові та бойові танці
Е. Вправи під музику
Є. Акробатичні вправи
Ж. Рухливі ігри з м'ячем
13. У якій формі гігієнічної гімнастики основна функціональна ціль — відволіктись від основної діяльності, переключитись на інший характер, дати невеликий відпочинок нервовій системі і групам м'язів?
А. Ранкова гімнастика
Б. Ввільна гімнастика
В. Фізкультпауза
Г. Вечірня гімнастика
Д. Лікувальна гімнастика
Е. Гігієнічна гімнастика
Є. Художня гімнастика
Ж. Реабілітаційно-оздоровча гімнастика
14. Вид гімнастики фізіологічна сутність якої визначається процесами створення енергії в присутності кисню під час виконання вправ циклічного характеру:
А. Шейпінг
Б. Стретчинг
В. Йога
Г. Каланетика
Д. Гігієнічна гімнастика
Е. Ритмічна гімнастика
Є. Ушу
Ж. Аеробіка
15. У яких вікових періодах може використовуватись гігієнічна гімнастика?
А. Молодший шкільний вік
Б. Похилий вік
В. Підлітковий вік
Г. Старший шкільний вік
Д. У всіх вікових періодах
Е. Переддошкільний вік
Є. Дошкільний вік
Ж. Середній шкільний вік
16. Укажіть тривалість заняття при частоті пульсу 130 уд/хв (за К. Куппером):
А. 180 хв
Б. 90 хв
В. 45 хв
Г. 20 хв
Д. 10 хв
Є. 5 хв
Ж. 30 хв
Е. 120 хв
17. Укажіть зони фізичного навантаження в залежності від характеру рухових дій на основі загальноприйнятого поняття «вертикальне ударне навантаження»?
А. Безударне
Б. Низько ударне
В. Вертикальне
Г. Ударне

- Д. Горизонтальне
 Е. Середнє
 Є. Високо ударне
 Ж. Усе вищезазначене
18. Комплекси вправ, що виконуються у повній тиші, без музики, бажано перед дзеркалом, мають ізометричний характер (пози). Без стрибків і великих амплітуд із напругою та розслабленням м'язів:
 А. Шейпінг
 Б. Стретчінг
 В. Йога
 Г. Каланетика
 Д. Гігієнічна гімнастика
 Е. Ритмічна гімнастика
 Є. Ушу
 Ж. Аеробіка
19. Перечисліть форми занять в яких використовуються «Гігієнічна гімнастика»:
 А. Спортивна аеробіка
 Б. Реабілітаційно-оздоровча гімнастика
 В. Спортивна гімнастика
 Г. Спортивна аеробіка
 Д. Вечірня гімнастика (перед сном)
 Е. Ранкова гімнастика
 Є. Гімнастика в режимі робочого дня
 Ж. Фітбол
20. Засіб для укріплення здоров'я та вдосконалення статури, що поєднує у собі вправи аеробіки та атлетичної гімнастики це:
 А. Шейпінг
 Б. Стретчінг
 В. Йога
 Г. Каланетика
 Д. Гігієнічна гімнастика
 Е. Ритмічна гімнастика
 Є. Ушу
 Ж. Аеробіка
21. Використання вправ якого характеру є однією з відмінних рис аеробіки?
 А. Рівномірного
 Б. Інтервального
 В. Колового
 Г. Ізометричного
 Д. Ударного
 Е. Поточного
 Є. Безударного
 Ж. Циклічного.
22. Укажіть найбільш типові методи, що використовуються в атлетичній гімнастиці:
 А. Метод навантаженого руху
 Б. Комплексний метод
 В. Цілісний метод
 Г. Безперервний
 Д. Рівномірний
 Е. Комбінований
- Є. Метод максимальних зусиль
 Ж. Метод повторних зусиль
23. Що являється основним регулятором навантаження на заняттях аеробікою?
 А. Кількість спортсменів
 Б. Складність вправ
 В. Тип заняття
 Г. Спортивна спрямованість заняття
 Д. Умови проведення заняття
 Е. Контроль
 Є. Інтенсивність
 Ж. Тривалість заняття
24. Укажіть із яких частин складається комплекс «Каланетики»:
 А. Розминка
 Б. Красивий живіт
 В. Стрункі ноги, стегна
 Г. Розтягування м'язів
 Д. Танець живота, укріплення ніг
 Е. Стрибки
 Є. Біг
 Ж. Усе вищезазначене
- Змістовий модуль III
 Авторські методики
 оздоровлення (варіант 1)
25. Укажіть крайню межу частоти ударів пульсу підчас оздоровчих занять фізичними вправами за М. М. Амосовим, що відповідає віку 30-39 років:
 А. 120 уд/хв.
 Б. 140 уд/хв.
 В. 150 уд/хв.
 Г. 170 уд/хв
 Д. 160 уд/хв
 Е. 100 уд/хв
26. Яка дихальна гімнастика ґрунтується на методі вольової ліквідації глибокого дихання?
 А Гімнастика йогів.
 Б. Гімнастика П. Ч. Бреґга
 В. Гімнастика О. М. Стрельникової
 Г. Гімнастика Г. С. Шаталової
 Д. Гімнастика К. П. Бутейко
 Е. Гімнастика К. Ніши
27. Хто автор та ініціатор методики оздоровлення сутність якої полягає у єднанні людини з природою?
 А. Леві В. Л.
 Б. Іванов П. І.
 В. Купер К.
 Г. Далькроз Ж.
 Д. Пінкней К.
 Е. Бутейко К. П.
28. Скільки можна голодувати тим хто починає?
 А. Не визначено

- Б. Більше 10 днів
В. 14 днів
Г. До 10 днів
Д. 21 день
Е. 5 днів
29. До систем загартування організму не відносяться:
А. Система Моля
Б. Система Іванова
В. Система Кнейпа
Г. Система Леві
Д. Система Залманова
Е. Система Норбекова
30. Хто є автором оздоровчої системи «Бігом від інфаркту»?
А. Леві В. Л.
Б. Бейлі К.
В. Іванов П. К.
Г. Лідьярд А. Л.
Д. Амосов Н. М.
Е. Ніши К.
31. Яка послідовність прийому їжі, на думку Г. Шелтона, буде вірною?
А. Спочатку вуглеводи, потім білки.
Б. Одночасно білки і вуглеводи.
В. Спочатку білки, потім вуглеводи.
Г. Спочатку жири, потім вуглеводи.
Д. Інші варіанти.
Е. Усе вище зазначене.
32. При якій температурі води слід починати процедуру загартування?
А. Не нижче 20°-25°
Б. Не нижче 34°-35°
В. Не нижче 26°-30°
Г. Не нижче 31° -34°
Д. Не нижче 40°-50°
Е. Не нижче 50°-60°
33. Хто є автором оздоровчої системи «Режим обмежень та навантажень»?
А. Леві В. Л.
Б. Бейлі К.
В. Амосов М. М.
Г. Лідьярд А. Л.
Д. Іванов П. К.
Е. Ніши К.
34. У якій дихальній гімнастиці вдих виконується при стисканні грудної клітки?
А. Гімнастика К. П. Бутейко
Б. Гімнастика П. Ч. Брега
В. Гімнастика О. М. Стрельникової
Г. Гімнастика Г.С.Шаталової
Д. Гімнастика йогів
Е. Гімнастика Шульца
35. Зі скількох фаз складається методика харчування за М. Монтеньяком?
А. 5
- Б. 4.
В. 6
Г. 1
Д. 2
Е. 3
36. Хто запропонував термін «Аутогенне тренування»?
А. Брега П. Ч.
Б. Ліндеман Х.
В. Шульц Й. Г.
Г. Спірідонов Н. І.
Д. Козін А. П.
Е. Норбеков М.

Таблиця 3

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Філософська система йоги	2
	Лікувально-оздоровчі гімнастики ушу	1
	Давньогрецька гімнастика	1
	Гігієнічна гімнастика	1
	Ритмічна гімнастика	1
	Гімнастична аеробіка	1
	Шейпінг	1
	Атлетична гімнастика	1
	Ізотон	1
	Гімнастика у воді	1
	Оздоровчий фітнес	1
	Технології психоемоційного оздоровлення	1
	Технології оздоровчого харчування	1
	Оздоровчі технології загартування	2
	Спеціальні дихальні оздоровчі системи	2
	Оздоровчі системи фізичного розвитку	2
	Оздоровчі технології очищення організму	1

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Змістовний модуль I
Стародавні оздоровчі системи

Філософська система йоги: людина як частина Всесвіту і його зменшена копія.

Природа хвороби з точки зору нетрадиційних підходів. Нетрадиційні підходи до хвороб і лікувань.

Відмінність нетрадиційних підходів до хвороб і лікувань від традиційних.

Стародавні оздоровчі гімнастичні системи.

Різновиди йоги. Засоби, що використовує йога в реалізації істинної сутності людини.

Системи оздоровчої гімнастики в Китаї.

Військове мистецтва ушу в Китаї.
 Ушу — оздоровча система.
 Тай-цзи-цюань — оздоровча гімнастика.
 Цигун як лікувально-оздоровча гімнастика і підсистема ушу.
 Специфічність китайського ідеалу у сфері фізичної культури.
 Даосизм. Основи психофізичної регуляції.
 Медитація як засіб оздоровлення організму.
 Специфічність еллінської гімнастики у сфері фізичної культури.
 Загальна характеристика поняття «Здоров'я».
 Стан проблеми на сучасному етапі.
 Здоровий спосіб життя та його компоненти.
 Пранаяма: вправи, циркуляція енергій, сполучення з асанами.
 Дихання як чинник і складова здорового способу життя.
 Поняття про енергетичні канали (меридіани). Їхня топографія.
 Голкотерапія та механізми її дії.
 Су-джок (відповідність будови кисті і стопи будові всього тіла).
 Японський масаж шиацу (натискання подушечками пальців).
 Крапковий масаж та два способи впливу при ньому.

Змістовний модуль II Сучасні види гімнастики оздоровчо-кондиційної спрямованості

Історія розвитку ритмічної гімнастики.
 Розвиток і популяризація ритмічної гімнастики в світі на сучасному етапі.
 Ритмічна гімнастика — традиційний вид гімнастики оздоровчо-розвивальної спрямованості.
 Необхідність і особливості занять гігієнічною гімнастикою у повсякденному житті.
 Специфіка проведення калланетики як гімнастики без музичного супроводу.
 Гімнастична аеробіка, її напрямки і характеристика.
 Побудова оздоровчо-тренувальної програми з базової аеробіки.
 Побудова оздоровчо-тренувальної програми з танцювальної аеробіки.
 Побудова оздоровчо-тренувальної програми з фанк-аеробіки.
 Шейпінг як оздоровча система корекції фігури жінок.
 Атлетична гімнастика — традиційний вид гімнастики оздоровчо-розвивальної спрямованості.
 Особливості харчування у процесі занять атлетичною гімнастикою.

Система оздоровчої гімнастики «Ізотон».
 Гімнастика у воді. Аквааеробіка («акваданс», «акваформинг», «аквамоушн»)
 Гімнастика оздоровчо-спортивної спрямованості.
 Засоби оздоровчого фітнесу і умови занять.
 Агітаційно-пропагандистські форми оздоровчої гімнастики.
 Державні та громадські самодіяльні організаційні структури в сфері фізкультурного руху.
 Програмно-нормативні засади розвитку оздоровчої фізкультурної діяльності.
 Організація фізкультурно-оздоровчої діяльності в режимі дня ЗОШ.
 Особливості організації та проведення фізкультурно-оздоровчих занять з дітьми віднесеними за станом здоров'я до спецмедгрупи.
 Організація та методика проведення рухливих ігор у ФОР.
 Організація та методика проведення циклічних вправ у ФОР.
 Організація та методика проведення ациклічних вправ у ФОР.
 Організація фізкультурно-оздоровчої роботи у соціально-побутовій сфері.
 Побудова оздоровчо-тренувальної програми з футболу.
 Особливості методики проведення занять зі степ-фітнесу.
 Техніка виконання та методика навчання вправам стренфлексу.
 Технічні засоби забезпечення занять з фітнесу.
 Система «Пілатеса».
 Система «Бодіфлекс».

Змістовний модуль III Авторські методики оздоровлення

Методика єднання людини з природою П. К. Іванова.
 Оздоровчий комплекс В. Л. Леві.
 Макробіотика — великий погляд на життя.
 Парадоксальна гімнастика О. М. Стрельнікової.
 Дихання методом К. П. Бутейка.
 Система Шаталової і дихання як один із її компонентів.
 Технології психоемоційного оздоровлення.
 Технології оздоровчого харчування.
 Оздоровчі технології загартування.
 Оздоровчі технології очищення організму.
 Оздоровчі системи фізичного розвитку.
 Система оздоровлення Мірзакіріма Норбекова.
 Система Амосова «Режим здоров'я», «Тисяча рухів».

Система Лідьярда «Бігом від інфаркту».
Система загартування Залманова.
Система загартування Кнейпа.
Система очищення організму за Малаховим.
Система голодування за П. Бреггом.

Методи навчання

Словесні методи: лекція, розповідь, пояснення, бесіда, інструктаж; наочні методи: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

Методи контролю

Дидактичне тестування, опитування на семінарах, співбесіда, захист ІНДЗ, підсумкове тестування, іспит.

Методичне забезпечення

1. Менхин Ю. В. Оздоровительная гимнастика : теория и методика / Ю. В. Менхин, А. В. Менхин. Ростов н/Д. : Феникс, 2002. — 384 с.
2. Фурманов А.Г. Оздоровительная физическая культура: Учебник для студентов вузов / А.Г. Фурманов, М.Б. Юспа. — Мн.: Тесей, 2003. — 528 с.

Рекомендована література Основна

1. Зубар Н. М. Основы физиологии та гігієни харчування: підручник / Н. М. Зубар. — К. : Центр учбової літератури, 2010. — 336 с.
2. Менхин Ю. В. Оздоровительная гимнастика : теория и методика / Ю. В. Менхин, А. В. Менхин. — Ростов н/Д. : Феникс, 2002. — 384 с.
3. Філь С. М. Історія фізичної культури : навчальний посібник для студентів вищих фізкультурних навчальних закладів / С. М. Філь, О. М. Худолій, Г. В. Малка. — Х. : «ОВС», 2003. — 160 с.
4. Фурманов А. Г. Оздоровительная физическая культура: Учебник для студентов вузов / А. Г. Фурманов, М. Б. Юспа. — Мн. : Тесей, 2003. — 528 с.

Додаткова

1. Агаджанова С. Н. Закаливание дошкольников / С. Н. Агаджанова. — СПб. : Детство-Пресс, 2011. — 16 с.
2. Айенгар Б. К. С. 23 лекции по раджа-йоге / Б. К. С. Айенгар. — М. : Эклибрис, 2004. — 128 с.
3. Александрова А. А. Аутотренинг / А. А. Александрова. — СПб: Питер, 2007. — 272 с.
4. Алексеев А. Психогигиена: Союз практической психогигиены и психологии / А. Алексеев. — М. : «Феникс», 2004. — 325 с.
5. Амосов Н. М. Энциклопедия Амосова. Алгоритм здоровья / Н. М. Амосов. — М. : АСТ, 2004. — 590 с.

6. Амосов Н. М. Энциклопедия Амосова. Раздумья о здоровье / Н. М. Амосов. — М. : АСТ, 2005. — 287 с.
7. Амосов Н. М. Эксперимент по преодолению старости / Н. М. Амосов. — М. : АСТ, 2008. — 123 с.
8. Амосов Н. М. Моё мировоззрение / Н. М. Амосов. — М. : АСТ, 2005. — 256 с.
9. Атлетическая гимнастика без снарядов / под ред. В. Г. Фохтин. М. : Физкультура и спорт, 1991. — 77 с.
10. Аэробика. Теория и методика проведения занятий: учеб. пособие для студентов вузов физической культуры / под ред. Е. Б. Мякинченко и М. П. Шестакова. — М. : 2002. — 304 с.
11. Баринов Н. М. «Детка» — система Порфирия Иванова, закаливание / Н. М. Баринов. — СПб. : Весь, 2005. — 128 с.
12. Бирюк Е. В. Ритмическая гимнастика: методические рекомендации / Е. В. Бирюк. — Киев: Молодь, 1986. — 28 с.
13. Блумфилд Г. Х. Как держать под контролем свой вес / Г. Х. Блумфилд, Р. К. Купер. — М. : Попурри, 2003. — 192 с.
14. Блумфилд Г. Х. Обретение энергии и снятие напряжения / Г. Х. Блумфилд, Р. К. Купер. — М. : Попурри, 2003. — 208 с.
15. Брегг П. С. Чудо голодания. Лечение без лекарств. Для толстых и тонких. Секреты омолаживания. Рецепты активного долголетия. Способ прожить без болезней / П. С. Брегг. — Кыргызстан: Лизер, 2001 — 160 с.
16. Брызгунов И. П. Вся правда о закаливании / И. П. Брызгунов, Е. В. Касатикова. — М. : Миклош, 2009. — 200 с.
17. Буркова О. В. «Пилатес» фитнес высшего класса. Секреты стройной фигуры и оздоровления / О. В. Буркова, Т. С. Лисицкая. — М. : Центр полиграфических услуг «РАДУГА», 2005. — 208 с.
18. Буркова О. В. Влияние системы «Пилатеса» на развитие физических качеств, коррекцию телосложения и психоэмоциональное состояние женщин среднего возраста: автореф. дис. канд. пед. наук / О. В. Буркова. — М. : 2008. — 22 с.
19. Быстров В. И. Йога. Полная система упражнений / В. И. Быстров. — Минск: Интерпрес сервис, 2005. — 384 с.
20. Вейдер С. Пилатес от А до Я / С. Вейдер. — Ростов на Дону: Феникс, 2007. — 320 с.
21. Виноградов Г. П. Атлетизм: теория и методика тренировки : учебник для высших учебных заведений / Г. П. Виноградов. — Москва: Советский спорт, 2009. — 328 с.
22. Восточные психотренинговые системы : монография / Б. Ф. Воронин. — К. : Лыбидь, 1992. — 183 с.
23. Гебер Д. Шейпинг-диета / Д. Гербер, С. Бауэрман ; пер. с англ. О.Г. Белошеев. — 2-е изд. — Минск : Попурри, 2006. — 480 с.
24. Геше Майкл Роуч Тибетская книга йоги / Майкл Роуч Геше. — М. : Открытый мир, 2006. — 160 с.
25. Горцев Г. Ничего лишнего: аэробика, фитнес, шейпинг / Г. Горцев // Серия «Научись себя любить». Ростов н/Д : Феникс, 2004. — 256 с.
26. Григоревич В. В. Всеобщая история физической культуры и спорта : учебное пособие / В. В. Григоревич. — М. : Советский спорт, 2008. — 288 с.

27. Григорьев В. И. Фитнес-культура студентов: теория и практика: учебное пособие / В. И. Григорьев, Д. И. Давиденко, С. В. Малинина. — СПб. : Изд-во СПбГУЗФ, 2010. — 228 с.
28. Грир Чайлдс Бодифлекс — дыхание красоты / Чайлдс Грир. — М. : Знание. — 2001. — 44 с.
29. Громов С. Н. 108 дней практикуя йогу. (Раджа-йога для всех) / С. Н. Громов. — Одесса : Книга-Учитель, 2009. — 944 с.
30. Гроут П. Выдохните лишние килограммы / П. Гроут; пер. с англ. Л. А. Бабук. — Мн. : Поппури, 2002. — 144 с.
31. Дворкин Л. С. Силовые единоборства. Атлетизм, культуризм, пауэрлифтинг / Л. С. Дворкин. — Ростов н/Д, 2001. — 383 с.
32. Добовчук С. В. Ритмическая гимнастика : учебное пособие / С. В. Добовчук — М. : МГИУ, 2008. — 78 с.
33. Долинний Ю. Методичні особливості використання психорегуляції і нетрадиційних методів дихальної гімнастики в процесі занять з фізичного виховання в СМО / Ю. Долинний // Молода спортивна наука України: зб. наук. статей з галузі фіз. культури та спорту. — Л., 2003. — Вип. 7. — Т. 2. — С. 283-286.
34. Дудинский Д. И. Краткий пересказ и изложение взглядов систем исцеления дыхания по методике К. П. Бутейко и А. Н. Стрельниковой. Дыхательная гимнастика / Д. И. Дудинский. — Иркутск: АСТ, 2007. — 96 с.
35. Зінченко В. Б. Фітнес-технології у фізичному вихованні: навч. посіб. / В. Б. Зінченко, Ю. О. Усачов. — К. : НАУ, 2011. — 152 с.
36. Иванов Ю. М. Йога и психотренинг. Путь к космическому сознанию / Ю. М. Иванов. — М. : 2003. — 287 с.
37. Иванова О. А. Комнатная гимнастика / О. А. Иванова. — М. : Советский спорт, 1990. — 48 с.
38. Иова Е. П. Утренняя гимнастика под музыку / Е. П. Иова, А. Я. Иоффе, О. Д. Головчинер. — М. : Просвещение, 1984. — 176 с.
39. История физической культуры и спорта : учебник для студ. ин-тов физ. культуры / под общ. ред. В. В. Столбова. — М. : Физкультура и спорт, 1995. — 288 с.
40. Казакевич Н. В. Ритмическая гимнастика : методическое пособие / Н. В. Казакевич, Е. Г. Сайкина, Ж. Е. Фирлева — СПб. : Познание, 2001—104 с.
41. Казимирчик Н. М. Поль Брегг: Голодание ради здоровья / Н. М. Казимирчик. — М. : АСТ, 2006. — 128 с.
42. К. Кей. Аутогенная тренировка / К. Кей. — М. : Эксмо-Пресс, 2008. — 448 с.
43. К. Кей. Аутогенная тренировка / К. Кей. — М. : Эксмо-Пресс, 2005. — 192 с.
44. Ким Н. К. Фитнес: учебник / Н. К. Ким, М. Б. Дьяконов. — М. : Советский спорт, 2006. — 454 с.
45. Кнейпп С. Водолечение / С. Кнейпп. — М. :- «Феникс», 2005. — 320 с.
46. Колобов Ф. Г. Дыхание по К. П. Бутейко: Метод волевой ликвидации глубокого дыхания. Философская система известного доктора Бутейко К. П. / Ф. Г. Колобов — М. : АСТ, 2004. — 128 с.
47. Корпман М. Бодифлекс: дышите и худейте / М. Корпман. — Изд. : Эксмо, 2012. — 123 с.
48. Крапивина Е. А. Физические упражнения йогов /Е. А. Крапивина. — М. : ФИС, серия Знание. — 1991, №3.С. 3-85.
49. Кристин Александр Акваэробика /Александр Кристин; пер. с англ. Е. В. Шафранова. — М. : Эксмо, 2012. — 232 с.
50. Кун Л. Всеобщая история физической культуры и спорта / Л. Кун / под общ. ред. В. В. Столбова. — М. : Радуга, 1982. — 399 с.
51. Купер К. Похудеть —это просто / К. Купер. —М. : Рипол Классик, 2005. —1407 с.
52. Линдер И. Б. Алмазный цигун Бодхидхармы / И. Б. Линдер // ФИС. — 1990. — №3. — С. 22.
53. Линдер И. Б. Тайцзицюань — стиль воды / И. Б. Линдер // ФИС. — 1990. — №8. — С. 34.
54. Линдеман Х. Аутогенная тренировка / Х. Линдеман. — М. : Попурри, 2004.— 93 с.
55. Мазур О. А. Чистка капилляров. Учение Залманова. 2-е издание / О. А. Мазур. — СПб. : «Питер», 2005. — 161 с.
56. Майкова О. А. Гимнастика в нашем доме /О. А. Майкова. — Кемерово: Притомское из-во, 1992. — 25 с.
57. Малахов Г. П. Закаливание и водолечение /Г. П. Малахов. — М. : АСТ-Артель, 2008. — 178 с.
58. Малахов Г. П. Оздоровительные системы / Г. П. Малахов. — СПб. : Невский проспект, 2002. — 784 с.
59. Матвеев Л. П. Что же это такое — «оздоровительная физическая культура»? / Л. П. Матвеев // Теория и практика физической культуры. — 2005. - № 11. — С. 21-24.
60. Миронов А. А. Брэгг, Ниши, Шелтон, Монтиньяк. Сила здорового питания / А. А. Миронов. — Вектор, 2009. —180 с.
61. Мякинченко Б. Б. Оздоровительная тренировка по системе ИЗОТОН / Б. Б. Мякинченко, В. Н. Селуянов. — М. : СпортАкадемПресс, 2001. — 68 с.
62. Онучин Н. А. Закаливание. Гимнастика. Массаж / Н. А. Онучин. — АСТ, 2005. — 158 с.
63. Орлова Л. Польза или вред дыхательной гимнастики / Л. Орлова. — Минск: Харвест, 2006. — 64 с.
64. Пирогов И. П. О пользе банных процедур и закаливания / И. П. Пирогов.—М. : ЗАО «Центрполиграф», 2012. — 213 с.
65. Попов В. В. У-шу. Шаолинское Синь и Цюань / В. В. Попов. — М. : Март, 2006. — 96 с.
66. Прохорцев И. В. Шейпинг — питание /И. В. Прохорцев, А. К. Пшендин, Е. В. Сергеева. — Часть 2, СПб. : МФШ, 1998. — 131 с.
67. Самохин С. А. Вода от всех бед / С. А. Самохин. — СПб. : Диля, 2003. —145 с.
68. Семенова Н. А. Дыхательная гимнастика А. Н. Стрельниковой в Школе здоровья Н. Семеновой «Надежда» / Н. А. Семенова. — М. : Диля, 2012.—128 с.
69. Стаменко П. Д. Таемниці китайської гімнастики цигун / П. Д. Стаменко. — К. : Знання, 1990. — 48 с.
70. Столбов В. В. История физической культуры и спорта / В. В. Столбов, Л. А. Финогенова, Н. Ю. Мельникова ; под ред. В. В. Столбова. — М. : Физкультура и спорт, 2006. — 218 с.
71. Тартаковский М. С. Нетрадиционная физическая культура / М. С. Тартаковский. —М. : Знание, 1986. — С. 2-54.

72. Технологии физкультурно-спортивной деятельности в адаптивной физической культуре: Учебное пособие / Авторы-составители О. Э. Аксенова, С. П. Евсеев / под ред. С. П. Евсеева. — М. : Советский спорт, 2004. — 296 с.
73. Тубольцев М. И. Исцеление по Бутейко: В 21 веке без лекарств: в 2 книгах / М. И. Тубольцев. — М. : АСТ, 2003. — 248 с.
74. Українець А. І. Технологія оздоровчих харчових продуктів: курс лекцій за напрямом «Харчова технологія та інженерія» / А. І. Українець, Г. О. Сімахіна. — К. : НУХТ, 2009. — 310 с.
75. Усачов Ю. Навчальна-оздоровча спрямованість засобів аквафітнесу в процесі фізичного виховання дітей, підлітків та юнаків / Ю. Усачов // Теорія та методика фізичного виховання та спорту. — 2004, №1. — С.37-41.
76. Усачев Ю. А. Новые фитнес-технологии в физическом воспитании студентов / Ю. А. Усачев, В. В. Билецкая // Совершенствование учебного и тренировочного процессов в системе образования: X Всероссийская научно-практическая конференция, 23-24 июня, 2012г. — Ульяновск: УлГТУ, 2012. — С. 368-372.
77. Хоули Э. Т. Оздоровительный фитнес / Э. Т. Хоули, Б. Д. Френкс. — Киев: Олимпийская литература, 2000. — 362 с.
78. Чернявская Н. Бодифлекс дыхание красоты / Н. Чернявская // Физкультура и спорт. — 2000. — №3-6. — С. 14.
79. Шаталова Г. С. Выбор пути / Г. С. Шаталова. — М. : КСП+, 1996. — 256 с.
80. Шелтон Г. М. Здоровье для всех / Г. М. Шелтон; пер. с англ. Л.А. Владимирского. — М. : Советский спорт, 2001. — 288 с.
81. Шелтон Г. М. Жизнь по правилам здоровья. Раздельное питание—основа долголетия / Г. М. Шелтон. — Вектор, 2009. — 106 с.
82. Яных Е. А. Аэробика дома / Е. А. Яных, В. А. Захаркина. — М. : АСТ ; Донецк : Сталкер, 2006. — 175 с.
83. Яных Е. А. Шейпинг / Е. А. Яных, В. А. Захаркина. — М. : АСТ ; Донецк : Сталкер, 2007. — 157 с.

Висновки

1. Розроблена програма навчальної дисципліни «Організація і методика оздоровчої фізичної культури».
2. Зроблений розподіл навчальних годин за модулями і видами занять з дисципліни «Організація і методика оздоровчої фізичної культури».
3. Встановлені критерії оцінювання знань у системі ECTS.

Література

1. Виноградов Г. П. Атлетизм: теория и методика тренировки : учебник для высших учебных заведений / Г. П. Виноградов. — Москва : Советский спорт, 2009. — 328 с.
2. Зубар Н. М. Основы физиологии та гігієни харчування: підручник / Н. М. Зубар. — К. : Центр учбової літератури, 2010. — 336 с.
3. Іващенко, О. В. Про підготовку підручників та навчальних посібників курсу «Основы науководослідної діяльності / Іващенко, О. В. // Теорія та методика фізичного виховання. — 2005. — № 1. — С. 14-17. Режим доступу: <http://tmfv.com.ua/journal/article/view/156>
4. Іващенко О. В. Дисципліна «Загальні основи теорії і методики фізичного виховання». Критерії оцінювання. Повідомлення I / О. В. Іващенко, О. М. Худолій // Теорія та методика фізичного виховання. — 2011. — № 11. — С. 19—34. Режим доступу: <http://www.tmfv.com.ua/journal/article/view/752>
5. Іващенко О.В. Творчі роботи в системі підготовки вчителя фізичної культури / Іващенко О.В., Худолій О.М. // Теорія та методика фізичного виховання. — 2010. — № 3. — С. 7—10. Режим доступу: <http://tmfv.com.ua/journal/article/view/606>
6. Іващенко О. В. Дисципліна «Загальні основи теорії і методики фізичного виховання». Критерії оцінювання. Повідомлення II / О. В. Іващенко, О. М. Худолій // Теорія та методика фізичного виховання. — 2011. — № 12. — С. 19—34. Режим доступу: <http://www.tmfv.com.ua/journal/article/view/758>
7. Іващенко О. В. Дисципліна «Загальні основи теорії і методики фізичного виховання». Критерії оцінювання. Повідомлення III / О. В. Іващенко, О. М. Ху-

References

1. Vinogradov G. P. (2009). *Atletizm: teoriya i metodika trenirovki: uchebnik dlya vysshih uchebnyh zavedeniy*. Moskva : Sovetskiy sport, 328.
2. Zubar N. M. (2010). *Osnovi fiziologii ta gigieni harchuvannya: pidruchnik*. K. : Tsentr uchbovoyi literaturi, 336.
3. Ivashchenko O. V. (2005). Pro pidgotovku pidruchnikiv ta navchalnih posibnikiv kursu "Osnovi naukovo-doslidnoyi diyalnosti. *Teoria ta metodika fizicnogo viovanna* [Theory and methods of the physical education], (1), 14-17. Rezhim dostupu: <http://tmfv.com.ua/journal/article/view/156>
4. Ivashchenko O. V., & Khudolii O. M. (2011). Distsiplina «Zagalni osnovi teoriyi i metodiki fizicnogo viovannya». Kriteriyi otsinyuvannya. Povidomlennya I. *Teoria ta metodika fizicnogo viovanna* [Theory and methods of the physical education], (11), 19—34. Rezhim dostupu: <http://www.tmfv.com.ua/journal/article/view/752>
5. Ivashchenko O. V., & Khudolii O. M. (2010). Tvorchii roboti v sistemii pidgotovki vchitelya fizicnoyi kulturi. *Teoria ta metodika fizicnogo viovanna* [Theory and methods of the physical education], (3), 7—10. Rezhim dostupu: <http://tmfv.com.ua/journal/article/view/606>
6. Ivashchenko O. V., & Khudolii O. M. (2011). Distsiplina «Zagalni osnovi teoriyi i metodiki fizicnogo viovannya». Kriteriyi otsinyuvannya. Povidomlennya II. *Teoria ta metodika fizicnogo viovanna* [Theory and methods of the physical education], (12), 19—34. Rezhim dostupu: <http://www.tmfv.com.ua/journal/article/view/758>
7. Ivashchenko O. V., & Khudolii O. M. (2012). Distsiplina «Zagalni osnovi teoriyi i metodiki fizicnogo viovannya». Kriteriyi otsinyuvannya. Povidomlennya

- долій // Теорія та методика фізичного виховання. — 2012. — № 1. — С. 19—27. Режим доступу: <http://www.tmfv.com.ua/journal/article/view/764>
8. Кристин Александр Аквааэробика / Александр Кристин; пер. с англ. Е. В. Шафранова. — М. : Эксмо, 2012. — 232 с.
 9. Марченко С. І. Вступ до спеціальностей галузі «Фізичне виховання і спорт» / С. І. Марченко // Теорія та методика фізичного виховання. — 2011. — № 4. — С. 27—34. Режим доступу: <http://www.tmfv.com.ua/journal/article/view/704>
 10. Марченко С. І. Зміст дисципліни «Організація і методика оздоровчої фізичної культури» у процесі підготовки вчителя фізичної культури / Марченко С. І. // Теорія та методика фізичного виховання. — 2013. — № 4. — С. 25—31. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2013.4.1033>
 11. Менхин Ю. В. Оздоровительная гимнастика : теория и методика / Ю. В. Менхин, А. В. Менхин. Ростов н/Д. : Феникс, 2002. — 384 с.
 12. Ротерс, Т. Т. Науково-дослідна робота студентів-проблема фізичної освіти в Україні. / Ротерс, Т. Т. // Теорія та методика фізичного виховання. — 2007. — № 12. — С. 3-5. Режим доступу: <http://tmfv.com.ua/journal/article/view/373>
 13. Сергієнко Л. П. До проблеми планування вивчення навчальної дисципліни «Методи наукових досліджень у фізичній культурі» / Л. П. Сергієнко // Теорія та методика фізичного виховання. — 2009. — № 2. — С. 26—34. Режим доступу: <http://tmfv.com.ua/journal/article/view/496>
 14. Фурманов А.Г. Оздоровительная физическая культура: Учебник для студентов вузов / А.Г. Фурманов, М.Б. Юспа. — Мн.: Тесея, 2003. — 528 с.
 15. Філь С. М. Історія фізичної культури : навчальний посібник для студентів вищих фізкультурних навчальних закладів / С. М. Філь, О. М. Худолій, Г. В. Малка. — Х. : «ОВС», 2003. — 160 с.
 16. Худолій О. М. Основи методики викладання гімнастики: Навчальний посібник. — Харків: ОВС, 2008. — Т. 1. — С. 23—60.
 17. Худолій О. М. Проблеми викладання дисципліни «Теорія і методика фізичного виховання» в процесі підготовки вчителя фізичної культури / О. М. Худолій, О. В. Іващенко // Теорія та методика фізичного виховання. — 2008. — № 3. — С. 19—26. Режим доступу: <http://www.tmfv.com.ua/journal/article/view/406>
 18. Худолій О. М. Програма курсу «Педагогіка фізичного виховання» / О. М. Худолій, О. В. Іващенко // Теорія та методика фізичного виховання. — 2012. — № 8. — С. 19—34. Режим доступу: <http://www.tmfv.com.ua/journal/article/view/814>
 19. Худолій О. М. Проблеми планування вивчення навчальної дисципліни «Теорія та методика дитячого і юнацького спорту» / О. М. Худолій, О. В. Іващенко // Теорія та методика фізичного виховання. — 2012. — № 10. — С. 19—34. Режим доступу: <http://www.tmfv.com.ua/journal/article/view/829>
 20. Худолій О.М. Семінарські заняття й облік успішності у процесі вивчення навчальної дисципліни «Теорія та методика дитячого і юнацького спорту» / О. М. Худолій, О. В. Іващенко // Теорія та методика фізичного виховання [Theory and methods of the physical education], (1), 19—27. Режим доступу: <http://www.tmfv.com.ua/journal/article/view/764>
 8. Kristin Aleksandr (2012). Akvaerobika. Per. s angl. E. V. Shafranova. M. : Eksmo, 232.
 9. Marchenko S. I. (2011). Vstup do spetsialnostey galuzi «Fizichne vihovannya i sport». *Teoria ta metodika fizichnogo vihovannya* [Theory and methods of the physical education], (4), 27—34. Rezhim dostupu: <http://www.tmfv.com.ua/journal/article/view/704>
 10. Marchenko S. I. (2013). Zmist distsiplini «Organizatsiya i metodika ozdorovchoyi fizichnoyi kulturi» u protsesi pidgotovki vchitelya fizichnoyi kulturi. *Teoria ta metodika fizichnogo vihovannya* [Theory and methods of the physical education], (4), 25—31. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2013.4.1033>
 11. Menhin Yu. V., & Menhin A. V. (2002). Ozdorovitel'naya gimnastika : teoriya i metodika. *Rostov n/D. : Feniks*, 384.
 12. Roters, T. T. (2007). Naukovo-doslidna robota studentiv-studentiv-problema fizichnoyi osviti v Ukrayini. *Teoria ta metodika fizichnogo vihovannya* [Theory and methods of the physical education], (12), 3-5. Rezhim dostupu: <http://tmfv.com.ua/journal/article/view/373>
 13. Sergienko L. P. (2009). Do problemi planuvannya vivchennya navchalnoyi distsiplini «Metodi naukovih doslidzhen u fizichniy kulturi». *Teoria ta metodika fizichnogo vihovannya* [Theory and methods of the physical education], (2), 26—34. Rezhim dostupu: <http://tmfv.com.ua/journal/article/view/496>
 14. Furmanov A. G., & M. B. Yuspa. (2003). Ozdorovitel'naya fizicheskaya kultura: Uchebnik dlya studentov vuzov. *Mn.: Tesey*, 528.
 15. Fil S. M., Khudolii O. M., & Malka G. V. (2003). Istoriya fizichnoyi kulturi : navchalniy posibnik dlya studentiv vischih fizkulturних navchalnih zakladiv. *Kh. : «OVS»*, 160.
 16. Khudolii O. M. (2008). Osnovi metodiki vikladannya gimnastiki: Navchalniy posibnik. *Kharkiv: OVS*, 1, 23—60.
 17. Khudolii O. M., & Ivashchenko O. V. (2008). Problemi vikladannya distsiplini «Teoriya i metodika fizichnogo vihovannya» v protsesi pidgotovki vchitelya fizichnoyi kulturi. *Teoria ta metodika fizichnogo vihovannya* [Theory and methods of the physical education], (3), 19—26. Rezhim dostupu: <http://www.tmfv.com.ua/journal/article/view/406>
 18. Khudolii O. M., & Ivashchenko O. V. (2012). Programa kursu «Pedagogika flzichnogo vihovannya». *Teoria ta metodika fizichnogo vihovannya* [Theory and methods of the physical education], (8), 19—34. Rezhim dostupu: <http://www.tmfv.com.ua/journal/article/view/814>
 19. Khudolii O. M., & Ivashchenko O. V. (2012). Problemi planuvannya vivchennya navchalnoyi distsiplini «Teoriya ta metodika dityachogo i yunatskogo sportu». *Teoria ta metodika fizichnogo vihovannya* [Theory and methods of the physical education], (10), 19—34. Rezhim dostupu: <http://www.tmfv.com.ua/journal/article/view/829>
 20. Khudolii O. M., & Ivashchenko O. V. (2012). Seminarski zanyattya y oblik uspishnosti u protsesi vivchennya navchalnoyi distsiplini «Teoriya ta metodika dityachogo i yunatskogo sportu». *Teoria ta metodika fizichnogo vihovannya* [Theory and methods of the physical

дика фізичного виховання: науково-методичний журнал. — Харків: ОВС, 2012. — № 11. — С. 19—31
Режим доступу: <http://www.tmfv.com.ua/journal/article/view/836/822>

21. Худолій О.М. Семінарські заняття й облік успішності у процесі вивчення навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» / О. М. Худолій, О. В. Іващенко // Теорія та методика фізичного виховання: науково-методичний журнал. — 2012. — № 12. — С.19—34. Режим доступу: <http://www.tmfv.com.ua/journal/article/view/843>

education], (11), 19—31. Режим доступу: <http://www.tmfv.com.ua/journal/article/view/836/822>

21. Khudolii O. M., & Ivashchenko O. V. (2012). Seminarski zanyattya y oblik uspihnosti u protsesi vivchennya navchalnoyi distsipliny «Osnovi naukovih doslidzhen». *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (12), 19-34. Режим доступу: <http://www.tmfv.com.ua/journal/article/view/843>

КРИТЕРИИ ОЦЕНКИ ЗНАНИЙ В ПРОЦЕССЕ ИЗУЧЕНИЯ ДИСЦИПЛИНЫ «ОРГАНИЗАЦИЯ И МЕТОДИКА ОЗДОРОВИТЕЛЬНОЙ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ»

Марченко С. И.

Харьковский национальный педагогический университет имени Г. С. Сковороды

Реферат. Статья: 12 с., 1 табл., 21 источников.

Цель исследования — обосновать критерии оценки знаний студентов в процессе изучения учебного курса «Организация и методика оздоровительной физической культуры» для образовательно-квалификационного уровня 6.01020101 — бакалавр. **Методы исследования** — теоретический анализ и обобщение литературных данных, системный подход.

Основные результаты исследования. Концепция оценки знаний курса «Организация и методика оздо-

ровительной физической культуры» заключается в системном изложении материала, которая позволяет сформировать у студентов знания, умения и практические навыки необходимые учителю физической культуры для организации и проведения различных форм физкультурно-оздоровительных занятий.

Ключевые слова: оздоровительная физическая культура; физическое воспитание; критерии оценки; программа; бакалавр.

CRITERIA FOR EVALUATION OF KNOWLEDGE IN THE PROCESS OF STUDYING THE DISCIPLINE «ORGANIZATION AND METHODS OF IMPROVING PHYSICAL CULTURE»

Marchenko S. I.

G.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University

Report. Article: 12 p., 2 tables., 15 sources.

The purpose of research — justify the assessment criteria of student learning in the study course «Organisation and Methods of Physical Culture» for educational qualification of 6.01020101 — Bachelor. **Methods of research** — theoretical analysis and synthesis of the literature data, systematic approach.

The main results of the study. The concept of assessment of the course «Organization and methods of improving

physical training» is systematic presentation of the material, which allows to form students' knowledge, skills and practical skills required physical education teachers to organize and conduct various forms of fitness training.

Keywords: Physical Culture; physical education; evaluation criteria; program; bachelor.

Інформація про авторів:

Марченко С. І.: ORCID <http://orcid.org/0000-0002-1013-9511>; sport-svet2011@mail.ru; Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, вул. Артема, 29, м. Харків, 61002, Україна.

Цитуйте статтю як: Марченко С. І. Критерії оцінювання знань у процесі вивчення дисципліни «Організація і

методика оздоровчої фізичної культури» / Марченко С. І. // Теорія та методика фізичного виховання. — 2014. — № 1. — С. 3—14. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2014.2.1094>

Стаття надійшла до редакції: 15.06.2014 р.

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА В ШКОЛІ

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ, КООРДИНАЦІЙНОЇ І СИЛОВОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ДІВЧАТ 7—8 КЛАСІВ

Худолій О.М., Іващенко О.В.

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

DOI: 10.17309/tmfv.2014.2.1095

Анотація. *Мета роботи* — визначити закономірності рухової та функціональної підготовленості дівчат 7—8 класів.

Матеріал і методи. Для вирішення поставлених завдань були застосовані такі методи дослідження: аналіз наукової літератури, педагогічне тестування та методи математичної статистики обробки результатів дослідження. У дослідженні прийняли участь 31 чол. 7 класу, 14 — 8 класу.

Результати дослідження. Статистично достовірні розбіжності між дівчатами 7 і 8 класів спостерігаються у тестах, які характеризують координаційну і власне силову підготовленість ($p < 0,001$). Дівчата 7 класів мають кращу підготовленість за результатами тестів 1 «Стрибки з «надбавками», рази» і 7 «Вис на зігнутих руках, с» ($p < 0,05; 0,001$).

Висновки. Структурні коефіцієнти канонічної дискримінантної функції свідчать, що функція найбільш суттєво зв'язана з № 8, 4 і 9 змінними: отже суттєва різниця між дівчатками сьомих і восьмих класів спостерігається у розвитку рухових здібностей і функціональної підготовленості: швидкісна сила, координації рухів і функціональний стан дихальної і серцево-судинної системи.

Ключові слова: дівчата; функціональна підготовленість; координаційна підготовленість; силова підготовленість; рухові здібності.

Постановка проблеми. У зв'язку з суттєвим погіршенням рухової підготовленості дітей і підлітків одним із головних питань стає оптимізація фізичного виховання в школі (Худолій О. М., Забора А. В., 2001; Худолій О. М., 2008; Головченко О. І., 2009). Найважливіше значення для збереження і зміцнення здоров'я має оптимізація рухової активності на основі вивчення особливостей функціональної і рухової підготовленості школярів (Шиян Б.М., 2001, Худолій О.М., 2008; Круцевич Т. Ю., Безверхня Г. В., 2010; Давиденко О., Трачук С., 2013).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У дітей і підлітків рівень рухової підготовленості є одним із інформативних показників здоров'я та готовності до навчання руховим діям (Іващенко О.В., 2001; Худолій О. М., Єрмаков С. С., 2011; Худолій О. М., 2011; Худолій О. М., Іващенко О. В., Піменов О. О., 2012). Науковому обґрунтуванню фізичного виховання дітей і підлітків присвячені роботи Волкова Л.В. (1980), Шияна Б.М. (2001), Шияна Б. М., Папуші В. Г. (2005), Худолія О.М. (2011), Cieślicka M., Napierała M. (2009), Cieślicka M.,

Napierała M., Zukow W. (2012), Cieślicka Mirosława, Słowiński Mariusz (2012). Визначенню особливостей рухової підготовленості — роботи Ляха В. І. (2000), Іващенко О.В., Дуднік З.М. (2011), Іващенко О.В., Пелепенко О.В. (2011), Іващенко О. В., Макарової О. А. (2013), Веремеєнко В. Ю. (2013), Соляник І. Є. (2013), Козіної Ж.Л., Попової Н. (2013).

У попередній роботі ми розглянули особливості функціональної, координаційної і силової підготовленості хлопців середніх класів (Худолій О.М., Іващенко О.В., 2014), тому вирішення питання оцінки та виявлення особливостей функціональної та рухової підготовленості дівчат 7—8 класів є черговим завданням дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дослідження виконано згідно плану науково-дослідної роботи Міністерства освіти і науки, молоді і спорту України з теми 13.04 «Моделювання процесу навчання та розвитку рухових здібностей у дітей і підлітків» (2013—2014 рр.) (номер державної реєстрації 0113U002102).

Матеріал і методи.

Мета роботи — визначити закономірності рухової та функціональної підготовленості дівчат 7—8 класів.

Результати аналізу рухової і функціональної підготовленості дівчат 7—8 класів

№	Тест	7 клас (n=31)		8 клас (n=14)		t	P
		x	s	x	s		
1	Стрибки з «надбавками», рази	3,81	,83	2,29	,83	5,683	< 0,001
2	Оцінка часових параметрів руху, помилка в сек	,94	,57	,59	,29	2,145	< 0,038
3	Оцінка сприйняття силових параметрів рухів руками, помилка %	7,23	1,09	7,02	3,65	,288	> 0,05
4	Човниковий біг 4×9 м, с	13,97	,73	11,90	,69	8,950	< 0,001
5	Згинання і розгинання рук в упорі лежачи, раз	10,84	3,07	15,64	9,21	-2,627	< 0,012
6	Згинання і розгинання рук у висі, раз	3,65	,75	5,14	2,51	-3,068	< 0,004
7	Вис на зігнутих руках, с	18,55	3,29	14,00	9,59	2,374	< 0,022
8	Стрибок у довжину з місця, см	151,42	5,71	173,93	10,95	-9,098	< 0,001
9	Проба Штанге, с	32,68	4,22	57,80	19,42	-6,939	< 0,001
10	Проба Генчі, с	20,26	3,29	31,82	10,72	-5,520	< 0,001
11	Проба Серкіна, с	14,77	3,03	18,70	4,50	-3,444	< 0,008

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань були застосовані такі методи дослідження: аналіз науково-методичної літератури, педагогічне тестування та методи математичної статистики обробки результатів дослідження.

У плануванні дослідження використані концептуальні підходи до розробки програми наукових досліджень у фізичному вихованні і спорті (Ашмарин Б.А., 1978; Круцевич Т.Ю., 1985; Філін В. П., Ровний А. С., 1992; Худолій О. М., Карпунець Т. В., 2002; Худолій О.М., Иващенко О.В., 2004).

У програму тестування ввійшли загальновідомі тести (Лях В.И., 2000; Сергієнко Л. П., 2001; Худолій О. М., Иващенко О.В., 2011; Худолій О. М., Иващенко О. В., Карпунець Т. В., 2011): стрибки з «надбавками» (кількість стрибків у заданому коридорі), оцінка часових параметрів руху (помилка у відтворенні тривалості п'яти секундного бігу на місці), оцінка сприйняття силових параметрів руху (помилка у відтворенні зусилля 0,5 від максимального), човниковий біг 4×9 м (с), згинання і розгинання рук в упорі лежачи (рази), згинання і розгинання рук у висі (рази), вис на зігнутих руках (с), стрибок у довжину з місця (см).

Для оцінки функціонального стану були використані проби Штанге, Генчі і Серкіна (Дубровський В. И., 2005; Шиян Б. М., Папуша В. Г., 2005).

Результати дослідження. Аналіз свідчить, що за результатами тестування спостерігаються між дівчатами сьомого і восьмого класів за більшістю

Таблиця 2

Нормовані коефіцієнти канонічної дискримінантної функції

№ теста	Назва теста	Функція
1	Стрибки з «надбавками», рази	,349
2	Оцінка часових параметрів руху, помилка сек	,240
3	Оцінка сприйняття силових параметрів рухів руками, помилка %	-,076
4	Човниковий біг 4×9 м, с	,681
5	Згинання і розгинання рук в упорі лежачи, рази	,239
6	Згинання і розгинання рук у висі, рази	-,105
7	Вис на зігнутих руках, с	,604
8	Стрибок у довжину з місця, см	-,737
9	Проба Штанге, с	-,253
10	Проба Генчі, с	-,100

показників статистично достовірні розбіжності ($p < 0,05; 0,001$). За функціональним станом функції дихання і кровообігу дівчат 8 класів оцінюються як здорові нетреновані (табл. 1).

Статистично достовірні розбіжності між дівчатами 7 і 8 класів спостерігаються у тестах, які характеризують координаційну і власне силову підготовленість ($p < 0,001$). Дівчата 7 класів мають кращу підготовленість за результатами тестів 1 «Стрибки

Таблиця 3
Структурні коефіцієнти канонічної дискримінантної функції

Ранг	№ теста	Назва теста	Функція
			1
1	8	Стрибок у довжину з місця, см	-,486
2	4	Човниковий біг 4×9 м, с	,478
3	9	Проба Штанге, с	-,371
4	1	Стрибки з «надбавками», рази	,304
5	10	Проба Генчі, с	-,295
6	11	Проба Серкіна, с	-,201
7	6	Згинання і розгинання рук у висі, рази	-,164
8	5	Згинання і розгинання рук в упорі лежачи, рази	-,140
9	7	Вис на зігнутих руках, с	,127
10	2	Оцінка часових параметрів руху, помилка с	,115
11	3	Оцінка сприйняття силових параметрів рухів руками, помилка %	,015

Таблиця 4
Результати класифікації груп

		Класифіка-тор	Прогнозована належність до групи		Ітого
			1,00	2,00	
Вихідні	Частота	7,00	31	0	31
		8,00	0	14	14
	%	7,00	100,0	,0	100,0
		8,00	,0	100,0	100,0

Таблиця 5
Функції в центроїдах груп

Клас	Функція
	1
7 клас	1,875
8 клас	-4,151

з «надбавками», рази» і 7 «Вис на зігнутих руках, с» ($p < 0,05; 0,001$).

У таблицях 2—5 наведені результати дискримінантного аналізу, що дозволяє класифікувати учнів 7—8 класів за функціональним станом і рівнем рухової підготовленості.

У таблиці 2 наведені нормовані коефіцієнти канонічної дискримінантної функції, які дозволяють визначити співвідношення вкладу змінних у результат функції. З найбільшим вкладом в канонічну функцію входять змінні 8, 7, 4 і 1: чим більші значення цих змінних, тим більше значення функції. Вищевикладене свідчить про можливість класифікації вікових відмінностей дівчат сьомих і восьмих

класів на основі тестування координаційної і силової підготовленості.

У таблиці 5 наведені координати центроїдів для першої (7 клас) і другої (8 клас) груп. Вони дозволяють інтерпретувати канонічну функцію відносно ролі в класифікації. На відємному полюсі знаходиться центроїд для 8 класу, на позитивному — центроїд для 7 класу. Що свідчить про суттєву різницю в підготовленості дівчат сьомих і восьмих класів.

У таблиці 3 наведені структурні коефіцієнти канонічної дискримінантної функції, які є коефіцієнтами кореляції змінних з функцією. Так, функція найбільш суттєво зв'язана з № 8, 4 і 9 змінними: отже суттєва різниця між дівчатами сьомих і восьмих класів спостерігається у розвитку рухових здібностей і функціональної підготовленості: швидкісна сила, координації рухів і функціональний стан дихальної і серцево-судинної системи.

У таблиці 4 наведені результати класифікації груп, 100 % вихідних згрупованих спостережень класифіковано вірно. Таким чином, канонічна дискримінантна функція може бути використана для класифікації вікових особливостей розвитку у дівчат сьомих і восьмих класів.

Висновки

1. Аналіз результатів тестування свідчить про наявність статистично достовірних розбіжностей між дівчатами 7 і 8 класів ($p < 0,05; 0,001$). За функціональним станом функції дихання і кровообігу дівчата 8 класів оцінюються як здорові нетреновані.

2. Статистично достовірні розбіжності між дівчатами 7 і 8 класів спостерігаються у тестах, які характеризують координаційну і власне силову підготовленість ($p < 0,001$). Дівчата 7 класів мають кращу підготовленість за результатами тестів 1 «Стрибки з «надбавками», рази» і 7 «Вис на зігнутих руках, с» ($p < 0,05; 0,001$).

3. Нормовані коефіцієнти канонічної дискримінантної функції дозволяють визначити співвідношення вкладу змінних у результат функції. З найбільшим вкладом в канонічну функцію входять змінні 8, 7, 4 і 1: чим більші значення цих змінних, тим більше значення функції. Вищевикладене свідчить про можливість класифікації вікових відмінностей дівчат сьомих і восьмих класів на основі тестування координаційної і силової підготовленості.

4. Структурні коефіцієнти канонічної дискримінантної функції свідчать, що функція найбільш суттєво зв'язана з № 8, 4 і 9 змінними: отже суттєва різниця між дівчатками сьомих і восьмих класів спостерігається у розвитку рухових здібностей і функціональної підготовленості: швидкісна сила, координації рухів і функціональний стан дихальної і серцево-судинної системи.

Література

References

1. Андреева О.В. Факторы, що лімітують здоров'я дівчат середнього шкільного віку // Зб.наук.праць ІІ Всеукр.конф.аспірантів «Молода спортивна наука України». — Львів: ЛДІФК, 1999. — С.154—160.
2. Ашмарин Б.А. Теория и методика педагогических исследований в физическом воспитании. — М.: Физкультура и спорт, 1978. — С. 63—89.
3. Веремеєнко В. Ю. Інформативні показники рухової та функціональної підготовленості дівчат 6—7 класів / Веремеєнко В. Ю. // Теорія та методика фізичного виховання. — 2013. — № 4. — С. 32—39. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2013.4.1034>
4. Волков Л. В. Методика виховання фізичних здібностей школярів. — К.: Радянська школа, 1980. — 102 с.
5. Волков В. М., Филін В.П. Спортивный отбор. М.: Физкультура и спорт, 1983. — 176 с.
6. Годик М. А. Спортивная метрология : Учебник для институтов физ. культуры. — М.: Физкультура и спорт, 1988 — 192 с.
7. Головченко О. І. Характеристика спеціально організованої та спонтанної рухової активності в учнів середнього шкільного віку з різним рівнем розвитку особистісних якостей / Головченко О. І. // Теорія та методика фізичного виховання. — 2009. — №2. — С. 15—18. Режим доступу: <http://www.tmfv.com.ua/journal/article/view/494>
8. Давиденко О. Контроль функціональних можливостей серцево-судинної системи школярів віком 7–9 років, які займаються фізичними вправами / О. Давиденко, С. Трачук // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. — 2013. — № 3. — С. 36–39. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/TMFVS_2013_3_9.pdf.
9. Дубровский В. И. Спортивная медицина: Учебник для студентов вузов, обучающихся по педагогическим специальностям. — 3-е изд. — М.: Гуманитар. изд. центр ВЛАДОС, 2005 — 528 с.
10. Дубровский А.В. Понятие «Физическая готовность» в структуре общей готовности человека к профессиональной деятельности / Дубровский А.В.// Теория и практика физической культуры. — 2002. — №3. — С. 40—42.
11. Заиорский В. М. Спортивная метрология: Учебник для ин-тов физ. культуры./ Заиорский В. М. — М.: Физкультура и спорт, 1982 — 256 с.
12. Іващенко О.В. Методика навчання гімнастичним вправам шкільної програми / Іващенко О.В. // Теорія та практика фізичного виховання. — 2001. — № 1. — С. 26—31. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2001.1.7>
13. Іващенко О.В. Нормативні показники тренувальних навантажень на початковому етапі підготовки юних гімнасток 6—8 років / О. В. Іващенко, Т. В. Карпунець // Теорія та практика фізичного виховання. — 2001. — № 3. — С. 19—24. Режим доступу: <http://tmfv.com.ua/journal/article/view/23>
14. Іващенко О.В. Вікові особливості розвитку рухових здібностей дівчат старших класів / Іващенко О.В., Дуднік З.М.// Теорія та методика фізичного виховання. — 2011. — № 8. — С. 3—5. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2011.8.727>
1. Andreeva O.V. (1999). Faktori, scho limituyut zdorov'ya divchat serednogo shkilnogo viku // Zb.nauk.prats II Vseukr.konf.aspirantiv «Moloda sportivna nauka Ukrayini». Lviv: LDIFK, 154-160.
2. Ashmarin B.A. (1978). Teoriya i metodika pedagogicheskikh issledovaniy v fizicheskom vospitanii. M.: Fizkultura i sport, 63—89.
3. Veremeenko V. Yu. (2013). Informativni pokazniki ruhovoyi ta funktsionalnoyi pidgotovlenosti divchat 6—7 klasiv. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (4), 32—39. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2013.4.1034>
4. Volkov L. V. (1980). Metodika vihovannya fizichnih zdibnostey shkolyariv. K.: Radianska shkola, 102.
5. Volkov V. M., & Filin V.P. Sportivniy otbor. M.: Fizkultura i sport, 176.
6. Godik M. A. (1988). Sportivnaya metrologiya: Uchebnik dlya institutov fiz. kulturi. M.: Fizkultura i sport, 192.
7. Golovchenko O. I. (2009). Charakteristika spetsialno organizovanoyi ta spontannoyi ruhovoyi aktivnosti v uchniv serednogo shkilnogo viku z riznim rivnem rozvitku osobistisnih yakostey. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (2), 15—18. Rezhim dostupu: <http://www.tmfv.com.ua/journal/article/view/494>
8. Davidenko, O., & Trachuk, S. (2013). Kontrol funktsionalnih mozhlivostey sertsevo-sudinnoyi sistemi shkolyariv vikom 7–9 rokv, yaki zaymayutsya fizichnimi vpravami. *Teoriya i metodika fizicnogo vihovannya i sportu*, (3), 36–39
9. Dubrovskiy V. I. (2005). Sportivnaya meditsina: Uchebnik dlya studentov vuzov, obuchayuschihся po pedagogicheskim spetsialnostyam. 3-e izd., pod. M.: Gumanitar. izd. tsentr VLADOS, 528.
10. Dubrovskiy A.V. (2002). Ponyatie «Fizicheskaya gotovnost» v strukture obschey gotovnosti cheloveka k professionalnoy deyatel'nosti. *Teoriya i praktika fizicheskoy kulturyi*, (3), 40—42.
11. Zatsiorskiy V. M. (1982). Sportivnaya metrologiya: Uchebnik dlya in-tov fiz. kulturyi. M.: Fizkultura i sport, 256.
12. Ivashchenko O. V. (2001). Metodika navchannya gimnastichnim vpravam shkilnoyi programi. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (1), 26—31. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2001.1.7>
13. Ivashchenko O.V., & Karpunets T. V. (2001). Normativni pokazniki trenuvalnih navantazhen na pochatkovomu etapi pidgotovki yunih gimnastok 6—8 rokv. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (3), 19—24. Rezhim dostupu: <http://tmfv.com.ua/journal/article/view/23>
14. Ivashchenko O.V., & Dudnik Z.M. (2011). Vikovi osoblivosti rozvitku ruhovih zdibnostey divchat starshih klasiv. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (8), 3—5. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2011.8.727>
15. Ivashchenko O.V., & Pelepenko O.V. (2011). Osoblivosti rozvitku ruhovih zdibnostey u divchat serednih klasiv.

15. Іващенко О.В. Особливості розвитку рухових здібностей у дівчат середніх класів / Іващенко О.В., Пелепенко О.В. // Теорія та методика фізичного виховання. — 2011. — № 10. — С. 3—9. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2011.10.743>
16. Іващенко О. В. Порівняльна характеристика рухової підготовленості школярів 8—9 класів / О. В. Іващенко, О. А. Макарова // Теорія та методика фізичного виховання. — 2013. — № 1. — С. 40-46. DOI: <http://dx.doi.org/doi:10.17309/tmfv.2013.1.1009>
17. Козіна Ж.Л., Попова Н. Факторна структура загальної фізичної підготовленості дівчаток 11—15 років / Козіна Ж.Л., Попова Н. // Теорія та методика фізичного виховання. — 2013. — № 4. — С. 48—52. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2013.4.1036>
18. Круцевич Т.Ю. Научные исследования в массовой физической культуре. — К.: Здоров'я, 1985. — С. 30—35.
19. Круцевич Т. Ю., Безверхня Г. В. Рекреція у фізичній культурі різних груп населення: Навч. посібник / Круцевич Т. Ю., Безверхня Г. В. — К.: Олімп. л-ра, 2010. — 248 с.
20. Лях В. И. Двигательные способности школьников: Основы теории и методики развития. — М.: Терра — Спорт, 2000. — 192 с.
21. Сергієнко Л. П. Тестування рухових здібностей школярів. — К.: Олімпійська література, 2001 — 439 с.
22. Соляник І. Є. Особливості розвитку рухових здібностей у хлопців 6—7 класів / І. Є. Соляник // Теорія та методика фізичного виховання. — 2013. — № 3. — С. 22-31. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2013.3.1022>
23. Филин В.П. Методы исследования в спорте: Учебное пособие / В.П. Филин, А.С. Ровний. — Харьков: Основа, 1992. — С. 63—68.
24. Худолій О.М. Теоретичні основи планування навчальної роботи з фізичної культури в школі / Худолій О.М., Забора А.В. // Теорія і практика фізичного виховання. — 2001. — № 1.— С. 3—12. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2001.1.1>
25. Худолій О. М., Планування експерименту в дослідженні процесу підготовки юних гімнастів / Худолій О. М., Карпунець Т. В. // Теорія та методика фізичного виховання. — 2002. — № 4. — С. 2—8. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2002.4.73>
26. Худолій О.М., Концептуальні підходи до розробки програми наукових досліджень у фізичному вихованні / Худолій О.М., Іващенко О.В. // Теорія та методика фізичного виховання. — 2004. — № 4. — С. 2—5. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2004.4.140>
27. Худолій О.М. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання: Навчальний посібник / О.М.Худолій. — Харків: «ОВС», 2008. — 406 с.
28. Худолій О.М. Методика планування навчальної роботи з гімнастики в школі / Худолій О.М. // Теорія та методика фізичного виховання. — 2008. — № 9. — С. 19—35. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2008.9.454>
29. Худолій О. М., Закономірності процесу навчання юних гімнастів / Худолій О. М., Єрмаков С. С. // *Теорія та методика фізичного виховання* [Theory and methods of the physical education], (10), 3—9. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2011.10.743>
30. Івашченко О. В. & Макарова О. А. (2013). Porivnyalna charakteristika ruhovoyi pidgotovlenosti shkolyariv 8—9 klasiv. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (1), 40-46. DOI: <http://dx.doi.org/doi:10.17309/tmfv.2013.1.1009>
31. Козина Ж.Л., Попова Н. (2013). Faktorna struktura zagalnoyi fizichnoyi pidgotovlenosti divchatok 11—15 roktiv. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (4), 48—52. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2013.4.1036>
32. Krutsevich T.Yu. (1985). Nauchnyie issledovaniya v massovoy fizicheskoy kulture. K.: Zdorov'ya, 30—35.
33. Krutsevich T. Yu. & Bezverhnyia G. V. (2010). Rekreatsiya u fizichniy kulturi riznih grup naselennya: Navch. posibnik. K.: Olimp. l-ra, 248 c.
34. Lyah V. I. (2000). Dvigatelnyie sposobnosti shkolnikov: Osnovy teorii i metodiki razvitiya. M.: Terra — Sport, 192.
35. Sergienko L. P. (2001). Testuvannya ruhovih zdbnostey shkolyariv. K.: Olimpiyska literatura, 439.
36. Solyanik I. E. (2013). Osoblivosti rozvitku ruhovih zdbnostey u hloptsiv 6—7 klasiv. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (3), 22-31. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2013.3.1022>
37. Filin V.P. & Rovniy A.S. (1992). Metody issledovaniya v sporte: Uchebnoe posobie. Harkov: Osнова, 63—68.
38. Khudolii O. M., & Zabora A.V. (2001). Teoretichni osnovy planuvannya navchalnoyi roboti z fizichnoyi kulturi v shkoli. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (1), 3—12. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2001.1.1>
39. Khudolii O. M., & Karpunets T. V. (2002). Planuvannya eksperimentu v doslidzhenni protsesu pidgotovki yunih gimnastiv. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (4), 2—8. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2002.4.73>
40. Khudolii O. M. & Ivashchenko O. V. (2004). Kontseptualni pidhodi do rozrobki programi naukovih doslidzhen u fizichnomu vihovanni. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (4), 2—5. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2004.4.140>
41. Khudolii O. M. (2008). Zagalni osnovi teoriiyi i metodiki fizicnogo vihovannya: Navchalniy posibnik. Kharkiv: «OVS», 406.
42. Khudolii O. M. (2008). Metodika planuvannya navchalnoyi roboti z gimnastiki v shkoli. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (9), 19—35. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2008.9.454>
43. Khudolii O. M., Iermakov S. S. (2011). Zakonomirnosti protsesu navchannya yunih gimnastiv. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (5), 3—18, 35—41. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2011.5.707>
44. Khudolii O. M. (2011). Zakonomirnosti rozvitku silovih zdbnostey u fizichnomu vihovanni i sporti.

- рія та методика фізичного виховання. — 2011. — № 5. — С. 3—18, 35—41. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2011.5.707>
30. Худолій О.М., Закономірності розвитку силових здібностей у фізичному вихованні і спорті. Повідомлення I / Худолій О.М. // Теорія та методика фізичного виховання. — 2011. — № 1. — С. 19—34. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2011.1.683>
 31. Худолій О.М., Закономірності розвитку силових здібностей у фізичному вихованні і спорті. Повідомлення II / Худолій О.М. // Теорія та методика фізичного виховання. — 2011. — № 2. — С. 19—34. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2011.2.690>
 32. Худолій О. М., Педагогічна практика в школі. Повідомлення II / Худолій О. М., Іващенко О.В. // Теорія та методика фізичного виховання. — 2011. — № 9. — С. 19—32. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2011.9.740>
 33. Худолій О. М., Робоча програма з педагогічної практики в школі (IV курс, напрям підготовки: 6.01020 Фізичне виховання) / Худолій О. М., Іващенко О. В., Карпунець Т. В. // Теорія і методика фізичного виховання. — 2012. — № 9. — С. 19—31. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2012.9.821>
 34. Худолій О. М., Особливості силової підготовленості школярів старших класів / Худолій О. М., Іващенко О. В., Піменов О. О. // Теорія та методика фізичного виховання. — 2012. — № 9. — С. 37—41. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2012.9.822>
 35. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2001. — 272 с.
 36. Шиян Б. М., Папуша В. Г. Методика викладання спортивно-педагогічних дисциплін у вищих навчальних закладах фізичного виховання і спорту: Навчальний посібник. — Харків: «ОВС», 2005. — 208 с.
 37. Cieślicka M., Napierała M. (2009). The somatic build of lightweight rowers. *Medical and Biological Sciences*, 23(3), 33 – 38.
 38. Cieślicka M., Napierała M., Zukow W. (2012). State building somatic and motor abilities in kids practicing tennis on prebasic training. Health — the proper functioning of man in all spheres of life. *Bydgoszcz school higher, Bydgoszcz*, 173—184.
 39. Cieslicka Mirosława, Słowiński Mariusz (2012). Training loads of female canoeing youth national team in sprint competitions. *Pedagogics, psychology, medical-biological problems of physical training and sports*, 12, 149—157.
 - Povidomlennya I. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (1), 19—34. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2011.1.683>
 31. Khudolii O. M. (2011). Zakonomirnosti rozvitku silovih zdbnostey u fizichnomu vihovanni i sporti. Povidomlennya II. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (2), 19—34. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2011.2.690>
 32. Khudolii O. M., & Ivashchenko O. V. (2011). Pedagogichna praktika v shkoli. Povidomlennya II. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (9), 19—32. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2011.9.740>
 33. Khudolii O. M., Ivashchenko O. V., & Karpunets T. V. (2012). Robocha programa z pedagogichnoyi praktiki v shkoli (IV kurs, napryam pidgotovki: 6.01020 Fizichne vihovannya). *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (9), 19—31. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2012.9.821>
 34. Khudolii O. M., Ivashchenko O. V., & Pimenov O. O. (2012). Osoblivosti silovoyi pidgotovlenosti shkolyariv starshih klasiv. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (9), 37—41. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2012.9.822>
 35. Shiyan B. M. (2001). Teoriya i metodika fizicnogo vihovannya shkolyariv. *Ternopil: Navchalna kniga — Bogdan*, 272.
 36. Shiyan B. M. & Papusha V. G. (2005). Metodika vikladannya sportivno-pedagogichnih distsiplin u vischih navchalnih zakladah fizicnogo vihovannya i sportu: Navchalniy posibnik. *Harkiv: «OVS»*, 208 с.
 37. Cieślicka M., Napierała M. (2009). The somatic build of lightweight rowers. *Medical and Biological Sciences*, 23(3), 33 – 38.
 38. Cieślicka M., Napierała M., Zukow W. (2012). State building somatic and motor abilities in kids practicing tennis on prebasic training. Health - the proper functioning of man in all spheres of life. *Bydgoszcz school higher, Bydgoszcz*, 173—184.
 39. Cieslicka Mirosława, Słowiński Mariusz (2012). Training loads of female canoeing youth national team in sprint competitions. *Pedagogics, psychology, medical-biological problems of physical training and sports*, (12), 149-157.

ОСОБЕННОСТИ ФУНКЦИОНАЛЬНОЙ, КООРДИНАЦИОННОЙ И СИЛОВОЙ ПОДГОТОВЛЕННОСТИ ДЕВУШЕК 7—8 КЛАССОВ

Худолей О. Н., Иващенко О. В.

Харьковский национальный педагогический университет имени Г. С. Сковороды

Реферат. Статья: 7 с., 5 табл., 39 источников.

Цель работы — определить закономерности двигательной и функциональной подготовленности девочек 7—8 классов.

Материал и методы. Для решения поставленных задач были применены следующие методы исследования: анализ научной литературы, педагогическое тестирование и методы математической статистики обработки результатов исследования. В исследовании приняли участие 31 чел. — 7 класса, 14 чел. — 8 класса.

Результаты исследования. Статистически достоверные различия между девушками 7 и 8 классов наблюдаются в тестах, характеризующих координационный и собственно силовую подготовленность ($p < 0,001$). Девушки 7 классов имеют лучшую подготовленность по результатам тес-

тов 1 «Прыжки с «надбавками», разы» и 7 «Вис на согнутых руках, с» ($p < 0,05$; 0,001).

Выводы. Структурные коэффициенты канонической дискриминантной функции свидетельствуют, что функция наиболее существенно связана с № 8, 4 и 9 переменными: значит существенная разница между девочками седьмых и восьмых классов наблюдается в развитии двигательных способностей и функциональной подготовленности: скоростная сила, координации движений и функциональное состояние дыхательной и сердечно-сосудистой системы.

Ключевые слова: девушки; функциональная подготовленность; координационный подготовленность; силовая подготовленность; двигательные способности.

FEATURES FUNCTIONAL COORDINATION FORCE PREPAREDNESS AND GIRLS GRADES 7—8

Khudolii O. M., Ivashchenko O. V.

G.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University

Report. Article: 7 p., 5 tables., 39 sources.

Purpose — to determine patterns of motion and functional training girls 7—8 grades.

Material and methods. To achieve the objectives adopted the following methods: analysis of scientific literature, educational testing and treatment methods of mathematical statistics research results. The study was attended by 31 people grade 7, 14 — 8th grade.

Research results. Statistically significant differences between girls 7 and 8 classes observed in tests characterizing coordinating preparedness and proper power ($p < 0.001$). Girls 7 classes have better preparedness

of the results of tests 1 «jumping» allowances «times» and 7 «folded hands on Vis, p» ($p < 0,05$; 0,001).

Conclusions. Structural factors of the canonical discriminant function show that the most significant function associated with number 8, 4 and 9 variables: mean a significant difference between girls seventh and eighth grades observed in the development of motor skills and functional training: speed strength, motor coordination and functional state of the respiratory and cardiovascular -sosudistoy system.

Keywords: girls; functional preparedness; coordinating preparedness; force readiness; motor abilities.

Інформація про авторів:

Худолей Олег Миколайович: ORCID 0000-0002-5605-9939; tmfv@tmfv.com.ua; Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, вул. Артема, 29, м. Харків, 61002, Україна.

Іващенко Ольга Віталіївна: ORCID 0000-0002-2708-5636; tmfv@tmfv.com.ua; Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, вул. Артема, 29, м. Харків, 61002, Україна.

Цитуйте статтю як: Худолей О. М. Особливості функціональної, координаційної силової підготовленості дівчат 7—8 класів / Худолей О. М., Иващенко О. В. // Теорія та методика фізичного виховання. — Харків: ОВС, 2014. — № 1. — С. 15—18. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2014.2.1095>

Стаття надійшла до редакції: 15.05.2014 р.

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КООРДИНАЦІЙНОЇ І СИЛОВОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ УЧНІВ СЕРЕДНІХ КЛАСІВ

Іващенко О.В., Шепеленко Г.П.

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

DOI: 10.17309/tmfv.2014.2.1096

Анотація. Мета роботи — визначити статеві особливості функціональної та рухової підготовленості учнів восьми та дев'ятих класів.

Матеріали і методи. У дослідженні прийняли участь 16 хлопців і 14 дівчат 8 класів, 17 хлопців і 14 дівчат 9 класів. **Результати дослідження.** Статистично достовірні розбіжності між хлопцями і дівчатами 8 класів спостерігаються у тестах № 10—14, які характеризують власне силову підготовленість ($p < 0,001$). За результатами інших рухових тестів розбіжності між середніми значеннями статистично недостовірні ($p > 0,05$).

Статистично достовірні розбіжності між хлопцями і дівчатами 9 класів спостерігаються у тестах № 9—12, 14, які характеризують координаційну і власне силову підготовленість ($p < 0,001$). За результатами інших рухових тестів розбіжності між середніми значеннями статистично недостовірні ($p > 0,05$).

Висновки. Нормовані коефіцієнти канонічної дискримінантної функції дозволяють визначити співвідношення вкладу змінних у результат функції і свідчить про можливість класифікації статевих відмінностей школярів на основі тестування координаційної і силової підготовленості хлопців і дівчат.

Ключові слова: хлопці; дівчата; функціональна підготовленість; координаційна підготовленість; силова підготовленість; рухові здібності.

Постановка проблеми. Найважливіше значення для збереження і зміцнення здоров'я має оптимізація рухової активності дітей і підлітків (Шиян Б.М., 2001, Худолій О.М., 2008; Круцевич Т. Ю., Безверхня Г. В., 2010; Давиденко О., Трачук С., 2013).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У попередніх дослідженнях нами були встановлені особливості функціональної, координаційної і силової підготовленості школярів середніх і старших класів (Іващенко О.В., 2001; Худолій О. М., Єрмаков С. С., 2011; Худолій О. М., 2011; Худолій О. М., Іващенко О. В., Піменов О. О., 2012; Іващенко О. В., Худолій О. М., 2014; Іващенко О. В., 2014; Іващенко О. В., Карпунець Т. В., Крїнін Ю. В., 2014).

Науковому обґрунтуванню закономірностей фізичного виховання дітей і підлітків присвячені роботи Волкова Л.В. (1980), Шияна Б.М. (2001), Шияна Б. М., Папуші В. Г. (2005), Худолія О.М. (2011), Cieślicka M., Napierała M. (2009), Cieślicka M., Napierała M., Zukow W. (2012), Cieslicka Mirosława, Słowiński Mariusz (2012). Визначенню особливостей рухової підготовленості — роботи Ляха В. І. (2000), Іващенко О.В., Дуднік З.М. (2011), Іващенко О.В., Пелепенко О.В. (2011), Іващенко О. В., Макарової О. А. (2013), Веремеєнко В. Ю. (2013), Соляник І. Є. (2013), Козіної Ж.Л., Попової Н. (2013).

Нами були розглянуті особливості функціональної, координаційної і силової підготовленості хлопців і дівчат середніх класів (Худолій О.М., Іващенко О.В., 2014), тому вирішення питання порівняльної оцінки функціональної та рухової підготовленості хлопців і дівчат 8—9 класів є черговим завданням дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дослідження виконано згідно плану науково-дослідної роботи Міністерства освіти і науки, молоді і спорту України з теми 13.04 «Моделювання процесу навчання та розвитку рухових здібностей у дітей і підлітків» (2013—2014 рр.) (номер державної реєстрації 0113U002102).

Матеріал і методи.

Мета роботи — визначити статеві особливості функціональної та рухової підготовленості учнів восьми та дев'ятих класів.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань були застосовані такі методи дослідження: аналіз науково-методичної літератури, педагогічне тестування та методи математичної статистики обробки результатів дослідження.

У плануванні дослідження використані концептуальні підходи до розробки програми наукових досліджень у фізичному вихованні і спорті (Ашмарин Б.А., 1978; Круцевич Т.Ю., 1985; Філін В. П., Ровний А. С., 1992; Худолій О. М., Карпунець Т. В., 2002; Худолій О.М., Іващенко О.В., 2004).

Результати аналізу функціональної підготовленості хлопців і дівчат восьмих класів

№	Тест	Хлопці (n=16)		Дівчата (n=14)		t	P
		x	s	x	s		
1	Проба Штанге	49,03	19,29	57,80	19,42	-1,240	> 0,05
2	Проба Генчі	34,19	12,66	31,82	10,72	,549	> 0,05
3	Проба Серкіна 1	34,19	12,66	31,82	10,72	,549	> 0,05
4	Проба Серкіна 2	9,71	4,55	8,60	5,43	,608	> 0,05
5	Проба Серкіна 3	19,66	11,13	15,51	6,14	1,236	> 0,05
6	Стрибки з «надбавками»	2,00	,97	2,28	,83	-,864	> 0,05
7	Оцінка часових параметрів руху	,59	,48	,58	,30	,012	> 0,05
8	Оцінка сприйняття силових параметрів рухів руками (ліва)	1,21	,51	1,15	,46	,311	> 0,05
9	Оцінка сприйняття силових параметрів рухів руками (права)	1,20	,64	,81	,43	1,920	> 0,05
10	Човниковий біг 4×9 м	10,16	,38	11,90	,69	-8,620	< 0,001
11	Згинання і розгинання рук в упорі лежачи	37,69	5,88	15,64	9,21	7,913	< 0,001
12	Згинання і розгинання рук у висі	9,94	1,69	5,14	2,51	6,209	< 0,001
13	Вис на зігнутих руках	29,88	12,80	14,00	9,59	3,798	< 0,001
14	Стрибок у довжину з місця	190,63	8,54	173,93	10,95	4,687	< 0,001

Таблиця 2

Нормовані коефіцієнти канонічної дискримінантної функції

№ теста	Назва теста	Функція
1	Проба Штанге	-,208
2	Проба Генчі	-,182
5	Проба Серкіна 3	,339
6	Стрибки з «надбавками»	,225
7	Оцінка часових параметрів руху	-,586
8	Оцінка сприйняття силових параметрів рухів руками (ліва)	,913
9	Оцінка сприйняття силових параметрів рухів руками (права)	-,310
10	Човниковий біг 4×9 м	1,432
11	Згинання і розгинання рук в упорі лежачи	-,962
12	Згинання і розгинання рук у висі	,908
13	Вис на зігнутих руках	,246

У програму тестування ввійшли загальновідомі тести (Лях В.И., 2000; Сергієнко Л. П., 2001; Худолій О. М., Іващенко О.В., 2011; Худолій О. М., Іващенко О. В., Карпунець Т. В., 2011): стрибки з «надбавками» (кількість стрибків у заданому коридорі), оцінка часових параметрів руху (помил-

ка у відтворенні тривалості п'яти секундного бігу на місці), оцінка сприйняття силових параметрів руху (помилка у відтворенні зусилля 0,5 від максимального), човниковий біг 4×9 м (с), згинання і розгинання рук в упорі лежачи (рази), згинання і розгинання рук у висі (рази), вис на зігнутих руках (с), стрибок у довжину з місця (см).

Для оцінки функціонального стану були використані проби Штанге, Генчі і Серкіна (Дубровський В. И., 2005; Шиян Б. М., Папуша В. Г., 2005).

Результати дослідження. Результати дослідження наведені в таблицях 1—5.

Аналіз результатів тестування свідчить, що статистично достовірних розбіжностей між хлопцями і дівчатами 8 класів у функціональних пробах не спостерігається ($p > 0,05$). За функціональним станом функції дихання і кровообігу хлопці і дівчата 8 класів оцінюються як здорові нетреновані.

Статистично достовірні розбіжності між хлопцями і дівчатами 8 класів спостерігаються у тестах № 10—14, які характеризують власне силову підготовленість ($p < 0,001$). За результатами інших рухових тестів розбіжності між середніми значеннями статистично недостовірні ($p > 0,05$).

У таблицях 2—5 наведені результати дискримінантного аналізу, що дозволяють класифікувати учнів восьмих класів за функціональним станом і рівнем рухової підготовленості.

У таблиці 2 наведені нормовані коефіцієнти канонічної дискримінантної функції, які дозволяють

Таблиця 3
Структурні коефіцієнти канонічної дискримінантної функції

Ранг	№ теста	Назва теста	Функція
			1
1	10	Човниковий біг 4×9 м	,647
2	11	Згинання і розгинання рук в упорі лежачи	-,594
3	12	Згинання і розгинання рук у висі	-,466
4	14	Стрибок у довжину з місця	-,363
5	13	Вис на зігнутих руках	-,285
6	9	Оцінка сприйняття силових параметрів рухів руками (права)	-,144
7	1	Проба Штанге	,093
8	5	Проба Серкіна 3	-,093
9	4	Проба Серкіна 2	-,089
10	6	Стрибки з «надбавками»	,065
11	2	Проба Генчі	-,041
12	3	Проба Серкіна 1	-,041
13	8	Оцінка сприйняття силових параметрів рухів руками (ліва)	-,023
14	7	Оцінка часових параметрів руху	-,001

Таблиця 4
Результати класифікації груп

		Класифікатор	Прогнозована належність до групи		Ітого
			1,00	2,00	
Вихідні	Частота	1,00	16	0	16
		2,00	1	13	14
	%	1,00	100,0	,0	100,0
		2,00	7,1	92,9	100,0

Таблиця 5
Функції в центроїдах груп

Клас	Функція
	1
Хлопчики	-2,275
Дівчатка	2,600

визначити співвідношення вкладу змінних у результат функції. З найбільшим вкладом в канонічну функцію входять змінні 10, 11, 9 і 8: чим більші значення цих змінних, тим більше значення функції. Вищевикладене свідчить про можливість класифікації статевих відмінностей школярів восьмих класів на основі тестування координаційної і силової підготовленості хлопців і дівчат.

У таблиці 5 наведені координати центроїдів для першої (хлопці) і другої (дівчат) груп. Вони дозволяють інтерпретувати канонічну функцію відносно ролі в класифікації. На відємному полюсі знаходиться центроїд для першої групи, на позитивному — центроїд для другої групи. Що свідчить про суттєву різницю в підготовленості хлопців і дівчат восьмих класів.

У таблиці 3 наведені структурні коефіцієнти канонічної дискримінантної функції, які є коефіцієнтами кореляції змінних з функцією. Так, функція найбільш суттєво зв'язана з № 10, 11, 12, 14 і 13 змінними: отже суттєва різниця між хлопцями і дівчатами восьмих класів спостерігається у розвитку рухових здібностей: координації рухів і власне сили.

У таблиці 4 наведені результати класифікації груп, 96,7% вихідних згрупованих спостережень класифіковано вірно. Таким чином, канонічна дискримінантна функція може бути використана для класифікації статевих розбіжностей у школярів восьмих класів.

Результати аналізу рухової підготовленості дівчат і хлопців дев'ятих класів наведені в таблицях 6—10.

Аналіз результатів тестування свідчить, що статистично достовірних розбіжностей між хлопцями і дівчатами 9 класів у функціональних пробах не спостерігається ($p > 0,05$). За функціональним станом функції дихання і кровообігу хлопці і дівчата 9 класів оцінюються як здорові нетреновані. За пробєю Серкіна як погано підготовлені.

Статистично достовірні розбіжності між хлопцями і дівчатами 9 класів спостерігаються у тестах № 9—12, 14, які характеризують координаційну і власне силову підготовленість ($p < 0,001$). За результатами інших рухових тестів розбіжності між середніми значеннями статистично недостовірні ($p > 0,05$).

У таблицях 7—10 наведені результати дискримінантного аналізу, що дозволяє класифікувати учнів дев'ятих класів за функціональним станом і рівнем рухової підготовленості.

У таблиці 7 наведені нормовані коефіцієнти канонічної дискримінантної функції, які дозволяють визначити співвідношення вкладу змінних у результат функції. З найбільшим вкладом в канонічну функцію входять змінні 12, 10, 6: чим більші значення цих змінних, тим більше значення функції. Вищевикладене свідчить про можливість класифікації статевих відмінностей школярів дев'ятих класів на основі тестування координаційної і силової підготовленості хлопців і дівчат.

У таблиці 10 наведені координати центроїдів для першої (хлопці) і другої (дівчата) груп. Вони дозволяють інтерпретувати канонічну функцію від-

Таблиця 6

Результати аналізу функціональної підготовленості хлопців і дівчат дев'ятих класів

№	Тест	Хлопці (n=17)		Дівчата (n=14)		t	P
		x	s	x	s		
1	Проба Штанге	61,08	12,21	61,71	10,69	-,151	> 0,05
2	Проба Генчі	35,10	7,96	39,39	11,40	-1,232	> 0,05
3	Проба Серкіна 1	32,67	11,48	39,39	11,40	-1,626	> 0,05
4	Проба Серкіна 2	9,51	4,09	9,38	4,42	,083	> 0,05
5	Проба Серкіна 3	17,12	3,37	16,26	4,48	,607	> 0,05
6	Стрибки з «надбавками»	2,06	,75	1,78	,97	,883	> 0,05
7	Оцінка часових параметрів руху	,71	,47	1,06	,62	-1,655	> 0,05
8	Оцінка сприйняття силових параметрів рухів руками (ліва)	1,08	,51	1,09	,44	-,027	> 0,05
9	Оцінка сприйняття силових параметрів рухів руками (права)	1,14	,40	,86	,22	2,356	< 0,025
10	Човниковий біг 4×9 м	10,47	,95	11,92	,23	-5,586	< 0,001
11	Згинання і розгинання рук в упорі лежачи	35,29	15,11	19,57	5,08	3,715	< 0,001
12	Згинання і розгинання рук у висі	8,71	2,69	4,43	1,83	5,062	< 0,001
13	Вис на зігнутих руках	34,50	19,57	30,60	13,51	,632	> 0,05
14	Стрибок у довжину з місця	207,35	21,151	191,07	14,17	2,458	< 0,02

Таблиця 7

Нормовані коефіцієнти канонічної дискримінантної функції

№ теста	Назва теста	Функція
3	Проба Серкіна 1	-,261
6	Стрибки з «надбавками»	,345
7	Оцінка часових параметрів руху	-,243
10	Човниковий біг 4×9 м	-,570
12	Згинання і розгинання рук у висі	,717
14	Стрибок у довжину з місця	,158

носно ролі в класифікації. На позитивному полюсі знаходиться центроїд для першої групи, на відємному — центроїд для другої групи. Що свідчить про суттєву різницю в підготовленості хлопців і дівчат дев'ятих класів.

У таблиці 8 наведені структурні коефіцієнти канонічної дискримінантної функції, які є коефіцієнтами кореляції змінних з функцією. Так, функція найбільш суттєво зв'язана з № 10, 12, 11, 14 змінними: отже суттєва різниця між хлопцями і дівчатами дев'ятих класів спостерігається у розвитку координації рухів і власне сили.

У таблиці 9 наведені результати класифікації груп, 93,5% вихідних згрупованих спостережень класифіковано вірно. Таким чином, канонічна дис-

Таблиця 8

Структурні коефіцієнти канонічної дискримінантної функції

Ранг	№ теста	Назва теста	Функція
			1
1	10	Човниковий біг 4×9 м	-,670
2	12	Згинання і розгинання рук у висі	,607
3	11	Згинання і розгинання рук в упорі лежачи	,438
4	14	Стрибок у довжину з місця	,295
5	9	Оцінка сприйняття силових параметрів рухів руками (права)	,265
6	7	Оцінка часових параметрів руху	-,199
7	3	Проба Серкіна 1	-,195
8	2	Проба Генчі	-,174
9	6	Стрибки з «надбавками»	,106
10	5	Проба Серкіна 3	,090
11	8	Оцінка сприйняття силових параметрів рухів руками (ліва)	,052
12	1	Проба Штанге	-,039
13	13	Вис на зігнутих руках	,025
14	4	Стрибок у довжину з місця	,007

кримінантна функція може бути використана для класифікації статевих розбіжностей у школярів дев'ятих класів.

Таблиця 9
Результати класифікації груп

	Класифікатор	Прогнозована належність до групи		Ітого	
		1,00	2,00		
Вихідні	Частота	1,00	16	0	16
		2,00	1	13	14
	%	1,00	100,0	,0	100,0
		2,00	7,1	92,9	100,0

Таблиця 10
Функції в центроїдах груп

Клас	Функція
	1
Хлопчики	1,358
Дівчатка	-1,649

Висновки

1. Аналіз результатів тестування свідчить, що статистично достовірних розбіжностей між хлопцями і дівчатами 8 класів у функціональних пробах не спостерігається ($p > 0,05$). За функціональним станом функції дихання і кровообігу хлопці і дівчата 8 класів оцінюються як здорові нетреновані.

2. Статистично достовірні розбіжності між хлопцями і дівчатами 8 класів спостерігаються у тестах № 10—14, які характеризують власне силову підготовленість ($p < 0,001$). За результатами інших

рухових тестів розбіжності між середніми значеннями статистично недостовірні ($p > 0,05$).

3. Нормовані коефіцієнти канонічної дискримінантної функції дозволяють визначити співвідношення вкладу змінних у результат функції. З найбільшим вкладом в канонічну функцію входять змінні 10, 11, 9 і 8: чим більші значення цих змінних, тим більше значення функції. Вищевикладене свідчить про можливість класифікації статевих відмінностей школярів восьмих класів на основі тестування координаційної і силовій підготовленості хлопців і дівчат.

4. Аналіз результатів тестування свідчить, що статистично достовірних розбіжностей між хлопцями і дівчатами 9 класів у функціональних пробах не спостерігається ($p > 0,05$). За функціональним станом функції дихання і кровообігу хлопці і дівчата 9 класів оцінюються як здорові нетреновані. За пробою Серкіна як погано підготовлені.

5. Статистично достовірні розбіжності між хлопцями і дівчатами 9 класів спостерігаються у тестах № 9—12, 14, які характеризують координаційну і власне силову підготовленість ($p < 0,001$). За результатами інших рухових тестів розбіжності між середніми значеннями статистично недостовірні ($p > 0,05$).

6. Нормовані коефіцієнти канонічної дискримінантної функції дозволяють визначити співвідношення вкладу змінних у результат функції. З найбільшим вкладом в канонічну функцію входять змінні 12, 10, 6: чим більші значення цих змінних, тим більше значення функції. Вищевикладене свідчить про можливість класифікації статевих відмінностей школярів дев'ятих класів на основі тестування координаційної і силовій підготовленості хлопців і дівчат.

Література

1. Андреева О.В. Фактори, що лімітують здоров'я дівчат середнього шкільного віку // Зб.наук.праць II Всеукр.конф.аспірантів «Молода спортивна наука України». — Львів: ЛДІФК, 1999. — С.154—160.
2. Ашмарин Б.А. Теория и методика педагогических исследований в физическом воспитании. — М.: Физкультура и спорт, 1978. — С. 63—89.
3. Веремеєнко В. Ю. Інформативні показники рухової та функціональної підготовленості дівчат 6—7 класів / Веремеєнко В. Ю. // Теорія та методика фізичного виховання. — 2013. — № 4. — С. 32—39. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2013.4.1034>
4. Волков Л. В. Методика виховання фізичних здібностей школярів. — К.: Радянська школа, 1980. — 102 с.
5. Волков В. М., Филін В.П. Спортивний отбор. М.: Физкультура и спорт, 1983. — 176 с.
6. Годик М. А. Спортивная метрология : Учебник для институтов физ. культуры. — М.: Физкультура и спорт, 1988 — 192 с.

References

1. Andreeva O.V. (1999). Faktori, scho limituyut zdorov'ya divchat serednogo shkilnogo viku // Zb.nauk.prats II Vseukr.konf.aspirantiv «Moloda sportivna nauka Ukraini». Lviv: LDIFK, 154-160.
2. Ashmarin B.A. (1978). Teoriya i metodika pedagogicheskikh issledovaniy v fizicheskom vospitanii. M.: Fizkultura i sport, 63—89.
3. Veremeenko V. Yu. (2013). Informativni pokazniki ruhovoyi ta funktsionalnoyi pidgotovlenosti divchat 6—7 klasiv. *Teoriya ta metodika fizichnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (4), 32—39. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2013.4.1034>
4. Volkov L. V. (1980). Metodika vihovannya flzichnih zdibnostey shkolyariv. K.: Radianska shkola, 102.
5. Volkov V. M., & Filin V.P. Sportivniy otbor. M.: Fizkultura i sport, 176.
6. Godik M. A. (1988). Sportivnaya metrologiya: Uchebnik dlya institutov fiz. kulturi. M.: Fizkultura i sport, 192.
7. Golovchenko O. I. (2009). Harakteristika spetsialno organizovanoyi ta spontannoyi ruhovoyi aktivnosti

7. Головченко О. І. Характеристика спеціально організованої та спонтанної рухової активності в учнів середнього шкільного віку з різним рівнем розвитку особистісних якостей / Головченко О. І. // Теорія та методика фізичного виховання. — 2009. — №2. — С. 15—18. Режим доступу: <http://www.tmfv.com.ua/journal/article/view/494>
8. Давиденко О. Контроль функціональних можливостей серцево-судинної системи школярів віком 7–9 років, які займаються фізичними вправами / О. Давиденко, С. Трачук // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. — 2013. — № 3. — С. 36–39. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/TMFVS_2013_3_9.pdf.
9. Дубровский В. И. Спортивная медицина: Учебник для студентов вузов, обучающихся по педагогическим специальностям. — 3-е изд. — М.: Гуманитар. изд. центр ВЛАДОС, 2005 — 528 с.
10. Дубровский А.В. Понятие «Физическая готовность» в структуре общей готовности человека к профессиональной деятельности / Дубровский А.В. // Теория и практика физической культуры. — 2002. — №3. — С. 40—42.
11. Зацюрский В. М. Спортивная метрология: Учебник для ин-тов физ. культуры. / Зацюрский В. М. — М.: Физкультура и спорт, 1982 — 256 с.
12. Іващенко О.В. Методика навчання гімнастичним вправам шкільної програми / Іващенко О.В. // Теорія та практика фізичного виховання. — 2001. — № 1. — С. 26—31. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2001.1.7>
13. Іващенко О.В. Нормативні показники тренувальних навантажень на початковому етапі підготовки юних гімнасток 6—8 років / О. В. Іващенко, Т. В. Карпунець // Теорія та практика фізичного виховання. — 2001. — № 3. — С. 19—24. Режим доступу: <http://tmfv.com.ua/journal/article/view/23>
14. Іващенко О.В. Вікові особливості розвитку рухових здібностей дівчат старших класів / Іващенко О.В., Дуднік З.М. // Теорія та методика фізичного виховання. — 2011. — № 8. — С. 3—5. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2011.8.727>
15. Іващенко О.В. Особливості розвитку рухових здібностей у дівчат середніх класів / Іващенко О.В., Пелепенко О.В. // Теорія та методика фізичного виховання. — 2011. — № 10. — С. 3—9. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2011.10.743>
16. Іващенко О. В. Порівняльна характеристика рухової підготовленості школярів 8—9 класів / О. В. Іващенко, О. А. Макарова // Теорія та методика фізичного виховання. — 2013. — № 1. — С. 40–46. DOI: <http://dx.doi.org/doi:10.17309/tmfv.2013.1.1009>
17. Іващенко О. В. Особливості функціональної, координаційної й силової підготовленості хлопців 8—9 класів / О. В. Іващенко, О. М. Худолій // Теорія та методика фізичного виховання. — 2014. — № 1. — С. 15–23. — DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2014.1.1041>
18. Іващенко О. В. Особливості функціональної, координаційної й силової підготовленості юнаків 9—11 класів / О. В. Іващенко // Теорія та методика фізичного виховання. — 2014. — № 1. — С. 24–33. — DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2014.1.1042>
19. Іващенко О.В. & Karpunets T.V. (2001). Normativni pokazniki trenuvalnih navantazhen na pochatkovomu etapi pidgotovki yunih gimnastok 6—8 rokov. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (3), 19—24. Режим доступу: <http://tmfv.com.ua/journal/article/view/23>
20. Іващенко О.В., & Dudnik Z.M. (2011). Vikovi osoblivosti rozvitku ruhovih zdibnostey divchat starshih klasiv. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (8), 3—5. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2011.8.727>
21. Іващенко О.В., & Pelepenko O.V. (2011). Osoblivosti rozvitku ruhovih zdibnostey u divchat serednih klasiv. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (10), 3—9. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2011.10.743>
22. Іващенко О.В. & Makarova O. A. (2013). Porivnyalna charakteristika ruhovoyi pidgotovlenosti shkolyariv 8—9 klasiv. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (1), 40–46. DOI: <http://dx.doi.org/doi:10.17309/tmfv.2013.1.1009>
23. Іващенко О.В. & Khudolii O.M. (2014). Osoblivosti funktsionalnoyi, koordinatsiynoyi i silovoyi pidgotovlenosti hloptsiv 8—9 klasiv. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (1), 15–23. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2014.1.1041>
24. Іващенко О.В. (2014). Osoblivosti funktsionalnoyi, koordinatsiynoyi y silovoyi pidgotovlenosti yunakiv 9—11 klasiv. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (1), 24–33. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2014.1.1042>
25. Іващенко О.В., Karpunets T.V. & Krinin U.V. (2014). Vikova dinamika funktsionalnoyi, koordinatsiynoyi y silovoyi pidgotovlenosti divchat 8—9 klasiv. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (2), 15—18. Режим доступу: <http://www.tmfv.com.ua/journal/article/view/494>
26. Davidenko, O., & Trachuk, S. (2013). Kontrol funktsionalnih mozhlivostey sertsevo-sudinnoyi sistemi shkolyariv vikom 7–9 rokov, yaki zaymayutsya fizichnimi vpravami. *Teoriya i metodika fizicnogo vihovannya i sportu*, (3), 36–39
27. Dubrovskiy V. I. (2005). Sportivnaya meditsina : Uchebnik dlya studentov vuzov, obuchayuschihysya po pedagogicheskim spetsialnostyam. 3-e izd., pod. M. : Gumanitar. izd. tsentr VLADOS, 528.
28. Dubrovskiy A.V. (2002). Ponyatie «Fizicheskaya gotovnost» v strukture obschey gotovnosti cheloveka k professionalnoy deyatel'nosti. *Teoriya i praktika fizicheskoy kulturyi*, (3), 40—42.
29. Zatsiorskiy V. M. (1982). Sportivnaya metrologiya: Uchebnik dlya in-tov fiz. kulturyi. M.: Fizkultura i sport, 256.
30. Ivashchenko O. V. (2001). Metodika navchannya gimnastichnim vpravam shkilnoyi programi. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (1), 26—31. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2001.1.7>
31. Ivashchenko O.V., & Karpunets T. V. (2001). Normativni pokazniki trenuvalnih navantazhen na pochatkovomu etapi pidgotovki yunih gimnastok 6—8 rokov. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (3), 19—24. Режим доступу: <http://tmfv.com.ua/journal/article/view/23>
32. Ivashchenko O.V., & Dudnik Z.M. (2011). Vikovi osoblivosti rozvitku ruhovih zdibnostey divchat starshih klasiv. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (8), 3—5. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2011.8.727>
33. Ivashchenko O.V., & Pelepenko O.V. (2011). Osoblivosti rozvitku ruhovih zdibnostey u divchat serednih klasiv. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (10), 3—9. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2011.10.743>
34. Ivashchenko O.V. & Makarova O. A. (2013). Porivnyalna charakteristika ruhovoyi pidgotovlenosti shkolyariv 8—9 klasiv. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (1), 40–46. DOI: <http://dx.doi.org/doi:10.17309/tmfv.2013.1.1009>
35. Ivashchenko O.V. & Khudolii O.M. (2014). Osoblivosti funktsionalnoyi, koordinatsiynoyi i silovoyi pidgotovlenosti hloptsiv 8—9 klasiv. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (1), 15–23. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2014.1.1041>
36. Ivashchenko O.V. (2014). Osoblivosti funktsionalnoyi, koordinatsiynoyi y silovoyi pidgotovlenosti yunakiv 9—11 klasiv. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (1), 24–33. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2014.1.1042>
37. Ivashchenko O.V., Karpunets T.V. & Krinin U.V. (2014). Vikova dinamika funktsionalnoyi, koordinatsiynoyi y silovoyi pidgotovlenosti divchat 8—9 klasiv. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (2), 15—18. Режим доступу: <http://www.tmfv.com.ua/journal/article/view/494>

19. Іващенко О. В. Вікова динаміка функціональної, координаційної й силової підготовленості дівчат 8—9 класів / О. В. Іващенко, Т. В. Карпунець, Ю. В. Крїнін // *Теорія та методика фізичного виховання*. — 2014. — № 1. — С. 34-42. — DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2014.1.1043>
20. Козїна Ж.Л., Попова Н. Факторна структура загальної фізичної підготовленості дівчаток 11—15 років / Козїна Ж.Л., Попова Н. // *Теорія та методика фізичного виховання*. — 2013. — № 4. — С. 48—52. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2013.4.1036>
21. Круцевич Т.Ю. Научные исследования в массовой физической культуре. — К.: Здоров'я, 1985. — С. 30—35.
22. Круцевич Т. Ю., Безверхня Г. В. Рекреація у фізичній культурі різних груп населення: Навч. посібник / Круцевич Т. Ю., Безверхня Г. В. — К.: Олімп. л-ра, 2010. — 248 с.
23. Лях В. І. Двигательные способности школьников: Основы теории и методики развития. — М.: Терра — Спорт, 2000. — 192 с.
24. Сергієнко Л. П. Тестування рухових здібностей школярів. — К.: Олімпійська література, 2001 — 439 с.
25. Соляник І. Є. Особливості розвитку рухових здібностей у хлопців 6—7 класів / І. Є. Соляник // *Теорія та методика фізичного виховання*. — 2013. — № 3. — С. 22-31. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2013.3.1022>
26. Филин В.П. Методы исследования в спорте: Учебное пособие / В.П. Филин, А.С. Ровний. — Харьков: Основа, 1992. — С. 63—68.
27. Худолій О.М. Теоретичні основи планування навчальної роботи з фізичної культури в школі / Худолій О.М., Забора А.В. // *Теорія та практика фізичного виховання*. — 2001. — № 1. — С. 3—12. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2001.1.1>
28. Худолій О. М., Планування експерименту в дослідженні процесу підготовки юних гімнастів / Худолій О. М., Карпунець Т. В. // *Теорія та методика фізичного виховання*. — 2002. — № 4. — С. 2—8. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2002.4.73>
29. Худолій О.М., Концептуальні підходи до розробки програми наукових досліджень у фізичному вихованні / Худолій О.М., Іващенко О.В. // *Теорія та методика фізичного виховання*. — 2004. — № 4. — С. 2—5. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2004.4.140>
30. Худолій О.М. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання: Навчальний посібник / О.М.Худолій. — Харків: «ОВС», 2008. — 406 с.
31. Худолій О.М. Методика планування навчальної роботи з гімнастики в школі / Худолій О.М. // *Теорія та методика фізичного виховання*. — 2008. — № 9. — С. 19—35. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2008.9.454>
32. Худолій О. М., Закономірності процесу навчання юних гімнастів / Худолій О. М., Єрмаков С. С. // *Теорія та методика фізичного виховання*. — 2011. — № 5. — С. 3—18, 35—41. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2011.5.707>
33. Худолій О.М., Закономірності розвитку силових здібностей у фізичному вихованні і спорті. Повідомлення [The physical education], (1), 34-42. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2014.1.1043>
20. Kozina Zh.L., Popova N. (2013). Faktorna struktura zagalnoyi fizichnoyi pidgotovlenosti divchatok 11—15 rokov. *Teoria ta metodika fizicnogo viovanna* [Theory and methods of the physical education], (4), 48—52. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2013.4.1036>
21. Krutsevich T.Yu. Nauchnye issledovaniya v massovoy fizicheskoy kulture. K.: Zdorov'ya, 30—35.
22. Krutsevich T. Yu. & Bezverhnyia G. V. (2010). *Rekreatsiya u fizichnyi kulturi riznih grup naselennya: Navch. posibnik*. K.: Olimp. l-ra, 248 c.
23. Lyah V. I. (2000). *Dvigatelnyie sposobnosti shkolnikov: Osnovyi teorii i metodiki razvitiya*. M.: Terra — Sport, 192.
24. Sergienko L. P. (2001). *Testuvannya ruhovih zdbnostey shkolnyariv*. K.: *Olimpiyska literatura*, 439.
25. Solyanik I. E. (2013). *Osoblivosti rozvitku ruhovih zdbnostey u hloptsiv 6—7 klasiv. Teoria ta metodika fizicnogo viovanna* [Theory and methods of the physical education], (3), 22-31. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2013.3.1022>
26. Filin V.P. & Rovniy A.S. (1992). *Metodyi issledovaniya v sporte: Uchebnoe posobie*. Harkov: Osнова, 63—68.
27. Khudolii O. M., & Zabora A.V. (2001). *Teoretichni osnovi planuvannya navchalnoyi roboti z fizichnoyi kulturi v shkoli. Teoria ta metodika fizicnogo viovanna* [Theory and methods of the physical education], (1), 3—12. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2001.1.1>
28. Khudolii O. M., & Karpunets T. V. (2002). *Planuvannya eksperimentu v doslidzhenni protsesu pidgotovki yunih gimnastiv. Teoria ta metodika fizicnogo viovanna* [Theory and methods of the physical education], (4), 2—8. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2002.4.73>
29. Khudolii O. M. & Ivashchenko O. V. (2004). *Kontseptualni pidhodi do rozrobki programi naukovih doslidzhen u fizichnomu viovanni. Teoria ta metodika fizicnogo viovanna* [Theory and methods of the physical education], (4), 2—5. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2004.4.140>
30. Khudolii O. M. (2008). *Zagalni osnovi teorii i metodiki fizicnogo viovannya: Navchalniy posibnik*. Kharkiv: «OVS», 406.
31. Khudolii O. M. (2008). *Metodika planuvannya navchalnoyi roboti z gimnastiki v shkoli. Teoria ta metodika fizicnogo viovanna* [Theory and methods of the physical education], (9), 19—35. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2008.9.454>
32. Khudolii O. M., Iermakov S. S. (2011). *Zakonomirnosti protsesu navchannya yunih gimnastiv. Teoria ta metodika fizicnogo viovanna* [Theory and methods of the physical education], (5), 3—18, 35—41. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2011.5.707>
33. Khudolii O. M. (2011). *Zakonomirnosti rozvitku silovih zdbnostey u fizichnomu viovanni i sporti. Povidomlennya*. *Teoria ta metodika fizicnogo viovanna* [Theory and methods of the physical education], (1), 19—34. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2011.1.683>
34. Khudolii O. M. (2011). *Zakonomirnosti rozvitku silovih zdbnostey u fizichnomu viovanni i sporti*.

- млення I / Худолій О.М.// Теорія та методика фізичного виховання. — 2011. — № 1. — С. 19—34. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2011.1.683>
34. Худолій О.М., Закономірності розвитку силових здібностей у фізичному вихованні і спорті. Повідомлення II / Худолій О.М.// Теорія та методика фізичного виховання. — 2011. — № 2. — С. 19—34. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2011.2.690>
 35. Худолій О. М., Педагогічна практика в школі. Повідомлення II / Худолій О. М., Іващенко О.В.//Теорія та методика фізичного виховання. — 2011. — № 9. — С. 19—32. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2011.9.740>
 36. Худолій О. М., Робоча програма з педагогічної практики в школі (IV курс, напрям підготовки: 6.01020 Фізичне виховання)/ Худолій О. М., Іващенко О. В., Карпунець Т. В. // Теорія і методика фізичного виховання. — 2012. — № 9. — С. 19—31. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2012.9.821>
 37. Худолій О. М., Особливості силової підготовленості школярів старших класів / Худолій О. М., Іващенко О. В., Піменов О. О. // Теорія та методика фізичного виховання. — 2012. — №9. — С. 37—41. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2012.9.822>.
 38. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2001. — 272 с.
 39. Шиян Б. М., Папуша В. Г. Методика викладання спортивно-педагогічних дисциплін у вищих навчальних закладах фізичного виховання і спорту: Навчальний посібник. — Харків: «ОБС», 2005. — 208 с.
 40. Cieślicka M., Napierała M. (2009). The somatic build of lightweight rowers. *Medical and Biological Sciences*, 23(3), 33 – 38.
 41. Cieślicka M., Napierała M., Zukow W. (2012). State building somatic and motor abilities in kids practicing tennis on prebasic training. *Health — the proper functioning of man in all spheres of life. Bydgoszcz school higher, Bydgoszcz*, 173—184.
 42. Cieslicka Mirosława, Słowiński Mariusz (2012). Training loads of female canoeing youth national team in sprint competitions. *Pedagogics, psychology, medical-biological problems of physical training and sports*, 12, 149—157.
 - Povidomlennya II. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (2), 19—34. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2011.2.690>
 35. Khudolii O. M., & Ivashchenko O. V. (2011). *Pedagogichna praktika v shkoli. Povidomlennya II. Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (9), 19—32. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2011.9.740>
 36. Khudolii O. M., Ivashchenko O. V., & Karpunets T. V. (2012). *Robocha programa z pedagogichnoyi praktiki v shkoli (IV kurs, napryam pidgotovki: 6.01020 Fizichne vihovannya). Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (9), 19—31. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2012.9.821>
 37. Khudolii O. M., Ivashchenko O. V., & Pimenov O. O. (2012). *Osoblivosti silovoyi pidgotovlenosti shkolyariv starshih klasiv. Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (9), 37—41. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2012.9.822>.
 38. Shiyani B. M. (2001). *Teoriya i metodika fizicnogo vihovannya shkolyariv. Ternopil: Navchalna kniga — Bogdan*, 272.
 39. Shiyani B. M. & Papusha V. G. (2005). *Metodika vikladannya sportivno-pedagogichnih distsiplin u vischih navchalnih zakladah fizicnogo vihovannya i sportu: Navchalniy posibnik. Harkiv: «OVS», 208 s.*
 40. Cieślicka M., Napierała M. (2009). The somatic build of lightweight rowers. *Medical and Biological Sciences*, 23(3), 33 – 38.
 41. Cieślicka M., Napierała M., Zukow W. (2012). State building somatic and motor abilities in kids practicing tennis on prebasic training. *Health - the proper functioning of man in all spheres of life. Bydgoszcz school higher, Bydgoszcz*, 173—184.
 42. Cieslicka Mirosława, Słowiński Mariusz (2012). Training loads of female canoeing youth national team in sprint competitions. *Pedagogics, psychology, medical-biological problems of physical training and sports*, (12), 149-157.

СРАВНИТЕЛЬНАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА КООРДИНАЦИОННОЙ И СИЛОВОЙ ПОДГОТОВЛЕННОСТИ УЧАЩИХСЯ СРЕДНИХ КЛАССОВ

Иващенко О.В., Шепеленко Г.П.

Харьковский национальный педагогический университет имени Г. С. Сковороды

Реферат. Статья: 8 с., 10 табл., 42 источников.

Цель работы — определить половые особенности функциональной и двигательной подготовленности учащихся восьмых и девярых классов.

Материалы и методы. В исследовании приняли участие 16 юношей и 14 девушек 8 классов, 17 юношей и 14 девушек 9 классов.

Результаты исследования. Статистически достоверные различия между юношами и девушками 8 классов наблюдаются в тестах № 10-14, характеризующих собственно силовую подготовленность ($p < 0,001$). По результатам других двигательных тестов разногласия между средними значениями статистически недостоверны ($p > 0,05$).

Статистически достоверные различия между юношами и девушками 9 классов наблюдаются в тестах № 9-12, 14, характеризующих координационный и собственно силовую подготовленность ($p < 0,001$). По результатам других двигательных тестов разногласия между средними значениями статистически недостоверны ($p > 0,05$).

Выводы. Нормированные коэффициенты канонической дискриминантной функции позволяют

определить соотношение вклада переменных в результат функции и свидетельствует о возможности классификации половых видности школьников на основе тестирования координационного и силовой подготовленности ребят.

Ключевые слова: ребята; девушки; функциональная подготовленность; координационный подготовленность; силовая подготовленность; двигательные способности.

COMPARATIVE CHARACTERISTICS OF COORDINATION FITNESS AND POWER OF MIDDLE CLASS

Ivashchenko O. V., Schepelenko G. P.

G.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University

Report. Article: 8 p., 10 tables., 42 sources.

Purpose — to determine the sex of functional and motor fitness of students in the eighth and ninth grades.

Materials and methods. In the study involved 16 girls and 14 boys grade 8, 17 and 14 girls boys 9 classes.

Research results. Statistically significant differences between boys and girls 8 classes observed in tests № 10-14, describing the actual force preparedness ($p < 0.001$). According to the results of other motor tests differences between mean values are statistically unreliable ($p > 0,05$).

Statistically significant differences between boys and girls 9 classes observed in tests № 9-12, 14, describing

the coordination and the actual force preparedness ($p < 0.001$). According to the results of other motor tests differences between mean values are statistically unreliable ($p > 0,05$).

Conclusions. Standardized canonical discriminant function coefficients can determine the value of the deposit outcome variables in function and demonstrates the possibility of sexual vidminostey grading students based on testing coordination and force readiness boys and girls.

Keywords: boys; girl; functional preparedness; coordinating preparedness; force readiness; motor abilities.

Інформація про авторів:

Іващенко Ольга Віталіївна: ORCID 0000-0002-2708-5636; tmfv@tmfv.com.ua; Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, вул. Артема, 29, м. Харків, 61002, Україна.

Шепеленко Галина Петрівна: tmfv@tmfv.com.ua; Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, вул. Артема, 29, м. Харків, 61002, Україна.

Цитуйте статтю як: Іващенко О. В. Порівняльна характеристика координаційної і силової підготовленості учнів середніх класів / Іващенко О. В., Шепеленко Г. П. // Теорія та методика фізичного виховання. — Харків: ОВС, 2014. — № 2. — С. 22—29. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2014.2.1096>

Стаття надійшла до редакції: 15.06.2014 р.

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ, КООРДИНАЦІЙНОЇ І СИЛОВОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ХЛОПЦІВ 8—9 КЛАСІВ

Іващенко О.В., Пашкевич С.А., Кринін Ю.В.

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

DOI: 10.17309/tmfv.2014.2.1099

Анотація. Мета роботи — визначити особливості функціональної та рухової підготовленості хлопців восьми та дев'ятих класів.

Матеріал і методи. Для вирішення поставлених завдань були застосовані такі методи дослідження: аналіз наукової літератури, педагогічне тестування та методи математичної статистики обробки результатів дослідження. У дослідженні прийняли участь 17 хлопців 8 класу, 17 хлопців 9 класу.

Висновки. У хлопців 8—9 класів нормовані коефіцієнти канонічної дискримінантної функції дозволяють визначити співвідношення вкладу змінних у результат функції. З найбільшим вкладом в канонічну функцію входять змінні 1, 5 і 2: чим більші значення цих змінних, тим більше значення функції. Вищевикладене свідчить про можливість оцінки функціональної підготовленості учнів 8—9 класів за допомогою проб Штанге, Генчі і Серкіна. У хлопців 8—9 класів нормовані коефіцієнти канонічної дискримінантної функції, які дозволяють визначити співвідношення вкладу змінних у результат функції. З найбільшим вкладом в канонічну функцію входять змінні 8, 7 і 9: чим більші значення цих змінних, тим більше значення функції. Вищевикладене свідчить про можливість оцінки рухової підготовленості учнів 8—9 класів за допомогою тестів 8, 7 і 9. У хлопців 8—9 класів структурні коефіцієнти канонічної дискримінантної функції свідчать, що функція найбільш суттєво зв'язана з 8 і 9 змінними: чим більше уваги приділяється статичній і швидкісній силі, тим більша вірогідність підвищення рівня рухової підготовленості хлопців 8—9 класів.

Ключові слова: хлопці; функціональна підготовленість; координаційна підготовленість; силова підготовленість; рухові здібності.

Постановка проблеми. У сучасному фізичному вихованні дітей і підлітків акцентується увага на підвищенні їх рухової активності за рахунок різних форм організації фізкультурної діяльності як в школі, так і в позаурочний час (Шиян Б.М., 2001; Худолій О. М., Забора А. В., 2001; Худолій О. М., 2008; Головченко О. І., 2009; Круцевич Т. Ю., Безверхня Г. В., 2010; Давиденко О., Трачук С., 2013).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Науковому обґрунтуванню фізичного виховання дітей і підлітків присвячені роботи Волкова Л.В. (1980), Шияна Б.М. (2001), Шияна Б. М., Папуші В. Г. (2005), Худолія О.М. (2011), Cieslicka M., Napierała M. (2009), Cieslicka M., Napierała M., Zukow W. (2012), Cieslicka Mirosława, Słowiński Mariusz (2012). Визначенню особливостей рухової підготовленості — роботи Ляха В. І. (2000), Іващенко О.В., Дуднік З.М. (2011), Іващенко О.В., Пелепенко О.В. (2011), Козіної Ж.Л., Попової Н. (2013).

У роботах виконаних за темою 13.04 «Моделювання процесу навчання та розвитку рухових здібностей у дітей і підлітків» встановлені особливості динаміки функціональної і рухової підготовленості школярів (Соляник І. Є., 2013; Іващенко О. В., Ма-

карова О. А., 2013; Іващенко О. В., Худолій О. М., 2014; Іващенко О. В., 2014; Іващенко О. В., Карпунець Т. В., Ю. В. Кринін, 2014; Худолій О. М., Іващенко О. В., Тітаренко А. А., 2013; Капкан О. О., 2013; Худолій О. М., Іващенко О. В., Черненко С. О., 2013). Вони підтверджують данні про те, що у дітей і підлітків рівень рухової підготовленості є одним із інформативних показників здоров'я та готовності до навчання руховим діям (Іващенко О.В., 2001; Худолій О. М., Єрмаков С. С., 2011; Худолій О. М., 2011, 2012; Худолій О. М., Іващенко О. В., Піменов О. О., 2012).

У попередній роботі виявлено, що у факторній структурі пріоритетне місце займає функціональна, координаційна і силова підготовленість хлопців 8—9 класів (Худолій О.М., Іващенко О.В., 2014), тому вирішення питання класифікації стану функціональної та рухової підготовленості хлопців 8—9 класів є черговим завданням дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дослідження виконано згідно плану науково-дослідної роботи Міністерства освіти і науки, молоді і спорту України з теми 13.04 «Моделювання процесу навчання та розвитку рухових здібностей у дітей і підлітків» (2013—2014 рр.) (номер державної реєстрації 0113U002102).

Матеріал і методи.

Результати аналізу функціональної підготовленості хлопців 8—9 класів

№	Тест	8 кл. (n=17)		9 кл. (n=17)		t	P
		x	s	x	s		
1	Проба Штанге	49,38	18,74	61,08	12,21	2,157	< 0,04
2	Проба Генчі	33,94	12,30	35,10	7,96	,326	> 0,05
3	Проба Серкіна 1	33,94	12,30	32,67	11,48	,310	> 0,05
4	Проба Серкіна 2	9,50	4,48	9,51	4,09	,010	> 0,05
5	Проба Серкіна 3	20,03	10,89	17,12	3,37	1,052	> 0,05

Мета роботи — визначити особливості функціональної та рухової підготовленості хлопців восьмих та дев'ятих класів.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань були застосовані такі методи дослідження: аналіз науково-методичної літератури, педагогічне тестування та методи математичної статистики обробки результатів дослідження.

У плануванні дослідження використані концептуальні підходи до розробки програми наукових досліджень у фізичному вихованні і спорті (Ашмарин Б.А., 1978; Круцевич Т.Ю., 1985; Філін В. П., Ровний А. С., 1992; Худолій О. М., Карпунець Т. В., 2002; Худолій О.М., Иващенко О.В., 2004).

У програму тестування ввійшли загальновідомі тести (Лях В.И., 2000; Сергієнко Л. П., 2001; Худолій О. М., Иващенко О.В., 2011; Худолій О. М., Иващенко О. В., Карпунець Т. В., 2011): стрибки з «надбавками» (кількість стрибків у заданому коридорі), оцінка часових параметрів руху (помилка у відтворенні тривалості п'яти секундного бігу на місці), оцінка сприйняття силових параметрів руху (помилка у відтворенні зусилля 0,5 від максимального), човниковий біг 4×9 м (с), згинання і розгинання рук в упорі лежачи (рази), згинання і розгинання рук у висі (рази), вис на зігнутих руках (с), стрибок у довжину з місця (см).

Для оцінки функціонального стану були використані проби Штанге, Генчі і Серкіна (Дубровський В. И., 2005; Шиян Б. М., Папуша В. Г., 2005).

Результати дослідження. Результати дослідження наведені в таблицях 1—5.

Аналіз результатів тестування свідчить, що статистично достовірні розбіжності між учнями 8 і 9 класів спостерігаються у пробі Штанге. Школярі 9 класу на 11,69 с показують кращі результати ніж учні 8 класу ($p < 0,04$). За функціональним станом функції дихання і кровообігу учні 8 і 9 класів оцінюються як здорові нетреновані.

У таблицях 2—5 наведені результати дискримінантного аналізу, що дозволяє класифікувати учнів 8 і 9 класів за функціональним станом.

У таблиці 2 наведені нормовані коефіцієнти канонічної дискримінантної функції, які дозволяють визначити співвідношення вкладу змінних у результат функції. З найбільшим вкладом в канонічну функцію входять змінні 1, 5 і 2: чим більші значення цих змінних, тим більше значення функції. Вищевикладене свідчить про можливість оцінки функціональної підготовленості учнів 8—9 класів за допомогою проб Штанге, Генчі і Серкіна.

Таблиця 2

Нормовані коефіцієнти канонічної дискримінантної функції

№ теста	Назва теста	Функція
1	Проба Штанге	,987
2	Проба Генчі	,705
3	Проба Серкіна 1	-,549
4	Проба Серкіна 2	,141
5	Проба Серкіна 3	-,809

У таблиці 5 наведені координати центроїдів для першої (8 клас) і другої (9 клас) груп. Вони дозволяють інтерпретувати канонічну функцію відносно ролі в класифікації. На відємному полюсі знаходиться центроїд для першої групи, на позитивному — центроїд для другої групи. Тобто чим більше значення функції, тим вища вірогідність підвищення функціональної підготовленості хлопчиків 8—9 класів.

У таблиці 3 наведені структурні коефіцієнти канонічної дискримінантної функції, які є коефіцієнтами кореляції змінних з функцією. Так, функція найбільш суттєво зв'язана з 1 і 5 змінними: чим більше уваги приділяється дихальній

Таблиця 3
Структурні коефіцієнти канонічної дискримінантної функції

Ранг	№ теста	Назва теста	Функція
			1
1	1	Проба Штанге	,638
2	5	Проба Серкіна 3	-,311
3	2	Проба Генчі	,097
4	3	Проба Серкіна 1	-,092
5	4	Проба Серкіна 2	,003

Таблиця 4
Результати класифікації груп

		Класифікатор	Прогнозована належність до групи		Ітого
			1,00	2,00	
			Вихідні	Частота	
2,00	5	12			17
%	1,00	70,6		29,4	100,0
	2,00	29,4		70,6	100,0

Таблиця 5
Функції в центроїдах груп

Клас	Функція
	1
8 клас	-,580
9 клас	,580

Таблиця 6
Результати аналізу рухової підготовленості хлопців 8—9 класів

№	Тест	8 кл.		9 кл.		t	P
		x	s	x	s		
1	Стрибки з «надбавками»	2,00	,97	2,06	,75	-,196	> 0,05
2	Оцінка часових параметрів руху	-,44	,63	-,29	,82	-,583	> 0,05
3	Оцінка сприйняття силових параметрів рухів руками (ліва)	,07	1,34	-,29	1,19	,808	> 0,05
4	Оцінка сприйняття силових параметрів рухів руками (права)	,28	1,36	,35	1,19	-,175	> 0,05
5	Човниковий біг 4×9 м	10,16	,38	10,47	,95	-1,208	> 0,05
6	Згинання і розгинання рук в упорі лежачи	37,69	5,88	35,29	15,11	,592	> 0,05
7	Згинання і розгинання рук у висі	9,94	1,69	8,71	2,69	1,564	> 0,05
8	Вис на зігнутих руках	29,88	12,79	49,56	16,90	-3,715	< 0,001
9	Стрибок у довжину з місця	190,63	8,54	209,06	20,60	-3,308	< 0,002

і серцево-судинній системі, тим більша вірогідність підвищення функціонального стану хлопців 8—9 класів.

У таблиці 4 наведені результати класифікації груп, 70,6% вихідних згрупованих спостережень класифіковано вірно. Таким чином, канонічна дискримінантна функція може бути використана для оцінки і прогнозування функціонального стану дихальної і серцево-судинної системи хлопців 8—9 класів.

Для порівняльної характеристики рухової підготовленості хлопчиків 8—9 класів реєструвалися результати тестів, наведених в таблиці 6. Результати аналізу наведені в таблицях 6—10.

Аналіз результатів тестування свідчить, що статистично достовірні розбіжності між учнями 8 і 9 класів спостерігаються у тесті 8 «Вис на зігнутих руках» і тесті 9 «Стрибок у довжину з місця» ($p < 0,001$; $p < 0,002$ відповідно). Школярі 9 класу на 19,69 с показують кращі результати ніж учні 8 класу у тесті 8 «Вис на зігнутих руках» ($p < 0,001$) та на 18,44 см у тесті 9 «Стрибок у довжину з місця» ($p < 0,002$). За результатами інших тестів розбіжності між середніми значеннями статистично недостовірні ($p > 0,05$).

У таблицях 7—10 наведені результати дискримінантного аналізу, що дозволяє класифікувати учнів 8 і 9 класів за рівнем рухової підготовленості.

У таблиці 7 наведені нормовані коефіцієнти канонічної дискримінантної функції, які дозволяють визначити співвідношення вкладу змінних у результат функції. З найбільшим вкладом в канонічну функцію входять змінні 8, 7 і 9: чим більші значення

Таблиця 7
Нормовані коефіцієнти канонічної дискримінантної функції

№ теста	Назва теста	Функція
1	Стрибки з «надбавками»	-,262
2	Оцінка часових параметрів руху	-,251
3	Оцінка сприйняття силових параметрів рухів руками (ліва)	-,115
4	Оцінка сприйняття силових параметрів рухів руками (права)	,109
5	Човниковий біг 4×9 м	-,172
7	Згинання і розгинання рук у висі	-,859
8	Вис на зігнутих руках	,968
9	Стрибок у довжину з місця	,616

Таблиця 8
Структурні коефіцієнти канонічної дискримінантної функції

Ранг	№ теста	Назва теста	Функція
			1
1	8	Вис на зігнутих руках	,580
2	9	Стрибок у довжину з місця	,517
3	7	Згинання і розгинання рук у висі	-,202
4	2	Оцінка часових параметрів руху	,145
5	5	Човниковий біг 4×9 м	,144
6	3	Оцінка сприйняття силових параметрів рухів руками (ліва)	-,118
7	6	Згинання і розгинання рук в упорі лежачи	-,091
8	1	Стрибки з «надбавками»	,032
9	4	Оцінка сприйняття силових параметрів рухів руками (права)	,021

Таблиця 9
Результати класифікації груп

	Класифікатор	Прогнозована належність до групи		Ітого	
		1,00	2,00		
Вихідні	Частота	1,00	13	3	16
		2,00	2	14	16
	%	1,00	81,3	18,8	100,0
		2,00	12,5	87,5	100,0

Таблиця 10
Функції в центроїдах груп

Клас	Функція
	1
8 клас	-1,131
9 клас	1,131

цих змінних, тим більше значення функції. Вищевикладене свідчить про можливість оцінки рухової підготовленості учнів 8—9 класів за допомогою тестів 8, 7 і 9.

У таблиці 10 наведені координати центроїдів для першої (8 клас) і другої (9 клас) груп. Вони дозволяють інтерпретувати канонічну функцію відносно ролі в класифікації. На відємному полюсі знаходиться центроїд для першої групи, на позитивному — центроїд для другої групи. Тобто чим більше значення функції, тим вища вірогідність підвищення рівня рухової підготовленості хлопчиків 8—9 класів.

У таблиці 8 наведені структурні коефіцієнти канонічної дискримінантної функції, які є коефіцієнтами кореляції змінних з функцією. Так, функція найбільш суттєво зв'язана з 8 і 9 змінними: чим більше уваги приділяється статичній і швидкісній силі, тим більша вірогідність підвищення рівня рухової підготовленості хлопців 8—9 класів.

У таблиці 9 наведені результати класифікації груп, 84,4% вихідних згрупованих спостережень класифіковано вірно. Таким чином, канонічна дискримінантна функція може бути використана для оцінки і прогнозування рівня розвитку рухової підготовленості хлопців 8—9 класів.

Висновок

1. Статистично достовірні розбіжності між хлопцями 8 і 9 класів спостерігаються у пробі Штанге. Школярі 9 класу на 11,69 с показують кращі результати ніж учні 8 класу ($p < 0,04$). За функціональним станом функції дихання і кровообігу учні 8 і 9 класів оцінюються як здорові нетреновані.

2. У хлопців 8—9 класів нормовані коефіцієнти канонічної дискримінантної функції дозволяють визначити співвідношення вкладу змінних у результат функції. З найбільшим вкладом в канонічну функцію входять змінні 1, 5 і 2: чим більші значення цих змінних, тим більше значення функції. Вищевикладене свідчить про можливість оцінки функціональної підготовленості учнів 8—9 класів за допомогою проб Штанге, Генчі і Серкіна.

3. У хлопців 8—9 класів структурні коефіцієнти канонічної дискримінантної функції свідчать, що

функція найбільш суттєво зв'язана з 1 і 5 змінними: чим більше уваги приділяється дихальній і серцево-судинній системі, тим більша вірогідність підвищення функціонального стану хлопців 8—9 класів.

4. 70,6% вихідних згрупованих спостережень класифіковано вірно, канонічна дискримінантна функція може бути використана для оцінки і прогнозування функціонального стану дихальної і серцево-судинної системи хлопців 8—9 класів.

5. Статистично достовірні розбіжності між учнями 8 і 9 класів спостерігаються у тесті 8 «Вис на зігнутих руках» і тесті 9 «Стрибок у довжину з місця» ($p < 0,001$; $p < 0,002$ відповідно). Школярі 9 класу на 19,69 с показують кращі результати ніж учні 8 класу у тесті 8 «Вис на зігнутих руках» ($p < 0,001$) та на 18,44 см у тесті 9 «Стрибок у довжину з місця» ($p < 0,002$). За результатами інших тестів розбіжності між середніми значеннями статистично не достовірні ($p > 0,05$).

6. У хлопців 8—9 класів нормовані коефіцієнти канонічної дискримінантної функції, які дозволяють визначити співвідношення вкладу змінних у результат функції. З найбільшим вкладом в канонічну функцію входять змінні 8, 7 і 9: чим більші значення цих змінних, тим більше значення функції. Вищевикладене свідчить про можливість оцінки рухової підготовленості учнів 8—9 класів за допомогою тестів 8, 7 і 9.

7. У хлопців 8—9 класів структурні коефіцієнти канонічної дискримінантної функції свідчать, що функція найбільш суттєво зв'язана з 8 і 9 змінними: чим більше уваги приділяється статичній і швидкісній силі, тим більша вірогідність підвищення рівня рухової підготовленості хлопців 8—9 класів.

8. 84,4% вихідних згрупованих спостережень класифіковано вірно, канонічна дискримінантна функція може бути використана для оцінки і прогнозування рівня розвитку рухової підготовленості хлопців 8—9 класів.

Література

1. Андреева О.В. Фактори, що лімітують здоров'я дівчат середнього шкільного віку // 36.наук.праць ІІ Всеукр.конф.аспірантів «Молода спортивна наука України». — Львів: ЛДІФК, 1999. — С.154—160.
2. Ашмарин Б.А. Теория и методика педагогических исследований в физическом воспитании. — М.: Физкультура и спорт, 1978. — С. 63—89.
3. Веремеєнко В. Ю. Інформативні показники рухової та функціональної підготовленості дівчат 6—7 класів / Веремеєнко В. Ю. // Теорія та методика фізичного виховання. — 2013. — № 4. — С. 32—39. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2013.4.1034>
4. Волков Л. В. Методика виховання фізичних здібностей школярів. — К.: Радянська школа, 1980. — 102 с.
5. Волков В. М., Филін В.П. Спортивный отбор. М.: Физкультура и спорт, 1983. — 176 с.
6. Годик М. А. Спортивная метрология : Учебник для институтов физ. культуры. — М.: Физкультура и спорт, 1988 — 192 с.
7. Головченко О. І. Характеристика спеціально організованої та спонтанної рухової активності в учнів середнього шкільного віку з різним рівнем розвитку особистісних якостей / Головченко О. І. // Теорія та методика фізичного виховання. — 2009. — №2. — С. 15—18. Режим доступу: <http://www.tmfv.com.ua/journal/article/view/494>
8. Давиденко О. Контроль функціональних можливостей серцево-судинної системи школярів віком 7—9 років, які займаються фізичними вправами / О. Давиденко, С. Трачук // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. — 2013. — № 3. — С. 36-39. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/TMFVS_2013_3_9.pdf.
9. Дубровский В. И. Спортивная медицина: Учебник для студентов вузов, обучающихся по педагогическим специальностям. — 3-е изд. — М.: Гуманитар. изд. центр ВЛАДОС, 2005 — 528 с.

References

1. Andreeva O.V. (1999). Faktori, scho limituyut zdorov'ya divchat serednogo shkilnogo viku // Zb.nauk.prats II Vseukr.konf.aspirantiv «*Moloda sportivna nauka Ukraini*». Lviv: LDIFK, 154-160.
2. Ashmarin B.A. (1978). Teoriya i metodika pedagogicheskikh issledovaniy v fizicheskom vospitanii. M.: Fizkultura i sport, 63—89.
3. Veremeenko V. Yu. (2013). Informativni pokazniki ruhovoyi ta funktsionalnoyi pidgotovlenosti divchat 6—7 klasiv. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (4), 32—39. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2013.4.1034>
4. Volkov L. V. (1980). Metodika vihovannya fizichnih zdibnostey shkolyariv. K.: *Radyanska shkola*, 102.
5. Volkov V.M., & Filin V.P. Sportivnyy otbor. M.: *Fizkultura i sport*, 176.
6. Godik M. A. (1988). Sportivnaya metrologiya: Uchebnik dlya institutov fiz. kulturi. M.: *Fizkultura i sport*, 192.
7. Golovchenko O. I. (2009). Charakteristika spetsialno organizovanoi ta spontannoyi ruhovoyi aktivnosti v uchniv serednogo shkilnogo viku z riznim rivnem rozvitku osobistisnih yakostey. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (2), 15—18. Rezhim dostupu: <http://www.tmfv.com.ua/journal/article/view/494>
8. Davidenko, O., & Trachuk, S. (2013). Kontrol funktsionalnih mozhlivostey sertsevo-sudinnoyi sistemi shkolyariv vikom 7—9 rokiy, yaki zaymayutsya fizichnimi vpravami. *Teoriya i metodika fizicnogo vihovannya i sportu*, (3), 36-39
9. Dubrovskiy V. I. (2005). Sportivnaya meditsina : Uchebnik dlya studentov vuzov, obuchayushchisya po pedagogicheskim spetsialnostyam. 3-e izd., pod. M. : *Gumanitar. izd. tsentr VLADOS*, 528.
10. Dubrovskiy A.V. (2002). Ponyatie «Fizicheskaya gotovnost» v strukture obshchey gotovnosti cheloveka

10. Дубровский А.В. Понятие «Физическая готовность» в структуре общей готовности человека к профессиональной деятельности / Дубровский А.В. // Теория и практика физической культуры. — 2002. — №3. — С. 40—42.
11. Заиорский В. М. Спортивная метрология: Учебник для ин-тов физ. культуры. / Заиорский В. М. — М.: Физкультура и спорт, 1982 — 256 с.
12. Іващенко О.В. Методика навчання гімнастичним вправам шкільної програми / Іващенко О.В. // Теорія та практика фізичного виховання. — 2001. — № 1. — С. 26—31. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2001.1.7>
13. Іващенко О.В. Нормативні показники тренувальних навантажень на початковому етапі підготовки юних гімнасток 6—8 років / О. В. Іващенко, Т. В. Карпунець // Теорія та практика фізичного виховання. — 2001. — № 3. — С. 19—24. Режим доступу: <http://tmfv.com.ua/journal/article/view/23>
14. Іващенко О.В. Вікові особливості розвитку рухових здібностей дівчат старших класів / Іващенко О.В., Дуднік З.М. // Теорія та методика фізичного виховання. — 2011. — № 8. — С. 3—5. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2011.8.727>
15. Іващенко О.В. Особливості розвитку рухових здібностей у дівчат середніх класів / Іващенко О.В., Пелепенко О.В. // Теорія та методика фізичного виховання. — 2011. — № 10. — С. 3—9. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2011.10.743>
16. Іващенко О. В. Порівняльна характеристика рухової підготовленості школярів 8—9 класів / О. В. Іващенко, О. А. Макарова // Теорія та методика фізичного виховання. — 2013. — № 1. — С. 40-46. DOI: <http://dx.doi.org/doi:10.17309/tmfv.2013.1.1009>
17. Іващенко О. В. Особливості функціональної, координаційної і силової підготовленості хлопців 8—9 класів / О. В. Іващенко, О. М. Худолій // Теорія та методика фізичного виховання. — 2014. — № 1. — С. 15-23. — DOI:<http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2014.1.1041>
18. Іващенко О. В. Особливості функціональної, координаційної й силової підготовленості юнаків 9—11 класів / О. В. Іващенко // Теорія та методика фізичного виховання. — 2014. — № 1. — С. 24-33. — DOI:<http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2014.1.1042>
19. Іващенко О. В. Вікова динаміка функціональної, координаційної й силової підготовленості дівчат 8—9 класів / О. В. Іващенко, Т. В. Карпунець, Ю. В. Крїнін // Теорія та методика фізичного виховання. — 2014. — № 1. — С. 34-42. — DOI:<http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2014.1.1043>
20. Капкан О. О. Моделювання процесу навчання фізичним вправам дівчат 14—15 років / О. О. Капкан // Теорія та методика фізичного виховання. — 2013. — № 1. — С. 16-20. — DOI:<http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2013.1.1005>
21. Козіна Ж.Л., Попова Н. Факторна структура загальної фізичної підготовленості дівчаток 11—15 років / Козіна Ж.Л., Попова Н. // Теорія та методика фізичного виховання. — 2013. — № 4. — С. 48—52. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2013.4.1036>
22. Krutsevich T.Yu. (1985). Nauchnyie issledovaniya v massovoy fizicheskoy kulture. K.: Zdorov'ya, 30—35.
23. k professionalnoy deyatelnosti. *Teoriya i praktika fizicheskoy kulturyi*, (3), 40—42.
11. Zatsiorskiy V. M. (1982). Sportivnaya metrologiya: Uchebnik dlya in-tov fiz. kulturyi. M.: Fizkultura i sport, 256.
12. Ivashchenko O. V. (2001). Metodika navchannya gimnastichnim vpravam shkilnoyi programi. *Teoria ta metodika fizicnogo viovanna* [Theory and methods of the physical education], (1), 26—31. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2001.1.7>
13. Ivashchenko O.V., & Karpunets T. V. (2001). Normativni pokazniki trenuvalnih navantazhen na pochatkovomu etapi pidgotovki yunih gimnastok 6—8 rokov. *Teoria ta metodika fizicnogo viovanna* [Theory and methods of the physical education], (3), 19—24. Rezhim dostupu: <http://tmfv.com.ua/journal/article/view/23>
14. Ivashchenko O.V., & Dudnik Z.M. (2011). Vikovi osoblivosti rozvitku ruhovih zdibnostey divchat starshih klasiv. *Teoria ta metodika fizicnogo viovanna* [Theory and methods of the physical education], (8), 3—5. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2011.8.727>
15. Ivashchenko O.V., & Pelepenko O.V. (2011). Osoblivosti rozvitku ruhovih zdibnostey u divchat serednih klasiv. *Teoria ta metodika fizicnogo viovanna* [Theory and methods of the physical education], (10), 3—9. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2011.10.743>
16. Ivashchenko O. V. & Makarova O. A. (2013). Porivnyalna charakteristika ruhovoyi pidgotovlenosti shkolyariv 8—9 klasiv. *Teoria ta metodika fizicnogo viovanna* [Theory and methods of the physical education], (1), 40-46. DOI: <http://dx.doi.org/doi:10.17309/tmfv.2013.1.1009>
17. Ivashchenko O.V. & Khudolii O. M. (2014). Osoblivosti funktsionalnoyi, koordinatsiynoyi i silovoyi pidgotovlenosti hloptsiv 8—9 klasiv. *Teoria ta metodika fizicnogo viovanna* [Theory and methods of the physical education], (1), 15—23. DOI:<http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2014.1.1041>
18. Ivashchenko O.V. (2014). Osoblivosti funktsionalnoyi, koordinatsiynoyi y silovoyi pidgotovlenosti yunakiv 9—11 klasiv. *Teoria ta metodika fizicnogo viovanna* [Theory and methods of the physical education], (1), 24—33. DOI:<http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2014.1.1042>
19. Ivashchenko O.V., Karpunets T. V. & Krinin U. V. (2014). Vikova dinamika funktsionalnoyi, koordinatsiynoyi y silovoyi pidgotovlenosti divchat 8—9 klasiv. *Teoria ta metodika fizicnogo viovanna* [Theory and methods of the physical education], (1), 34-42. — DOI:<http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2014.1.1043>
20. Kapkan O. O. (2013). Modelyuvannya protsesu navchannya fizichnim vpravam divchat 14—15 rokov. *Teoria ta metodika fizicnogo viovanna* [Theory and methods of the physical education], (1), 16-20. DOI:<http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2013.1.1005>
21. Kozina Zh.L., Popova N. (2013). Faktorna struktura zagalnoyi fizichnoyi pidgotovlenosti divchatok 11—15 rokov. *Teoria ta metodika fizicnogo viovanna* [Theory and methods of the physical education], (4), 48—52. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2013.4.1036>
22. Krutsevich T.Yu. (1985). Nauchnyie issledovaniya v massovoy fizicheskoy kulture. K.: Zdorov'ya, 30—35.

22. Круцевич Т.Ю. Научные исследования в массовой физической культуре. — К.: Здоров'я, 1985. — С. 30—35.
23. Круцевич Т. Ю., Безверхня Г. В. Рекреація у фізичній культурі різних груп населення: Навч. посібник / Круцевич Т. Ю., Безверхня Г. В. — К.: Олімп. л-ра, 2010. — 248 с.
24. Лях В. И. Двигательные способности школьников: Основы теории и методики развития. — М.: Терра — Спорт, 2000. — 192 с.
25. Сергієнко Л. П. Тестування рухових здібностей школярів. — К.: Олімпійська література, 2001 — 439 с.
26. Соляник І. Є. Особливості розвитку рухових здібностей у хлопців 6—7 класів / І. Є. Соляник // Теорія та методика фізичного виховання. — 2013. — № 3. — С. 22-31. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2013.3.1022>
27. Филин В.П. Методы исследования в спорте: Учебное пособие / В.П. Филин, А.С. Ровный. — Харьков: Основа, 1992. — С. 63—68.
28. Худолій О.М. Теоретичні основи планування навчальної роботи з фізичної культури в школі / Худолій О.М., Забора А.В.// Теорія і практика фізичного виховання. — 2001. — № 1.— С. 3—12. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2001.1.1>
29. Худолій О. М., Планування експерименту в дослідженні процесу підготовки юних гімнастів / Худолій О. М., Карпунець Т. В. // Теорія та методика фізичного виховання. — 2002. — № 4. — С. 2—8. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2002.4.73>
30. Худолій О.М., Концептуальні підходи до розробки програми наукових досліджень у фізичному вихованні / Худолій О.М., Іващенко О.В. // Теорія та методика фізичного виховання. — 2004. — № 4. — С. 2—5. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2004.4.140>
31. Худолій О.М. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання: Навчальний посібник / О.М.Худолій. — Харків: «ОВС», 2008. — 406 с.
32. Худолій О.М. Методика планування навчальної роботи з гімнастики в школі / Худолій О.М. // Теорія та методика фізичного виховання. — 2008. — № 9. — С. 19—35. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2008.9.454>
33. Худолій О. М., Закономірності процесу навчання юних гімнастів / Худолій О. М., Єрмаков С. С. // Теорія та методика фізичного виховання. — 2011. — № 5. — С. 3—18, 35—41. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2011.5.707>
34. Худолій О.М., Закономірності розвитку силових здібностей у фізичному вихованні і спорті. Повідомлення I / Худолій О.М.// Теорія та методика фізичного виховання. — 2011. — № 1. — С. 19—34. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2011.1.683>
35. Худолій О.М., Закономірності розвитку силових здібностей у фізичному вихованні і спорті. Повідомлення II / Худолій О.М.// Теорія та методика фізичного виховання. — 2011. — № 2. — С. 19—34. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2011.2.690>
36. Худолій О. М., Педагогічна практика в школі. Повідомлення II / Худолій О. М., Іващенко О.В. //Те-
23. Krutsevich T. Yu. & Bezverhnyia G. V. (2010).Rekreasiya u fizichniy kulturi riznih grup naselennya: Navch. posibnik. K.: Olimp. l-ra, 248 c.
24. Lyah V. I. (2000). Dvigatelnyie sposobnosti shkolnikov: Osnovy teorii i metodiki razvitiya. M.: Terra — Sport, 192.
25. Sergienko L. P. (2001). Testuvannya ruhovih zdibnostey shkolyariv. K.: Olimpiyska literatura, 439.
26. Solyanik I. E. (2013). Osoblivosti rozvitku ruhovih zdibnostey u hloptsiv 6—7 klasiv. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (3), 22-31. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2013.3.1022>
27. Filin V.P. & Rovniy A.S. (1992). *Metody issledovaniya v sporte: Uchebnoe posobie*. Harkov: Osnova, 63—68.
28. Khudolii O. M., & Zabora A.V. (2001). Teoretichni osnovi planuvannya navchalnoyi roboti z fizichnoyi kulturi v shkoli. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (1), 3—12. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2001.1.1>
29. Khudolii O. M., & Karpunets T. V. (2002). Planuvannya eksperimentu v doslidzhenni protsesu pidgotovki yunih gimnastiv. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (4), 2—8. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2002.4.73>
30. Khudolii O. M. & Ivashchenco O. V. (2004). Kontseptualni pidhodi do rozrobki programi naukovich doslidzhen u fizichnomu vihovanni. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (4), 2—5. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2004.4.140>
31. Khudolii O. M. (2008). Zagalni osnovi teoriiyi i metodiki fizicnogo vihovannya: Navchalniyi posibnik. Kharkiv: «OVS», 406.
32. Khudolii O. M. (2008). Metodika planuvannya navchalnoyi roboti z gimnastiki v shkoli. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (9), 19—35. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2008.9.454>
33. Khudolii O. M., Iermakov S. S. (2011). Zakonomirnosti protsesu navchannya yunih gimnastiv. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (5), 3—18, 35—41. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2011.5.707>
34. Khudolii O. M. (2011). Zakonomirnosti rozvitku silovih zdibnostey u fizichnomu vihovanni i sporti. Povidomlennya I. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (1), 19—34. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2011.1.683>
35. Khudolii O. M. (2011). Zakonomirnosti rozvitku silovih zdibnostey u fizichnomu vihovanni i sporti. Povidomlennya II. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (2), 19—34. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2011.2.690>
36. Khudolii O. M., & Ivashchenco O. V. (2011). Pedagogichna praktika v shkoli. Povidomlennya II. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (9), 19—32. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2011.9.740>

- орія та методика фізичного виховання. — 2011. — № 9. — С. 19—32. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2011.9.740>
37. Худолій О. М., Робоча програма з педагогічної практики в школі (IV курс, напрям підготовки: 6.01020 Фізичне виховання) / Худолій О. М., Іващенко О. В., Карпунець Т. В. // Теорія і методика фізичного виховання. — 2012. — № 9. — С. 19—31. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2012.9.821>
 38. Худолій О. М., Особливості силової підготовленості школярів старших класів / Худолій О. М., Іващенко О. В., Піменов О. О. // Теорія та методика фізичного виховання. — 2012. — № 9. — С. 37—41. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2012.9.822>
 39. Худолій О. М. Особливості програмування розвитку сили у дівчаток молодших класів / О. М. Худолій, О. В. Іващенко, А. А. Тітаренко // Теорія та методика фізичного виховання. — 2013. — № 1. — С. 3-15. — DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2013.1.1004>
 40. Худолій О. М. Чинники, що впливають на ефективність навчання фізичним вправам хлопчиків молодших класів / О. М. Худолій, О. В. Іващенко, С. О. Черненко // Теорія та методика фізичного виховання. — 2013. — № 1. — С. 21-26. — DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2013.1.1006>
 41. Худолій О. М. Закономерности формирования двигательных навыков у юных гимнастов // Наука в олимпийском спорте. — 2012. — № 1. — С. 36—46
 42. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2001. — 272 с.
 43. Шиян Б. М., Папуша В. Г. Методика викладання спортивно-педагогічних дисциплін у вищих навчальних закладах фізичного виховання і спорту: Навчальний посібник. — Харків: «ОВС», 2005. — 208 с.
 44. Cieślicka M., Napierała M. (2009). The somatic build of lightweight rowers. *Medical and Biological Sciences*, 23(3), 33 – 38.
 45. Cieślicka Mirosława, Słowiński Mariusz (2012). Training loads of female canoeing youth national team in sprint competitions. *Pedagogics, psychology, medical-biological problems of physical training and sports*, 12, 149—157.
 37. Khudolii O. M., Ivashchenko O. V., & Karpunets T. V. (2012). Robocha programa z pedagogichnoyi praktiki v shkoli (IV kurs, napryam pidgotovki: 6.01020 Fizichne vihovannya). *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (9), 19—31. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2012.9.821>
 38. Khudolii O. M., Ivashchenko O. V., & Pimenov O. O. (2012). Osoblivosti silovoyi pidgotovlenosti shkolnyariv starshih klasiv. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (9), 37—41. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2012.9.822>
 39. Khudolii O. M., Ivashchenko O. V., & Titarenko A. A. (2013). Osoblivosti programuvannya rozvitku sili u divchatok molodshih klasiv. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (1), 3-15. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2013.1.1004>
 40. Khudolii O.M., Ivashchenko O.V., & Chernenko S.O. (2013). Chinniki, scho vplyvayut na efektyvnist navchannya fizichnim vpravam hlopchikov molodshih klasiv. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (1), 21-26. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2013.1.1006>
 41. Khudolii O.M. (2012). Zakonomernosti formirovaniya dvigatelnyih navyikov u yunyih gimnastov. *Nauka v olimpiyskom sporte*. (1), 36—46
 42. Shiyani B. M. (2001). Teoriya i metodika fizicnogo vihovannya shkolnyariv. *Ternopil: Navchalna kniga — Bogdan*, 272.
 43. Shiyani B. M. & Papusha V. G. (2005). Metodika vikladannya sportivno-pedagogichnih distsiplin u vischih navchalnih zakladah fizicnogo vihovannya i sportu: Navchalniy posibnik. *Harkiv: «OVS»*, 208 s.
 44. Cieślicka M., Napierała M. (2009). The somatic build of lightweight rowers. *Medical and Biological Sciences*, 23(3), 33 – 38.
 45. Cieślicka Mirosława, Słowiński Mariusz (2012). Training loads of female canoeing youth national team in sprint competitions. *Pedagogics, psychology, medical-biological problems of physical training and sports*, (12), 149-157.

СРАВНИТЕЛЬНАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА ФУНКЦИОНАЛЬНОЙ, КООРДИНАЦИОННОЙ И СИЛОВОЙ ПОДГОТОВЛЕННОСТИ РЕБЯТ 8-9 КЛАССОВ

Иващенко О. В., Пашкевич С. А., Кринин, Ю. В.

Харьковский национальный педагогический университет имени Г. С. Сковороды

Реферат. Статья: 8 с., 8 табл., 45 источников.

Цель работы — определить особенности функциональной и двигательной подготовленности ребят восьмых и девярых классов.

Материал и методы. Для решения поставленных задач были применены следующие методы исследования: анализ научной литературы, педагогическое

тестирование и методы математической статистики обработки результатов исследования. В исследовании приняли участие 17 ребят 8 класса, 17 ребят 9 класса.

Выводы. У ребят 8—9 классов нормированные коэффициенты канонической дискриминантной функции позволяют определить соотношение вклада переменных в результат функции. С наибольшим вкладом в каноническую функцию входят сменные 1, 5 и 2: чем больше значения этих переменных, тем большее значение функции. Вышеизложенное свидетельствует о возможности оценки функциональной подготовленности учащихся 8—9 классов с помощью проб Штанге, Генчи и Серкина.

У ребят 8—9 классов нормированные коэффициенты канонической дискриминантной функции, которые позволяют определить соотношение вклада переменных в результат функции. С

наибольшим вкладом в каноническую функцию входят переменные 8, 7 и 9: чем больше значения этих переменных, тем большее значение функции. Вышеизложенное свидетельствует о возможности оценки двигательной подготовленности учащихся 8—9 классов с помощью тестов 8, 7 и 9. У ребят 8—9 классов структурные коэффициенты канонической дискриминантной функции свидетельствуют, что функция наиболее существенно связана с 8 и 9 переменными: чем больше внимания уделяется статической и скоростной силе, тем больше вероятность повышения уровня двигательной подготовленности ребят 8—9 классов.

Ключевые слова: ребята; функциональная подготовленность; координационный подготовленность; силовая подготовленность; двигательные способности.

COMPARATIVE CHARACTERISTICS OF FUNCTIONAL COORDINATION AND FORCE READINESS BOYS 8—9 GRADES

Ivashchenko O. V., Pashkevich S. A., Krinin, Y. V.

G.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University

Report. Article: 9 p., 6 tables., 39 sources.

Purpose — to determine the characteristics of functional and motor fitness guys eighth and ninth grades.

Material and methods. To achieve the objectives following methods were used: analysis of scientific literature, teacher testing and statistical methods of processing the results of the study. The study involved 17 boys 8th grade, 17 children in grade 9.

Conclusions. The guys 8—9 classes standardized canonical discriminant function coefficients enable us to determine the relative contributions of the variables in the function result. Most contribution to the canonical function are changeable 1, 5 and 2: the larger the values of these variables, the greater the value of the function. The above indicates the possibility of evaluating the functional readiness of pupils of 8—9 classes with the help of samples Stange, Genchi and Serkin.

The guys 8—9 classes standardized canonical discriminant function coefficients, which allow us to determine the relative contributions of the variables in the function result. Most contribution to the canonical function variables are 8, 7 and 9: the higher the values of these variables, the greater the value of the function. The above indicates the possibility of assessment of motor readiness of pupils of 8—9 classes by means of tests 8, 7 and 9. The boys grades 8—9 structural factors canonical discriminant function show that the most significant feature is associated with 8 and 9 variables: the more attention is paid to the static speed and power, the greater the likelihood improve motor fitness children grades 8—9.

Keywords: children; functional preparedness; coordinating preparedness; force readiness; motor abilities.

Інформація про авторів:

Іващенко Ольга Віталіївна: ORCID 0000-0002-2708-5636; tmfv@tmfv.com.ua; Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, вул. Артема, 29, м. Харків, 61002, Україна.

Пашкевич Святослава Адамівна: sjavka@yandex.ua; Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, вул. Артема, 29, м. Харків, 61002, Україна.

Крinin Юрій Васильович: tmfv@tmfv.com.ua; Харківський національний педагогічний університет

імені Г.С. Сковороди, вул. Артема, 29, м. Харків, 61002, Україна.

Цитуйте статтю як: Іващенко О. В. Порівняльна характеристика функціональної, координаційної і силових підготовленості хлопців 8—9 класів / Іващенко О. В., Пашкевич С. А., Крinin Ю. В. // Теорія та методика фізичного виховання. — 2014. — № 2. — С. 15—18. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2014.2.1099>

Стаття надійшла до редакції: 15.05.2014 р.

ОСОБЛИВОСТІ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ ДЕРЖАВНИХ ТА ПРИВАТНИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ

Кравчук Т. М., Сорока О. С.

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

DOI: 10.17309/tmfv.2014.2.1100

Анотація. Мета роботи — дослідити рівень фізичної підготовленості учнів старших класів державних та приватних загальноосвітніх закладів.

Матеріал і методи. вивчення та аналіз педагогічної і науково-методичної літератури; бесіди з фахівцями; педагогічні спостереження; педагогічне тестування; методи математичної статистики. У дослідженні прийняли участь 30 хлопців старших класів.

Висновки. При порівнянні рівня фізичної підготовленості учнів 10-х класів досліджуваних закладів, виявлено, що учні приватного закладу на відміну учнів державного мають кращі результати за тести стрибок у довжину, нахил вперед, згинання розгинання рук в упорі в положенні лежачи та проби Штанге і Генчі. Учні державного закладу показали кращі результати за тести згинання розгинання рук у висі та пробу Серкіна.

Дослідження показало, що в організації фізичного виховання учнів старших класів досліджуваних закладів є як позитивні так і негативні сторони. Так, позитивним є збільшення в приватній школі вдвічі кількості годин на урочну форму роботи та більш широкий вибір видів спорту, якими можуть оволодіти учні як під час уроків, так і в ході позакласної і позашкільної роботи. Поряд з цим, більш низький рівень здоров'я учнів приватної школи може свідчити про перевантаження старшокласників навчальною діяльністю.

Ключові слова: старшокласники; фізична підготовленість; фізичне виховання.

Вступ. Сьогодні спостерігається стійка тенденція до зниження рівня здоров'я і фізичної підготовленості учнівської молоді. Постійне збільшення обсягу навчального матеріалу, який має засвоїти сучасний школяр майже не лишає йому часу на достатню рухову активність та фізичне самовдосконалення. Особливо гостро ця проблема постає перед учнями старших класів, які поряд з перевантаженням шкільними предметами мають готуватися до ЗНО. Саме тому до вирішення проблеми фізичного виховання школярів більшою мірою має залучатися навчальний заклад (Бальсевич В.К., 2000; Ильин П.Е., 2003; Круцевич Т.Ю., Безверхня Г.В., 2010; Носко М.О., Єрмаков С.С., Гаркуша С.В., 2010).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання змісту та методики організації фізичного виховання учнів середніх загальноосвітніх закладів завжди були на увазі провідних спеціалістів у галузі фізичної культури та спорту (Лях В.И., 1998; Худолій О.М., Забора А.В., 2001; Городинська І.В., 2004; Худолій О.М., 2008; Москаленко, Н.В., 2009; Худолій О. М., Иващенко О. В., Піменов О. О., 2012; Milić, M., Milavić, B., & Grgantov, Z., 2011; Gert-Jan de Bruijn and Benjamin Gardner, 2011; Lulzim, I., 2013). Навчальні програми з фізичного виховання, які пропонує Міністерство освіти і науки України для ЗОШ постійно доповнюються новим навчальним

матеріалом, намагаючись урахувати потреби сучасної молоді. Але подальше зниження рівня здоров'я та фізичної підготовленості школярів вимагають активних пошуків шляхів поліпшення їхнього фізичного виховання. Поряд з цим, виникнення та успішне функціонування закладів освіти приватної форми власності зумовило появу альтернативних авторських програм з фізичного виховання, що в свою чергу дало змогу здійснити індивідуальний підхід до вибору змісту, обсягу, засобів та методів фізичного виховання дітей різного шкільного віку.

Як свідчить аналіз науково-методичної літератури, окремим аспектам організації фізичного виховання учнів старших класів різних загальноосвітніх закладів присвячені дослідження І.В. Гординської (2004), Н.В. Ковальнової (2013), Б.М. Мицкана, І.В. Поташнюк (2011), С.О. Моїсеєва (2009) та інших. Автори вивчають стан фізичної підготовленості та рівень здоров'я старшокласників, звертають увагу на необхідність їх широкого залучення до різних форм позакласної роботи з фізичного виховання. Проте особливості фізичної підготовленості учнів старших класів державних та приватних освітніх закладів досліджені ще недостатньо, що й зумовило вибір теми дослідження.

Формулювання цілей роботи.

Мета дослідження: дослідити рівень фізичної підготовленості учнів старших класів державних та приватних загальноосвітніх закладів.

Завдання дослідження:

1. Вивчити стан та особливості організації фізичного виховання учнів старших класів державного та приватного загальноосвітнього закладу.

2. Порівняти рівень фізичної підготовленості учнів 10-х класів, що навчаються в державному та приватному загальноосвітньому закладі.

3. Виявити позитивні та негативні сторони систем підготовки учнів старших класів у державних та приватних загальноосвітніх закладах.

Для вирішення завдань, поставлених у роботі, було використано наступні методи дослідження: вивчення та аналіз педагогічної і науково-методичної літератури; бесіди з фахівцями; педагогічні спостереження; педагогічне тестування; методи математичної статистики.

Результати дослідження.

Дослідження проводилося на базі двох загальноосвітніх закладів м. Харкова різної форми власності, зокрема гімназії №172 державної форми власності та НВК «Бойко» приватної форми власності. Аналіз структури, змісту та методики організації процесу фізичного виховання школярів досліджуваних загальноосвітніх закладів показав, що вони мають багато спільного, але є і відмінності.

Так, у гімназії № 172 проведення уроків з фізичної культури у старших класах проходить за навчальною програмою розробленою Т.Ю. Круцевич зі співавторами, побудованою за модульною системою. Вона складається з двох інваріантних або обов'язкових модулів: теоретико-методичні знання та загальна фізична підготовка і варіативних модулів. Змістове наповнення предмета «Фізична культура» навчальний заклад формує самостійно з варіативних модулів, зокрема вивчаються модулі з гімнастики, баскетболу, футболу та легкої атлетики. При цьому обов'язковим є включення засобів теоретичної і загально-фізичної підготовки, передбачених програмою для даного класу до кожного варіативного модуля. При плануванні навчального матеріалу враховуються віково-статеві особливості учнів, їх інтереси, матеріально-технічна база, регіональні спортивні традиції, кадрове забезпечення. Уроки проводяться по 1 академічній годині 2 рази на тиждень, всього 64 години на рік. Поряд з урочною роботою в школі працюють секції з баскетболу та східних єдиноборств.

У НВК «Бойко» вивчення предмету «Фізична культура» здійснюється за авторською навчальною програмою, розробленою вчителями закладу, яка передбачає 4 години на тиждень, всього 128 годин на рік. Навчальна програма побудована також за модульною системою, але уроки проходять у спареній формі, тобто по два уроки два рази на тиждень. При цьому перший урок присвячений підготовці організму до фізичної діяльності та розвитку окремих фізичних якостей і включає загальнорозвиваю-

чі вправи, вправи на розвиток фізичних здібностей, тощо. Другий урок проходить у змагальній формі з ігрових видів спорту, зокрема футболу, легкої атлетики баскетболу. Взимку для старшокласників проводяться уроки з лижної підготовки та гімнастики.

Значну роль у процесі фізичного виховання учнів авторської школи відіграють позакласна та позашкільна діяльність. До позакласних відносяться зайняття з пейнтболу, страйкболу та загальної фізичної підготовки. До позаурочних занять відносяться зайняття у секціях східних єдиноборств, великого тенісу та ігрових видів спорту, що проходять щоденно на території школи. Поряд з цим старшокласники відвідують спортивний комплекс «Тетра» і танцювальний колектив «Тодес», які вже багато років співпрацюють зі школою. У школі створено належні умови для проведення всіх вище перелічених видів роботи з учнями старших класів.

З метою порівняння ефективності фізичного виховання старшокласників у гімназії та авторській школі нами було проведено дослідження рівня фізичної підготовленості учнів 10-х класів обох закладів. У дослідженні взяли участь 30 старшокласників – по 15 хлопців з кожного загальноосвітнього закладу. Фізична підготовленість учнів оцінювалася за результатами виконання контрольних тестів та функціональних проб, зокрема нахилу вперед з положення сидячи, згинання розгинання рук в упорі лежачи, згинання розгинання рук у висі, біг 100 м., проби Штанге, Генчі та Серкіна.

Вивчення особливостей фізичної підготовленості учнів старших класів державних та приватних навчальних закладів виявило, що учні школи «Бойко» показали кращі результати за тести стрибок у довжину, нахил вперед, згинання розгинання рук в упорі в положенні лежачи та проби Штанге і Генчі. Проте статистично вірогідною виявилася різниця лише між показниками згинання розгинання рук в упорі ($p < 0,05$) та проби Генчі ($p < 0,05$).

Учні гімназії №172 показали кращі результати за тести згинання розгинання рук у висі та пробу Серкіна. Але статистична обробка результатів показала, що ця різниця не вірогідна ($p > 0,05$). На нашу думку, гірші результати учнів НВК «Бойко» за пробу Серкіна, можуть свідчити про нижчий рівень їхнього здоров'я у порівнянні з учнями державного закладу. Це може бути зумовлене більшим обсягом навчального навантаження, яке отримують учні приватного закладу (див. табл. 2).

Схожі дослідження були проведені у 2011 році дослідниками Б.М. Мицканом та І.В. Поташнюк які вивчали рівень здоров'я і фізичної підготовленості учнів гімназії та загальноосвітньої школи м. Луцька. Дослідники прийшли до висновку, що учні 9-11 класів гімназії у порівнянні з учнями загальноосвітньої школи мають гірший фізичний розвиток,

Таблиця 1.

Порівняльна характеристика фізичного виховання учнів старших класів у державному та приватному закладах освіти.

Компоненти системи фізичного виховання	Гімназія №172	НВК «Бойко»
Навчальна програма	Модульна (Т.Ю. Круцевич із співавторами)	Авторська, модульна
Кількість годин на тиждень	2 години (2 уроки по 1 годині на тиждень)	4 години (2 уроки по 2 години на тиждень)
Кількість годин на рік	64 години	128 годин
Позакласна робота з фізичної культури	Шкільні змагання з ігрових видів спорту. Секції з баскетболу (3 рази на тиждень), плавання (2 рази на тиждень), східних єдиноборств (3 рази на тиждень).	Шкільні змагання з ігрових видів спорту. Зайняття з пейнтболу, страйкболу та загальної фізичної підготовки. Секції з футболу (щодня), тенісу (2 рази на тиждень), східних єдиноборств (щодня)
Позашкільна робота з фізичної культури	Секційні зайняття у районному ДЮСШ.	Секційні зайняття у спортивному комплексі «Тетра», та танцювальному колективі «Тодес».

Таблиця 2.

Показники фізичної підготовленості учнів старших класів гімназії №172 (n=15) та школи «Бойко» (n=15)

Показники	Школа № 172 ('X ± m`x)	Школа «Бойко» ('У ± m`y)	Ступінь вірогідності (tr)	P
Стрибок у довжину	187,7±4,31	198,3±6,7	tr=1,3< tr	p>0,05
Нахил вперед	-1,2±0,85	-0,1±0,92	tr= 0,9< tr	p>0,05
Згинання розгинання рук в упорі лежачи	23,5±2,77	31,9±2,70	tr = 2,2 > tr	p<0,05
Згинання розгинання рук у висі	7,4±1,16	6,3±0,92	tr= 0,7< tr	p>0,05
Біг 100 м.	14,9±0,42	15,1±0,61	tr= 0,2< tr	p>0,05
Проба Штанге, с.	48,9 ± 2,93	50,6 ± 3,16	tr= 0,4< tr	p>0,05
Проба Генчі, с.	33,1±2,77	42,1±3,08	tr = 2,2 > tr	p<0,05
Проба Серкіна 1	48,1±3,7	41,3±3,31	tr= 1,4< tr	p>0,05
Проба Серкіна 2	23,9±1,85	21,4±2,23	tr= 0,9< tr	p>0,05
Проба Серкіна 3	45,2±3,54	40,0±3,62	tr= 1,0< tr	p>0,05

вищий рівень хронічної захворюваності, за окремими показниками – гірший функціональний стан кардіореспіраторної і м'язової систем, більш низький рівень фізичної підготовленості, зумовлені більш інтенсивним навчальним навантаженням і пов'язаними з ним порушеннями режиму (збільшена тривалість позааудиторних занять, зменшення часу перебування на свіжому повітрі), меншим рівнем фізичної активності тощо.

Отримавши схожі результати, ми погоджуємося з Б.М. Мицканом та І.В. Поташнюк, що це коло

питань підлягає подальшому детальному вивченню, науковому обґрунтуванню гігієнічних нормативів розумової праці, раціональної програми фізичного виховання, медичних заходів по зміцненню здоров'я учнів.

Висновки

Вивчено стан та особливості організації фізичного виховання учнів старших класів гімназії

№172 державної форми власності та НБК «Бойко» приватної форми власності (м.Харків). Фізичне виховання старшокласників приватної школи відрізняється збільшеною кількістю урочних годин з фізичної культури, та більшою різноманітністю видів спорту (варіативних модулів), що вивчаються, а також впровадженням в процес позакласної та позашкільної роботи сучасних популярних видів спорту (пейнтбол, страйкбол).

При порівнянні рівня фізичної підготовленості учнів 10-х класів досліджуваних закладів, виявлено, що учні приватного закладу на відміну учнів державного мають кращі результати за тести стрибок у довжину, нахил вперед, згинання розгинання рук у упорі

в положенні лежачи та проби Штанге і Генчі. Учні державного закладу показали кращі результати за тести згинання розгинання рук у висі та пробу Серкіна.

Дослідження показало, що в організації фізичного виховання учнів старших класів досліджуваних закладів є як позитивні так і негативні сторони. Так, позитивним є збільшення в приватній школі вдвічі кількості годин на урочну форму роботи та більш широкий вибір видів спорту, якими можуть оволодіти учні як під час уроків, так і в ході позакласної і позашкільної роботи. Поряд з цим, більш низький рівень здоров'я учнів приватної школи може свідчити про переваження старшокласників навчальною діяльністю.

Література

References

1. Бальсевич В.К. Онтокинезиология человека / Бальсевич В.К. — М.: Теория и практика физической культуры, 2000. — 275 с.
2. Городинська, І.В. Фізичне виховання старшокласників ліцеїв та гімназій у позакласній роботі: дис... канд. пед. наук: 13.00.07 / Городинська Інна Володимирівна. — Херсонський держ. ун-т. — Херсон, 2004. — 21 с.
3. Ильин П.Е. Психомоторная организация человека: Учебник для вузов. — СПб.: Питер, 2003. — 384 с.
4. Ковальова, Н.В. Технологія проектування позакласної роботи старшокласників з фізичного виховання : автореф.дис... канд. наук ф.в.с.: 24.00.02 / Ковальова Наталія Володимирівна. — Київ, 2013. — 21с.
5. Круцевич Т. Ю. Теорія і методика фізичного виховання : в 2 т. Т.1. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання / Т. Ю. Круцевич. — К. : Олімпійська літ-ра, 2008. — 391 с.
6. Круцевич Т.Ю., Безверхня Г.В. Рекреація у фізичній культурі різних груп населення: Навч. посібник. — К.: Олімпійська література, 2010. — 248 с.
7. Лях, В.И. Физическое воспитание учащихся общеобразовательной школы: состояние, перспективы и пути реорганизации / Лях В.И., Копылов Ю.А., Малыгина М.В. [и др.] // Теория и практика физ. культуры. — 1998. — № 9. — С. 49-51.
8. Мицкан, Б.М. Фізичний стан учнів старших класів гімназії / Б.М. Мицкан, І.В. Поташнюк // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. — 2011. — № 5. — С.63-67.
9. Моїсеев, С.О. Особистісно орієнтований підхід до фізичного виховання старшокласників у навчально-виховному процесі загальноосвітньої школи : автореф.дис... канд. наук: 13.00.07 / Моїсеев Сергій Олександрович. — Дрогобич, 2009. — 22 с.
10. Москаленко, Н.В. Теоретико-методичні засади інноваційних технологій в системі фізичного виховання молодших школярів : автореф.дис... докт. наук ф.в.с.: 24.00.02 / Москаленко Наталія Василівна. — Київ, 2009. — 42 с.
1. Baltsevych V.K. (2000). Onto kinesiology of a man. Moscow, Theory and practice of physical culture, 275.
2. Gorodinska, I.V. (2004). Fizichne vihovannya starshoklasnikiv litseyiv ta gimnaziy u pozaklasniy roboti: dis... kand. ped. nauk: 13.00.07. Hersonskiy derzh. un-t., Herson, 21.
3. Ilyin P.E. (2003). Psychomotor organization of a man. Sankt Petersburg, Peter, 384.
4. Kovalova, N.V. (2013). Tehnologiya proektuvannya pozaklasnoyi roboti starshoklasnikiv z fizichnogo vihovannya : avtoref.dis... kand. nauk f.v.s.: 24.00.02, Kiyiv, 21.
5. Krutsevich T. Yu. (2008). Teoriya i metodika fizichnogo vihovannya : v 2 t. T.1. Zagalni osnovi teorii i metodiki fizichnogo vihovannya, K. : Olimpiyska lit-ra, 391.
6. Krutsevich T.Yu., Bezverkhnya G.V. (2010). Recreation in physical education of different population groups. Kiev, Olympic Literature, 248.
7. Lyah V.I., Kopylov Yu.A. & Malyihina M.V. (1998). Fizicheskoe vospitanie uchaschihsya obscheobrazovatelnoy shkoly: sostoyanie, perspektivy i puti reorganizatsii. Teoriya i praktika fiz. kulturyi, (9), 49-51.
8. Mitskan, B.M. & Potashnyuk I.V. (2011). Fizichniy stan uchniv starshih klasiv gimnaziyi. Pedagogika, psihologiya ta mediko-biologichni problemi fizichnogo vihovannya i sportu, (5), 63-67.
9. Moyiseev, S.O. (2009). Osobistisno orientovaniy pidhid do fizichnogo vihovannya starshoklasnikiv u navchalno-vihovnomu protsesi zagalnoosvitnoyi shkoli : avtoref.dis... kand. nauk: 13.00.07. Drogobich, 22.
10. Moskalenko, N.V. (2009). Teoretiko-metodichnizasadi innovatsiynih tehnologiy v sistemi fizichnogo vihovannya molodshih shkolyariv : avtoref.dis... dokt. nauk f.v.s.: 24.00.02. KiYiv, 42.
11. Nosko M.O., Iermakov S.S., Garkusha S.V. (2010). Theoretical and methodological aspects of strengthening physical health of pupils and students. Visnik Chernigivs'kogo nacional'nogo pedagogichnogo universitetu, 76, 243-247. (in Ukrainian)

11. Носко М.О., Єрмаков С.С., Гаркуша С.В. Теоретико-методичні аспекти зміцнення фізичного здоров'я учнівської та студентської молоді // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт / Черніг. нац. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. – Чернігів: Вид-во ЧДПУ, 2010. — Вип. 76. — С. 243—247.
12. Худолій О. М., Особливості силової підготовленості школярів старших класів / Худолій О. М., Іващенко О. В., Піменов О. О. // Теорія та методика фізичного виховання. — 2012. — №9. — С. 37—41. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2012.9.822>.
13. Худолій О.М. Методика планування навчальної роботи з гімнастики в школі / Худолій О.М. // Теорія та методика фізичного виховання. — 2008. — № 9. — С. 19—35. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2008.9.454>
14. Худолій О.М. Теоретичні основи планування навчальної роботи з фізичної культури в школі / Худолій О.М., Забора А.В.// Теорія і практика фізичного виховання. — 2001. — № 1.— С. 3—12. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2001.1.1>
15. Milić, M., Milavić, B., & Grgantov, Z. (2011). Relations between sport involvement, selfesteem, sport motivation and types of computer usage in adolescents. In S. Simović (Ed.), Proceedings of 3rd International Scientific Congress «Anthropological Aspects of Sport, Physical Education and Recreation». November 2011. Banja Luka: University of Banja Luka, Faculty of Physical Education and Sport (in press).
16. Gert-Jan de Bruijn and Benjamin Gardner (2011) Active Commuting and Habit Strength: An Interactive and Discriminant Analyses Approach. American Journal of Health Promotion: January/February 2011, Vol. 25, No. 3, pp. e27-e36. doi: <http://dx.doi.org/10.4278/ajhp.090521-QUAN-170>
17. Lulzim, I., (2013) Discriminant analysis of morphologic and motor parameters of athlete and non athlete girl pupils of primary school on age 14 to 15 years. RIK(2012) Vol.40, No.2, pp 185-190. <http://fsprm.mk/wp-content/uploads/2013/08/Pages-from-Spisanie-RIK-br.-2-2012-9.pdf>
12. Khudolii O. M., Ivashchenko O. V., & Pimenov O. O. (2012). Osoblivosti silovoyi pidgotovlenosti shkolyariv starshih klasiv. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (9), 37—41. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2012.9.822>
13. Khudolii O. M. (2008). Metodika planuvannya navchalnoyi roboti z gimnastiki v shkoli. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (9), 19—35. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2008.9.454>
14. Khudolii O. M., & Zabora A.V. (2001). Teoretichni osnovi planuvannya navchalnoyi roboti z fizicnoyi kulturi v shkoli. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (1), 3—12. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2001.1.1>
15. Milić, M., Milavić, B., & Grgantov, Z. (2011). Relations between sport involvement, selfesteem, sport motivation and types of computer usage in adolescents. In S. Simović (Ed.), Proceedings of 3rd International Scientific Congress «Anthropological Aspects of Sport, Physical Education and Recreation». November 2011. Banja Luka: University of Banja Luka, Faculty of Physical Education and Sport (in press).
16. Gert-Jan de Bruijn and Benjamin Gardner (2011) Active Commuting and Habit Strength: An Interactive and Discriminant Analyses Approach. American Journal of Health Promotion: January/February 2011, Vol. 25, No. 3, pp. e27-e36. doi: <http://dx.doi.org/10.4278/ajhp.090521-QUAN-170>
17. Lulzim, I., (2013) Discriminant analysis of morphologic and motor parameters of athlete and non athlete girl pupils of primary school on age 14 to 15 years. RIK(2012) Vol.40, No.2, pp 185-190. <http://fsprm.mk/wp-content/uploads/2013/08/Pages-from-Spisanie-RIK-br.-2-2012-9.pdf>

ОСОБЕННОСТИ ФИЗИЧЕСКОЙ ПОДГОТОВЛЕННОСТИ УЧАЩИХСЯ СТАРШИХ КЛАССОВ ГОСУДАРСТВЕННЫХ И ЧАСТНЫХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ УЧРЕЖДЕНИЙ

Кравчук Т. Н., Сорока А. С.

Харьковский национальный педагогический университет имени Г. С. Сковороды

Реферат. Статья: 5 с., 2 табл., 17 источников.

Цель работы — исследовать уровень физической подготовленности учащихся старших классов государственных и частных общеобразовательных учреждений.

Материал и методы. Изучение и анализ педагогической и научно-методической литературы;

беседы со специалистами; педагогические наблюдения; педагогическое тестирование; методы математической статистики. В исследовании приняли участие 30 ребят старших классов.

Выводы. При сравнении уровня физической подготовленности учащихся 10-х классов

исследуемых заведений, выявлено, что ученики частного заведения в отличие от учащихся государственного имеют лучшие результаты у теста прыжок в длину, наклон вперед, сгибание разгибание рук в упоре в положении лежа и пробы Штанге и Генчи. Ученики государственного учреждения показали лучшие результаты у теста сгибание разгибание рук в висе и пробе Серкина.

Исследование показало, что в организации физического воспитания учащихся старших классов исследуемых заведений есть как положительные

так и отрицательные стороны. Так, положительным является увеличение в частной школе вдвое количества часов в урочной форме работы и более широкий выбор видов спорта, которыми могут овладеть учащиеся не только на уроках, так и в ходе внеклассной и внешкольной работы. Наряду с этим, более низкий уровень здоровья учащихся частной школы может свидетельствовать о перегрузке старшеклассников учебной деятельностью.

Ключевые слова: старшеклассники; физическая подготовленность; физическое воспитание.

FEATURES OF PHYSICAL FITNESS OF HIGH SCHOOL STUDENTS OF PUBLIC AND PRIVATE EDUCATIONAL INSTITUTIONS

Kravhuk T. M., Soroka O. S.

G.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University

Report. Article: 5 p., 2 tables., 17 sources.

Purpose — to explore the level of physical fitness of high school students of public and private schools.

Material and methods. study and analysis of educational, scientific and methodological literature; interviews with experts; pedagogical supervision; teacher testing; methods of mathematical statistics. In the study involved 30 boys high school.

Conclusions. When comparing the level of physical fitness of students in grades 10 institutions surveyed, found that private school students, unlike students in public with better tests for the long jump, tilt forward flexion extension arms in emphasis in the prone position and the bar and sample Ghencea. Students of

public institutions have shown better results for tests flexion extension Wiese hands and tried Syerkina.

The study showed that the organization of physical education of high school students surveyed institutions have both positive and negative sides. So positive is the increase in private school half the number of hours time limit and form of a wider choice of sports that students can learn both during lessons and during extracurricular and extracurricular activities. Along with this, a lower level of health of students of private schools may indicate overloading senior training activities.

Keywords: high school students; physical fitness; Physical Education.

Інформація про авторів:

Кравчук Тетяна Миколайовна: tatyana1409@gmail.com; Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, вул. Артема, 29, м. Харків, 61002, Україна.

Сорока Олексій Сергійович: tatyana1409@gmail.com; Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, вул. Артема, 29, м. Харків, 61002, Україна.

Цитуйте статтю як: Кравчук Т.М. Особливості фізичної підготовленості учнів старших класів державних та приватних освітніх закладів / Кравчук Т.М., Сорока О.С. // Теорія та методика фізичного виховання. — 2014. — № 2. — С. 40—45—18. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2014.2.1100>

Стаття надійшла до редакції: 25.05.2014 р.

ПРИМЕНЕНИЕ СОВРЕМЕННЫХ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ ДЛЯ АКТИВИЗАЦИИ ОБРАЗНОГО ВОСПРИЯТИЯ ЗАНИМАЮЩИМИСЯ ЭЛЕМЕНТОВ ТЕХНИКИ И ТАКТИКИ В СПОРТИВНЫХ ИГРАХ

Козина Ж.Л., Пугунец А.

Харьковский национальный педагогический университет имени Г.С. Сковороды

DOI: 10.17309/tmfv.2014.2.1101

Аннотация. В статье предложены основные направления применения современных информационных технологий для обеспечения наглядности путем создания и применения не только статических, но и динамических пособий. Описаны способы применения современных компьютерных технологий для создания полиграфических наглядных пособий, а также — метод создания мультипликационных схем.

Ключевые слова: наглядность; спортивные игры; мультипликация; элементы техники; элементы тактики.

Введение. Постановка проблемы.

Анализ последних научных публикаций. При обучении элементам техники и тактике в спортивных играх важное значение имеет четкое осмысливание занимающимся основных деталей движения [3,6,7,8]. Это имеет значение как на этапе начального обучения, так и на этапе спортивного совершенствования. Основой для отражения в сознании деталей выполнения элементов техники и тактики какого-либо вида спорта, в том числе, и различных видов спортивных игр, является образное представление необходимого движения или комплекса движений [1,2,13]. А для того, чтобы представить выполнение какого-либо технического или тактического приема, его необходимо увидеть. Ведь именно через зрение передается 90% всей информации, получаемой человеком.

Это актуально как для юных спортсменов, которые воспроизводят движение согласно непосредственному воспроизведению зрительного образа, так и для взрослых людей, пытающихся освоить элементы техники и тактики какого-либо вида спорта, например, для студентов как физкультурных, так и нефизкультурных вузов [6,7,9,12,14]. При этом взрослые не просто непосредственно воспроизводят увиденное, как это характерно для детей. Для взрослых спортсменов необходимо «прокручивание» в своих мыслях образа технических и тактических действий. Однако четкое представление технических и тактических элементов в спортивных играх часто бывает затруднено в первую очередь в связи с быстротой их выполнения. Особенно это характерно для ударных движений. И поэтому показ

техники выполнения какого-либо приема более квалифицированным спортсменом не всегда дает нужный эффект занимающемуся, поскольку быстрота выполнения большинства технических не дает возможности осознать деталей. И для решения данной проблемы необходимы статические и динамические модели элементов спортивной техники и тактики. Этой цели обычно служат рисунки, видеограммы, схемы. Однако в настоящее время, несмотря на наличие широкого круга информационных возможностей для наглядного представления элементов техники и тактики в спортивных играх, аспект наглядного представления элементов техники и тактики все еще выражен недостаточно.

Связь работы с научными программами, темами. Исследование проведено согласно Сводному плану научно-исследовательской работы Государственного комитета Украины по вопросам физической культуры и спорта на 2006-2010 г. по теме 2.2.8.1 п «Совершенствование подготовки спортсменов разного возраста и квалификации в спортивных играх» и по теме 2.4.1.4.3 п «Психологические, педагогические и медико-биологические средства восстановления работоспособности в спортивных играх».

Цель работы — на основании современных компьютерных технологий разработать основные направления и алгоритмы создания статических и динамических наглядных пособий для изучения технических и тактических основ спортивных игр.

Методы исследования: анализ литературных данных, метод видеосъемки с последующей компьютерной обработкой данных, метод технического и художественного моделирования, методы мультипликации.

Результаты исследования. В результате анализа литературных данных, собственных аналитических и практических разработок были выделены основные направления применения современных информационных технологий для обеспечения наглядности техники выполнения элементов техники и тактики в спортивных играх.

Создание полиграфических пособий, отражающих особенности техники выполнения различных приемов в спортивных играх.

Применение видеофильмов для обеспечения динамической наглядности биомеханических особенностей выполнения технических приемов в баскетболе;

Создание мультипликационных фильмов, позволяющих акцентировать определенные особенности техники и тактики спортивных игр.

Рассмотрим эти технологии более детально.

Методика изготовления и применения полиграфических наглядных пособий. В данной работе

Рис. 1. Пример наглядного пособия для иллюстрации техники при удерживании мяча на одной руке

для подготовки полиграфических пособий применялась видеосъемка выполнения квалифицированными баскетболистами технических приемов с последующей компьютерной обработкой данных. Материалы снимались с помощью видеокамеры, затем переводились в компьютер посредством TV-тюнера. Видеоматериалы раскладывались на кадры

Рис. 2. Пример наглядного пособия для иллюстрации передачи одной рукой снизу, которая изучалась для расширения технического арсенала игроков и развития чувства мяча

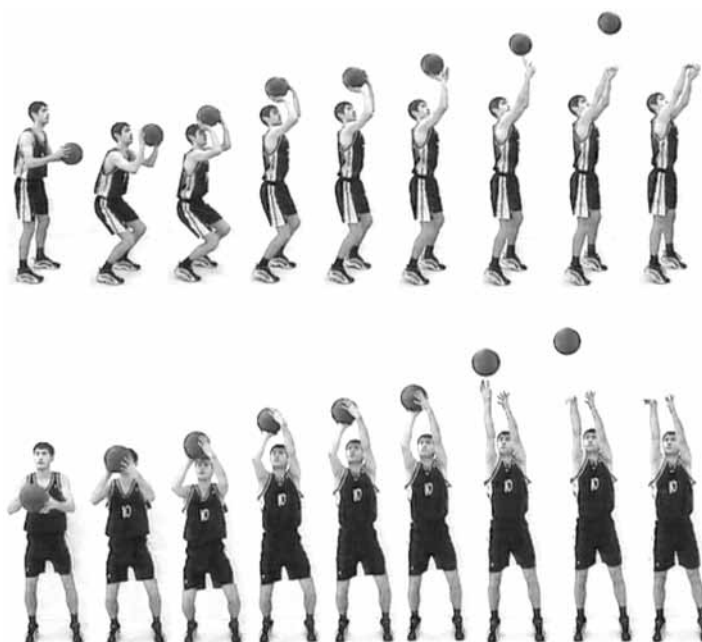

Рис. 3. Пример наглядного пособия для иллюстрации броска одной рукой сверху

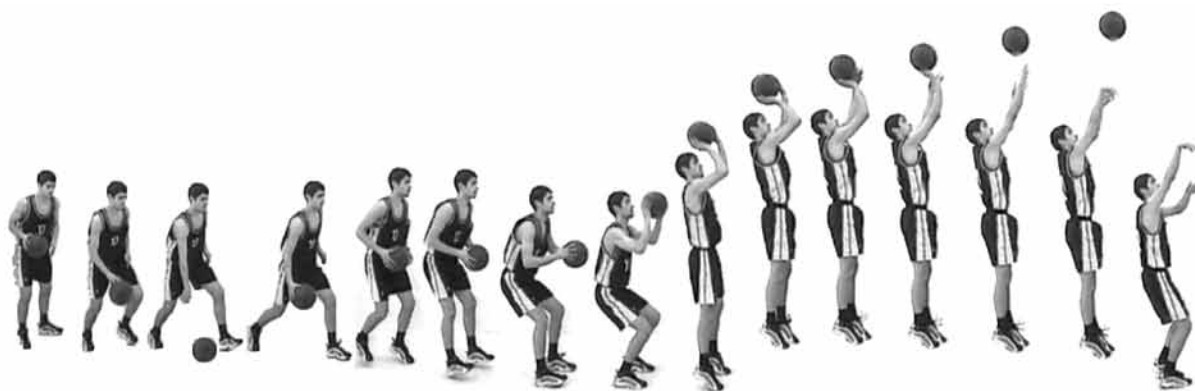

Рис. 4. Пример наглядного пособия для иллюстрации броска одной рукой в прыжке

с помощью программы «Adobe Premier». После этого выбирались нужные кадры, и удалялся фон с помощью программы «Adobe Photoshop». Удаление фона производилось с целью обеспечения контрастности и лучшего наглядного восприятия технических элементов. Созданные таким образом видеogramмы выводились на печать и предоставлялись каждому студенту для самостоятельного изучения. Ниже приведены некоторые примеры разработанных таким образом видеogramм и рисунков.

Наглядные пособия могут выдаваться каждому спортсмену на неограниченный срок. В увеличенном формате данные пособия можно развешивать перед спортивным залом.

Методика изготовления и применения динамических мультипликационных наглядных пособий. Для обеспечения непосредственного наглядно-образного восприятия при изучении и совершенствовании техники и тактики баскетбола были разработаны динамические пособия. В них были отражены основные детали техники и тактики баскетбола. Для создания динамических пособий был применён метод мультипликации по ряду причин:

- мультфильмы всегда привлекали и привлекают людей разного возраста;
- с помощью мультипликации можно создавать любые динамические схемы в зависимости от задач обучения;
- современные информационные технологии позволяют достаточно быстро и эффективно создавать необходимые динамические сюжеты, которые без наглядного воспроизведения часто трудны для понимания;
- современные технические средства позволяют воспроизводить мультфильмы, созданные в программе «Flash», как на персональных компьютерах, так и на видеоплеерах и даже мобильных телефонах.

В нашей работе для создания обучающих мультфильмов применялась программа «Macromedia

Flash MX 2004» [10]. Эта программа обеспечивает инструментальную среду визуальной разработки мультимедийных документов, содержащих анимационную графику, звук, видео, элементы пользовательского интерфейса и способных поддерживать интерактивность. Эта программа предназначена для создания приложений с мультимедийным содержанием самого различного назначения. Программа позволяет создавать рисованные мультфильмы, добавлять к ним видеоклипы и звук, полученные из других источников. Созданные документы могут экспортироваться в другие программы и транслироваться в них.

Приводим примеры созданных таким образом обучающих мультфильмов.

На рисунках 5 и 6 показаны фрагменты процесса создания мультфильмов по обучению технике баскетбола. На временной шкале над изображениями в рабочей области представлена последовательность кадров для динамической иллюстрации

Рис. 5. Пример процесса создания динамического наглядного пособия в виде мультфильма для иллюстрации передачи двумя руками от груди (первый кадр)

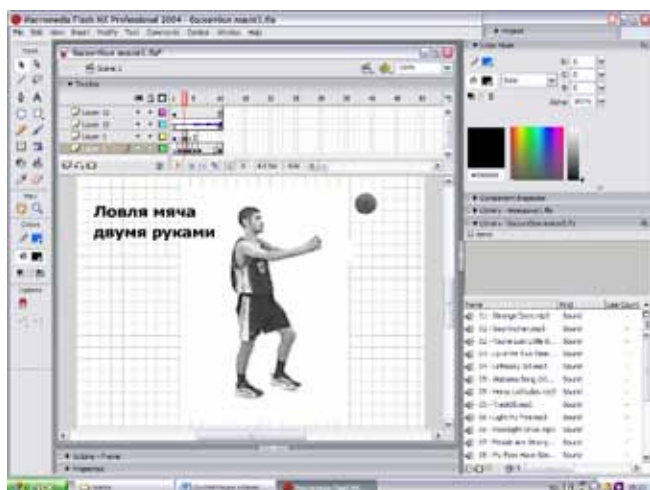

Рис. 6. Пример процесса создания динамического наглядного пособия в виде мультфильма для иллюстрации ловли двумя руками (третий кадр)

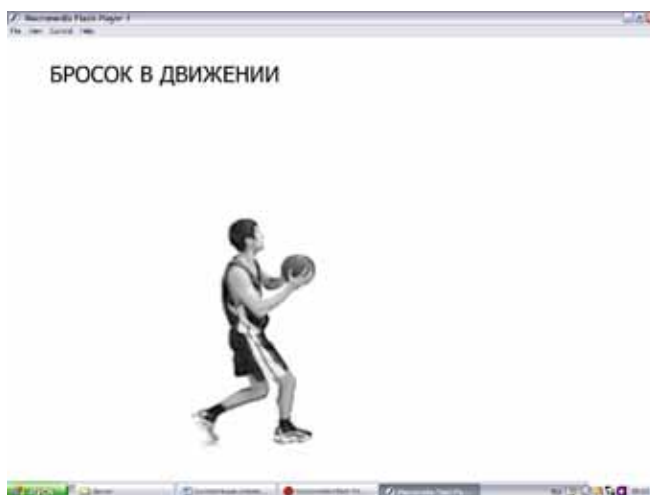

Рис. 7. Пример процесса воспроизведения динамического наглядного пособия в виде мультфильма для иллюстрации броска в движении (один из кадров)

технических приемов. В правом углу находится библиотека символов, среди которых есть различные образцы звуковых сопровождений (музыка, дикторский текст и др.). Эти символы предварительно создаются или импортируются из других файлов и вставляются в мультфильм в зависимости от решаемых с его помощью задач.

После того, как мультфильм создан в программе «Macromedia Flash MX 2004», он экспортируется в программу воспроизведения мультфильмов — «Macromedia Flash Player» [10]. На рисунках 4.7-4.8 показаны некоторые кадры при воспроизведении мультфильма в программе «Macromedia Flash Player».

Применение созданных таким образом мультфильмов позволило наглядно продемонстрировать основные особенности техники выполнения основных технических приемов.

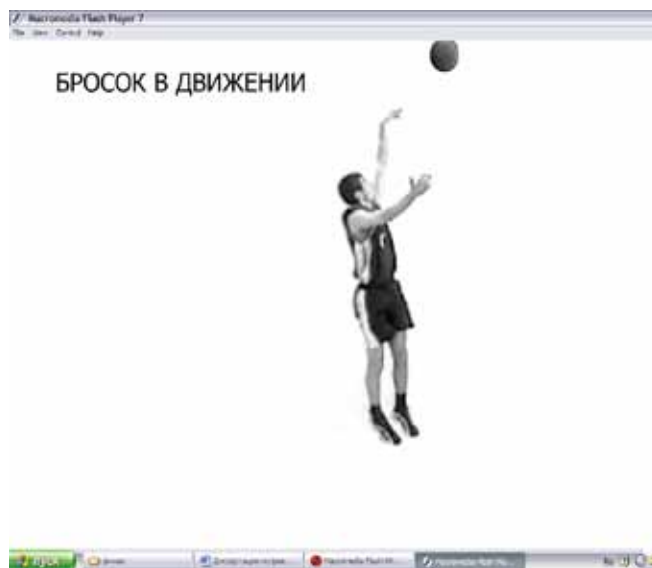

Рис. 8. Пример процесса воспроизведения динамического наглядного пособия в виде мультфильма для иллюстрации броска в движении (некоторые из кадров)

Рис. 9. Пример процесса создания динамического наглядного пособия в виде мультфильма для иллюстрации группового тактического взаимодействия в нападении «тройка» (первый кадр)

Методы мультипликации применялись также для иллюстрации тактических взаимодействий.

На рисунке 9 показан фрагмент процесса создания мультфильмов по обучению тактике баскетбола. В данном случае проиллюстрирован процесс выполнения группового тактического взаимодей-

ствия в нападении «Тройка». Мультфильм воспроизводится под маршевую музыку, в качестве игроков представлены рисованные фигурки. Это создает юмористическую направленность мультфильма, что, в свою очередь, вызывает интерес, и, соответственно, повышает качество усвоения материала.

На рисунке 10 показаны некоторые кадры при воспроизведении мультфильма «Тройка» в программе «Macromedia Flash Player» [10].

Средства наглядности (видеограммы, мультфильмы, видеофильмы) могут применяться в свободное от тренировок время.

До настоящего исследования применение информационных технологий в теории и практики баскетбола строилось, главным образом, по принципу оперативного контроля соревновательной и тренировочной деятельности [3,4,11]. В нашем исследовании предложена нетрадиционная форма применения информационных средств – в качестве обеспечения наглядности для активизации художественного типа восприятия и мышления. В настоящее время среди аналогов подобных средств обучения в спортивных играх можно отметить лишь программу по изучению правил игры в баскетбол (производство США). По обучению технике и тактике спортивных игр до настоящего исследования наглядных пособий не разрабатывалось.

Акцент на наглядность в обучении был выбран не случайно. В настоящее время ученые различных областей знаний обращаются к проблеме необходимости активизации так называемого «внутреннего видения» для достижения успеха в работе, творчестве, при обучении новым сложным действиям [15]. На внутреннем видении основан процесс идеомоторной тренировки [15].

Выводы

1. Путем применения современных информационных технологий можно обеспечить на достаточно высоком уровне процесс наглядности, воздействующий на наглядно-образное, художественное восприятие занимающихся.

2. Разработка методов для активизации образного восприятия элементов техники и тактики баскетбола должна основываться на современных информационных технологиях, которые включают создание полиграфических пособий, учебных видеофильмов и мультипликационных фильмов,

Рис. 10. Пример процесса воспроизведения динамического наглядного пособия в виде мультфильма для иллюстрации группового тактического взаимодействия в нападении «тройка» (некоторые из кадров)

отражающих особенности техники выполнения различных приемов в спортивных играх и позволяющих акцентировать определенные особенности техники и тактики спортивных игр.

3. Разработанная методика является адекватной для решения задач учебно-тренировочного процесса в спортивных играх и может быть рекомендована в широкую практику подготовки баскетбольных команд вузов гуманитарного профиля.

В перспективе дальнейших исследований предполагается создание более широкого круга статических и динамических наглядных пособий и проверка их эффективности в учебно-тренировочном процессе в спортивных играх.

Литература

References

1. Альмаданат А. Эффективность учебных занятий по баскетболу в вузе на основе применения наглядных пособий: Автореф. дис. ... канд. пед. наук / РГАФК. — М., 1996
2. Альмаданат А.Н. Эффективность учебных занятий по баскетболу в вузе на основе применения наглядных пособий: Дис. ... канд. пед. наук / РГАФК. — М., 1996.
3. Ашанин В. С. Компьютерные тесты оценки когнитивных способностей спортсменов // Слобожанський науково-спортивний вісник. — 2002. — № 5. — С. 164-166.
4. Блещунова Е.Н., Джигалова Л.С., Ажиппо А.Ю. Использование компьютерных технологий в системе педагогического контроля в спорте // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: Збірник наукових праць за ред. Єрмакова С.С., Харьков, ХДАДАМ (ХХПІ), 1998. — №11 — №20. С. 52-54.
5. Виндюк О.В. Двигательная активность — основа здорового образа жизни // Физическое воспитание студентов творческих специальностей / ХГАДИ (ХХПІ). — Харьков, 2003. — N 1. — С. 72-75.
6. Вовк В.М. Динамика физической подготовленности школьников — выпускников и студентов младших курсов в условиях непрерывного физического воспитания // Физическое воспитание студентов творческих специальностей / ХХПІ. — Харьков, 2001. — N 4. — С. 38-41.
7. Вовк В.М. Исследование категории «преемственность физического воспитания» на стыке средней и высшей школы // Физическое воспитание студентов творческих специальностей / ХГАДИ (ХХПІ). — Харьков, 2002. — N 1. — С. 62-72.
8. Гринь Л.В. Некоторые аспекты педагогического мастерства тренера-преподавателя // Физическое воспитание студентов творческих специальностей / ХГАДИ (ХХПІ). — Харьков, 2002. — N 7. — С. 58-63.
9. Гуменный В.С. К проблеме оптимизации физического воспитания студентов политехнических вузов // Физическое воспитание студентов творческих специальностей / ХГАДИ (ХХПІ). — Харьков, 2002. — N 7. — С. 63-72.
10. Дунаев В.В. Самоучитель Flash MX 2004. — СПб.: Питер, 2005. — 368 с.: ил.
11. Дышко Б.А. Современные методики биомеханических измерений: компьютеризированный динамометрический комплекс // Теория и практика физ. культуры. — 2000. — N 7. — С.24-26.
12. Ермаков С.С. Педагогические условия обеспечения занятий со студентами с ослабленным здоровьем // Физическое воспитание студентов творческих специальностей / ХГАДИ (ХХПІ). — Харьков, 2003. — N 1. — С. 66-71.
13. Козина Ж.Л. Эффективность начального обучения технике гандбола на основе применения современных информационных технологий // Физическое воспитание студентов творческих специальностей: Сб. научных трудов под ред. Ермакова С.С. — Харьков: ХХПІ, 2004. — № 4. — С. 22-28.
1. Almadanat A.(1996). Effektivnost uchebnyh zanyatiy po basketbolu v vuze na osnove primeneniya naglyadnyh posobiy: Avtoref. dis. ... kand. ped. nauk / RGAFK. M.
2. Almadanat A.N. (1996). Effektivnost uchebnyh zanyatiy po basketbolu v vuze na osnove primeneniya naglyadnyh posobiy: Dis. ... kand. ped. nauk / RGAFK. M.
3. Ashanin V. S. (2002). Kompyuternye testyi otsenki kognitivnyh sposobnostey sportsmenov. *Slobzhanskiy naukovo-sportivnyy visnik*, (5), 164-166.
4. Bleschunova E.N., Dzhigalova L.S. & Azhippo A.Yu. (1998). Ispolzovanie kompyuternykh tehnologiy v sisteme pedagogicheskogo kontrolya v sporte. *Pedagogika, psihologiya ta mediko-biologichni problemi fizichnogo vihovannya i sportu: Zbirnik naukovih prats za red. Ermakova S.S., Harkov, HDADAM (HHPI)*, (11), 52-54.
5. Vindyuk O.V. (2003). Dvigatel'naya aktivnost — osnova zdorovogo obraza zhizni. *Fizicheskoe vospitanie studentov tvorcheskikh spetsialnostey HGADI (HHPI)*, Kharkov, (1), 72-75.
6. Vovk V.M. (2001). Dinamika fizicheskoy podgotovlennosti shkolnikov — vyipusknikov i studentov mladshih kursov v usloviyah nepreryvnogo fizicheskogo vospitaniya. *Fizicheskoe vospitanie studentov tvorcheskikh spetsialnostey*, Kharkov, (4), 38-41.
7. Vovk V.M. (2002). Issledovanie kategorii «preemstvennost fizicheskogo vospitaniya» na styike sredney i vyisshey shkolyi. *Fizicheskoe vospitanie studentov tvorcheskikh spetsialnostey*, Kharkov, (1), 62-72.
8. Grin L.V. (2002). Nekotorye aspekty pedagogicheskogo masterstva trenera-prepodavatela. *Fizicheskoe vospitanie studentov tvorcheskikh spetsialnostey*, Kharkov, (7), 58-63.
9. Gumennyiy V.S. (2002). K probleme optimizatsii fizicheskogo vospitaniya studentov politehnicheskikh vuzov. *Fizicheskoe vospitanie studentov tvorcheskikh spetsialnostey*, Kharkov, (7), 63-72.
10. Dunaev V.V. (2005). *Samouchitel Flash MX 2004*. SPb.: Piter, 368.
11. Dyishko B.A. (2000). Sovremennyye metodiki biomekhanicheskikh izmereniy: kompyuterizirovannyiy dinamometricheskyy kompleks. *Teoriya i praktika fiz. kulturyi*, (7), 24-26.
12. Ermakov S.S. (2003). Pedagogicheskie usloviya obespecheniya zanyatiy so studentami s oslablennym zdorov'em. *Fizicheskoe vospitanie studentov tvorcheskikh spetsialnostey*, Kharkov, (1), 66-71.
13. Kozina Zh.L. (2004). Effektivnost nachalnogo obucheniya tehnike gandbola na osnove primeneniya sovremennykh informatsionnykh tehnologiy. *Fizicheskoe vospitanie studentov tvorcheskikh spetsialnostey: Sb. nauchnykh trudov pod red. Ermakova S.S., Harkov: HHPI*, (4), 22-28.
14. Kozina Zh.L. (2007). Metodyi primeneniya sovremennykh informatsionnykh tehnologiy dlya aktivizatsii obraznogo vospriyatiya zanimayuschimisya elementov tehniki i taktiki v sportivnykh igrakh.

14. Козина Ж.Л. Методы применения современных информационных технологий для активизации образного восприятия занимающимися элементами техники и тактики в спортивных играх // Педагогика, психология та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: наукова монографія за редакцією проф. Єрмакова С.С. — Харків: ХДАДМ (ХХПІ), 2007. — № 1. — С. 58-65.
15. Внутренние видения. Внушение и самовнушение — Театр Школа Образ. <http://teatr.scaena.ru/page.php?id=282>
- Pedagogika, psihologiya ta mediko-biologichni problemi fizichnogo vihovannya i sportu: naukova monografiya za redaktsyyu prof. Ermakova S.S., Kharkiv: HDADM (HHPI), (1), 58-65.*
15. Vnutrennie videniya. Vnushenie i samovnushenie — Teatr Shkola Obraz. <http://teatr.scaena.ru/page.php?id=282>

ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ АКТИВІЗАЦІЇ ОБРАЗНОГО СПРИЙНЯТТЯ ЕЛЕМЕНТІВ ТЕХНІКИ І ТАКТИКИ В СПОРТИВНИХ ІГРАХ

Козина Ж.Л., Пугунец А.

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Реферат. Стаття: 9 с., 10 рис., 15 источников.

У статті запропоновані основні напрямки застосування сучасних інформаційних технологій для забезпечення наочності шляхом створення й застосування не тільки статичних, але й динамічних схем. Описані засоби застосування сучасних комп'ютерних технологій для створення

поліграфічних наочних посібників, а також — метод створення мультиплікаційних схем.

Ключові слова: наочність; спортивні ігри; мультиплікація; елементи техніки; елементи тактики.

THE USE OF MODERN INFORMATION TECHNOLOGY TO ENHANCE THE PERCEPTION OF FIGURATIVE ELEMENTS INVOLVED TECHNIQUES AND TACTICS IN SPORTS GAMES

Kozina Zh.L., Puhunets A.

G.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University

Report. Article: 9 p., 10 fig., 15 sources.

In the article the basic directions of modern information technology to provide visibility through the creation and application not only static, but also dynamic circuits. We describe the use of modern means

of computer printing technology to create visual aids, and - the method of creation of animated charts.

Keywords: visibility; Sports; animation; elements of technology; items tactics.

Інформація про авторів:

Козина Ж.Л.: zhaks_k@mail.ru; Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, вул. Артема, 29, м. Харків, 61002, Україна.

Пугунец А.: zhaks_k@mail.ru; Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, вул. Артема, 29, м. Харків, 61002, Україна.

Цитуйте статтю як: Козина Ж.Л., Применение современных информационных технологий для активизации образного восприятия занимающимися элементами техники и тактики в спортивных играх / Козина Ж.Л., Пугунец А. // Теорія та методика фізичного виховання. — 2014. — № 2. — С. 48—52. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2014.2.1101>

Стаття надійшла до редакції: 15.05.2014 р.